

SLOVENSKI NAROD.

Škafja vsak dan zvečer, izmili ostalo na praznike. — Na pošti prejemanje avstro-ograne dežele na vsa leta 20 K, na pol leta 10 K, na četrt leta 5 K 50 h, na en mesec 1 K 50 h. Za Ljubljano pošiljanje na dom na vsa leta 24 K, na pol leta 12 K, na četrt leta 6 K, na en mesec 3 K. Kdor hodi sam po sebi, plača na vsa leta 20 K, na pol leta 10 K, na četrt leta 5 K 50 h, na en mesec 1 K 50 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Na naročbe brez tedenske vplačilne urečnine se ne osira. — Za ostanke se plačuje od petdesetpete petit-vrste po 12 h, če se ostanke tiska enkrat, po 10 h, če se dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolijo rankovati. — Recepti se ne vračajo. Uredništvo in upravnštvo v Kančevih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadst., upravnštvo pa v pritličju. — Upravnštvo naj se blagovoljno pošilja urečnine, reklamske, ostanke, t. j. administrativne stvari.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravnštva telefon št. 35.

Kraljevsko darilo ljubljanskemu škofu Jegliču.

Pred davnimi leti je Bismarck izrekel naravnost uničujočo sodbo o avstrijski visoki birokraciji. „Avstrijska birokracija je protistrup avstrijskim zakonom,“ je tedaj rekel Bismarck in prizadeta birokracija je to trpko sodbo dobro razumela, kajti protestovala je glasno in hrupno in mnogo tednov so v vladni službi stoječi listi polnili svoja predala z obrambo visoke birokracije. Dan na dan je bilo čitati bombastična zatrdjanja, da je ta visoka birokracija pravična in poštena in da vrši nepristransko svoje dolžnosti, dan na dan je bilo čuti, da so v naši državi pred zakonom vsi enaki, ne le v teoriji, nego tudi v praksi, in da se visoka birokracija ne ozira na stan, ne na narodnost, ne na vero, kadar reže državljano kruh pravice.

Gostobesedna in jezikava je bila ta obramba, a kdor je količkaj poznal razmere, se je tiho smejal.

In potekla so desetletja in vse je ostalo pri starem in o visoki avstrijski birokraciji veljajo še danes besede Bismarckove v polnem obsegu. Evo dokaza.

Pred nekaj meseci smo razkrili senačni slučaj ljubljanskega škofa glede davka za verski zaklad.

Kakor znano se iz verskega zaklada plačujejo duhovniki, a kar primanjkuje, to pokrije država iz davkov. Verski zaklad ima vsako leto več milijonov primanjkljaja in ta primanjkljaj plačujejo davkoplačevalci.

Škofje morajo po postavi plačevati poseben davek za ta verski zaklad, in sicer vsak škof po svojih dohodkih. Ta davek se odmeri škofom vedno za deset let.

Tudi ljubljanskega škofa Jegliča je zadela dolžnost, da mora plačevati za verski zaklad primeren odstotek od svojih resničnih dohodkov.

Prvotno se je škofu za dobo 1901. do 1910. predpisalo davka za ver-

ski zaklad okroglo 3000 K na leto, torej za deset let okroglo 30 tisoč kron. Ta predpis je bil provizoričen in si je vlada pridržala pravico, da na podlagi poizvedb o resničnih škofovih dohodkih napravi nov predpis in da škofu naloži toliko tega davka, kolikor mu ga mora naložiti po postavi.

Poizvedbe o škofovih dohodkih so trajale več let. Vsakdo ve, da se v Avstriji škofom ne delajo krivice in da se jim gotovo nikdar ne nalagajo previsoki, nego rajše prenizki davki. Lahko si je torej misliti, da je vlada škofove dohodke cenila kar mogoče nizko. Od teh dohodkov mu je meseca julija tekočega leta definitivno predpisala davek za verski zaklad za desetletno dobo 1901. do 1910. Po tem predpisu bi moral škof v tej dobi plačevati na leto okroglo 18.000 K tega davka, torej v desetih letih okroglo 180.000 K.

Škof Jeglič se je proti temu predpisu pritožil na vse strani. Povsod je propadel s svojo pritožbo. Vse oblast-nije so po vestnem preudarku prišle do spoznanja, da je predpis pravičen in predpisani davek primeren škofovim dohodkom.

„Dajte cesarju, kar je cesarjevega in bogu, kar je božjega,“ uči katoliška cerkev, ali ljubljanski škof ne pripoznava tega nauka in se neče po njem ravnati. To je pokazal, ko je bil s svojimi rekurzi propadel in je bilo končno odločeno, da je naloženi davek popolnoma primeren njegovim dohodkom. Škof tudi sedaj še ni dal „cesarju, kar je cesarjevega,“ marveč je poskusil, da to, česar pravnim potom ni mogel doseči, izposluje potem milosti. Vložil je prošnjo, naj se mu naloženi davek odpiše in daruje in podprl je svojo prošnjo s „strahovito“ grožnjo, da odstopi, če se njegovim prošnjam ne ugodijo.

Človek bi mislil, da bo vlada na to prošnjo odgovorila: postava je postava in pred postavami so vsi ljudje enaki, knezi in škofje, kakor črevljarčki in kajzarji; naloženi davek je po postavi predpisan, je pravičen in primeren dohodkom in kakor se davki

nikomur ne darujejo, tako tudi ne ljubljanskemu škofu.

A prišlo je drugače. Primeril se je ta naravnost nečuvni slučaj, da je naučno ministrstvo ugodilo škofovi prošnji in mu odpisalo ves zvišek davka za verski zaklad.

Naučno ministrstvo je z ukazom z dne 7. avgusta 1906 št. 30.607 razveljavilo svoj lastni ukaz, s katerim je škofu za čas od leta 1901. do 1910. predpisalo davka letnih 18.000 kron in odredilo, da naj škof za to dobo plačuje le toliko tega davka, kolikor mu ga je bilo prvotno naloženo, namreč okroglo 3000 kron na leto.

Vlada je s tem ukazom na stroške davkoplačevalcev napravila ljubljanskemu škofu res kraljevsko darilo. Vlada je čisto samostojno po svojih zapriseženih organih dognala, da mora škof v dobi od 1901 do 1910 plačati tega davka okroglo 180.000 K. Sedaj pa je to preklicala in odredila, da naj plača škof le 30.000 K. Vlada je torej škofu darovala celih 150.000 K.

Živimo v časih, ko so eksistenčni pogoji silno težki. Revščina žene ljudi kar trumoma iz domovine v Ameriko. Trгоvec, obrtnik in kmet se bori za vsak grizljaj, uslužbenec zdihuje, da jim ni izhajati. Vlada je gluha in slepa za vse to. Nikdar se ne zmeni za pomoč. Niti za najpotrebnejše stvari nima denarja — in v teh časih ima vlada pogum darovati za nič in zopet nič ljubljanskemu škofu 150.000 kron.

Kruta je država in brezobzirna pri iztirjavanju davkov. Nikdar ne priznane in če vzame ubožni vdovi zadnjo kravico in če strga revnemu obrtniku nedeljsko suknjo s telesa — nič ji ni zato. Na tisoče eksistenc je spravila država že na beraško palico s tem, da je neusmiljeno izterjala predpisane davke. Pri produktivnih stanovih, pri ljudeh, ki trpe in se mučijo noč in dan,

ne pozna država nobenega pardona — bogatemu ljubljanskemu škofu je pa vrgla v nenasično bisago celih 150.000 kron.

Taka je pravica in taka je pravičnost, ki vlada v naši državi. In spričo takih slučajev naj bi se človek ne spominjal Bismarckove sodbe o avstrijski visoki birokraciji?

Upamo, da bodo napredni poslanci s primerno energijo stopili pred vlado in jo zaradi tega kraljevskega daru na stroške davkoplačevalcev poklicali na odgovor.

Pismo iz Hrvatske.

(Delovanje hrvatskega sabora.)

V Zagrebu, 22. novembra.

Delovanje našega sabora je vendarle kolikortoliko uspešno vkljub burnim prizorom, ki ne izostajajo pri nobeni seji.

V novi sabor je došlo veliko številov ne samo novih, nego tudi mladih mož in to sposobnih mož. V vseh teh pa živi ambicija, da se čim preje odlikujejo; kadar govori nasprotnik, ne morejo mirovati, zato so tudi burni prizori na dnevnem redu. Sicer pa ni čudno, da se je v tem dolgem času nabralo toliko gradiva, toliko nerešenih vprašanj, toliko ne obravnavanih dogodkov! Vse to je pa sedaj izbruhnilo na dan, da najde odziva v najvišjem ustavnem telesu.

Zato bi se ti spopadi, ti burni prizori lahko smatrali za povsem brez-pomembne, ako bi ne bilo med frankovci nekaj navadnih kričavcev, ki čisto pozabljajo, kje se nahajajo, in se poslužujejo docela navadnih pouličnih psov. V tem kolu ima glavno besedo Bošnjak dr. Elegović, ki ni samo docela navaden kričav, nego je bil že tudi več nečastnih afer in je bil pri zadnji volitvi izvoljen za poslanca z enim glasom večine le vsled nečuvnega pritiska. Zahvaliti se ima edino momentani situaciji po volitvah 3. maja, ker je koalicijska sklenila s frankovci pakt v svrhu, da se madjaroni popolnoma uničijo, da je bila

njegova škandalozna volitev verificala.

Treznjšim elementom v stranki drja. Franka se je vendarle posrečilo, da se vsi spopadi reducirajo na minimum, da se ne kaže več, kakor se je zgodilo v prvih sejah, kakor da bi stranka obstruirala resno in važno delovanje sabora. Često se je že zdelo, da se bodo spopadi spremenili v pogubne ulične boje. Prišlo je tudi do demonstracij proti naprednemu glasilu „Pokretu“, ker so naprednjaki avantgarda koalicijske proti frankovcem. Člani uredništva so z revolverji preganili poulično sodrgo. V soboto so pa priredili naprednjaki protidemonstracije. No, s tem so se na srečo polagoma pomirile strasti in sedaj ne pride več niti pred zbornico do nikakih škandalov, kakor je bilo to prvih osem dni.

Vponedeljek je bila končana debata o predlogu za splošno volilno pravico. Koalicijska je namreč vložila, da izvijske frankovcem iz rok agitacijsko sredstvo, po predsedniku napredne stranke drju. Lorkoviću predlog, naj se izvoli odbor, ki bi stal vladi ob strani ter zbiral potrebni material, da se čim preje predloži zakonski načrt o splošni in enaki volilni pravici. Ko so frankovci uvideli, da jih je prehitela koalicijska, so v soboto vložili nujni predlog z že gotovim zakonskim načrtom o splošni in enaki volilni pravici.

Toda s tem so se silno blamirali. Ker so načrt sestavili na vrata na nos v dveh dneh, se ni čuditi, da je silno zmašilo. V bistvu so razdelili okraje tako, kakor so bili pred l. 1888. Tako se jim je prigodilo, da so izpustili celih osem novih občin.

Razen tega so pokazali, kaka volilna geometrija bi jim bila najbolj po godu, ko so dali drema zagorskim vasem, kjer so Starčevićanci najmočnejši, eden mandat, dočim bi morali ogromni srbski okraji voliti samo enega poslanca.

Ta svoj namen so še bolj pokazali pri utemeljevanju dotičnega predloga. Dr. Lorković je naglašal, da se bode z volilno reformo na temelju

LISTEK.

Odprto pismo

ali adventna pridiga vsem brumnim dušam v pohujšanje in preudarek.

Vladimir Levstik dičnemu avgurju pozdrav!

„Slovenčevga“ podlistka, v katerem si je Vaše blagorodjice potreglo z mojo osebo in dokazalo na podlagi moje študije „Jens Peter Jacobsen“, da še ne znate pisati in brati, nisem čital, ker se v Parizu takozvani „torche-cul“ prideluje doma in ga naročajo iz Ljubljane. Iskreno čestitko, ki jo izražam s tem vsem pobožnim Slovence, rabečim papir, desinficiran s tako non plus ultra smrdečim lizolom, je zakrivil edino le g. dr. Zbašnjak z vrsticami: „Slovenec“ Vas je obdolžil plagiatstva. Priobčil je cel feljton, kjer primerja odlomke Vašega spisa o Jacobsenu z nemškimi „originalom“. Ali nameravate kaj odgovoriti?

Odgovarjati, dični avgur, se da le obdolžiti, katere besedilo je znano, in nasprotniku, ki ga upoštevam, torej v Vašem slučaju iz dvojnega razloga ne. Kako, prosim Vas, naj položim aritmetično izračunljivo psihično in fizično delo pred objekt, ki zbudi mojo nameravano pozornost pod pogoji, vsled katerih ga vidim a priori le čez plot preziranja in zaničevanja?

Vrhutega sem smrten sovražnik vsakršnega simptomatičnega početja, potemtakem v prvi vrsti slaboglasnih slovenskih literarnih pravd. Vi me smatrate za idealnega, požrtvovalnega in na vse slične načine prismojenega literata, za literata po vzoru dobe, ko je kokodajsknila majka Slava od Urala do Triglava, kadar je kak Pindar v surki zasviral rodoljubljen kakanček, ko so kokodakali vsi Pindarji v surkah, kadar je ultra montes pljusnilo prinče na beli dan in ko so se od Urala do Triglava lasali vsi „dični možje“ za črke in besedice in tako uspešno sugerirali narodu, da živi. To, magister illustrissime, je naziranje. vredno naivnosti zaljubljenega goske! Navzlic vsi mržnji, ki jo kažemo do pozitivnega dela, in vsi račiranosti, s katero se izgovarjamo na zatiralce, na notranje nasprotnike in na to, da je mili narod ubog in ne more žrtvovati, smo dobili generacijo, ki — ako že ne stori vsega, kar je potreba, — vsaj opušča to, česar treba ni. Jaz, o modri puščavnik, nisem idealen literat, temveč praktičen človek in zelo velik čifut. Kadar se postavi Krez moje vrste na stališče „l'art pour l'art“ — v gnotnem pomenu besede, — takrat bo lepoto raje živel in ji bo prihranil stuprum, ki ga trpi na papirju. Oglejte si, prosim, Smrekarjeve risbe h „Kranjci kobil“ Ivana Cankarja, ki so zelo simbolične in kakor nalašč za Vas & Co.!

V mojih očeh je torej slovstvo napram vsem strogim definicijam poklic, ki se plačuje, oziroma izkorišča, — da se izrazim dvoumneje. Dovolite Cankarju, da sme svoja dela brezplačno milemu darovati narodu, in radoveden sem, koliko jih še bo. Nehonornara slovstvena vprašanja pa so več ali manj zadeve umetniške vesti ali zagonetke usode stvarjenja in ne spadajo pred noben tribunal na svetu.

Ako sedem torej k papirju in napišem slovstvenozgodovinski spis, ga pišem za honorar; in po umetni analogiji s svojim lastnim egoizmom nudim tudi javnosti le to, kar je na mestu in času primerno. S tem bodi rečeno, da se strogo izogibljem Pohlinskih epigramov, satur in problemov Koseskega. Zato sem napisal par strani o Jacobsenu.

Nisem pisal v Ljubljano po „Slovenca“, da Vam odgovorim, kajti svoje stališče napram temu listu sem opredelil v „Slovenskem Narodu“ že davno in ponavljam tudi danes, da imajo vse moje potrebe prednost pred debatami z Vami: V veliki podlosti in zavratnosti svojih misli pa sem prepričan, da bi bilo Vaše blagorodjice neizrečeno hvaležno tistemu, kdor bi se kompromitiral s priznanjem, da je abortus Vaših možganov prečital, predno ga je vporabil, kakor se Lessingom Vaše kvalitete spodobijo. Jaz ga nisem čital, niti rabil; toda naj Vas potolaži to, da vseeno s par besedami pojasnim zadevo in osemim

Vaš nemogoči poizkus, kompromitirati list, čigar ime je samo na sebi tako a priori čast njegovih sotrudnikov, da med nama dvema sploh ni mogoč razprava, kakršnost se osmelili izzivati!

Tisti čas je vzkliknil prorok v Izraelu z velikim glasom: „Plagiator! Plonkal je!“ Obesil bi se od žalosti, avgure jasni, da Vam ne morem pritrčiti; zakaj brezstiden cinik sem in užival bi trenotek božanskega studa, ko bi vsaj v duhu gledal, kako se je Vaše blagorodjice velemoralno razjokalo nad mojim priznanjem, čes: „Homo, cui nulla fides neque religio!“

Smatrajte za dokaz moje posebne ljubeznivosti, da si mislim: moj strogi avgur je bistroumnejši od hipnega vtisa in me ni naskočil v bojaželjnosti otročjega donkijotstva, temveč z globokoumnim načrtom, vrednim Richelieuja. Hotel je pokazati, da ima Reklamov snopič, na katerega se sklicuje, in da ga je nemara tudi preslovkoval. Vsa čast Vam in blagor narodu, ki ima take moše! Sicer pa, sinke drži in imaj, Niala Ljubljana!

splošne volilne pravice ojačil naš avtonomni položaj in da se bomo politično okrepili napram vsakemu zunanjemu sovragu. Ta popolnoma pravilni nazor je tolmačil frankovski govornik katehet Bošnjak tako, da to znači utrjevati naše podrejeno stanje napram Ogrski. Frankovci pa hočejo takšno splošno volilno pravico, ki bi nas popolnoma ločila od Ogrske.

Ta debata, kakor tudi prvi spopad med koalicijo in frankovci, se je porabila v to, da se je razpravljalo o splošnih političnih vprašanjih. S strani koalicije se je uspešno naglašala nova smer narodne naše politike. Župnik Zagorac, eden izmed vodij hrv. stranke prava, ki je nekoč s Starčevićem tvorila eno stranko, je razložil evolucijo svoje stranke. Stideset let, je rekel, je izgubila stranka s povsem neplodnimi državnopravnimi reklamacijami.

Njeni prvaki so tudi mnogo osebno žrtvovali, a vse to je ostalo brezuspešno radi pogrešne smeri in metode, ki so jo zastopali. Narod je propadel, a tudi politične pravice narodove so se teptale, vedno bolj in bolj. Tega se ni moglo več prenašati, ker je narod hrepenel po uspehu, po pozitivnem realnem delovanju. Zato je stranka opustila državno-pravno pasivnost in sprejela neko regulacijo kot temelj realnega svojega vevljanja. In takoj se je pokazal uspeh. Madjaronski sistem je bil uničen in sedaj lahko svobodno gradimo daljše temelje boljši bodočnosti.

V terek je bila sprejeta zakonska osnova, s katero se zopet uvaja porota za tiskovne delikte. Pri tej priliki je razvil oddelni predstojnik za pravosodstvo dr. A. Bađaj svoje vseskozi moderne in svobodoumne nazore o poroti pravosodju vobče. Njegove globoke misli, njegovo napredno in demokratsko naziranje je izzvalo v vsi zbornici frenetično odobravanje. Frankovci sami so strmeli in ploskali drju. Bađaju.

Tudi tu je uspeh koalicije, da je na vladi tako moderno misleč mož.

Danes je bila seja docela mirna, dokler se ni razpravljalo o vprašanju verifikacije mandata grofa Jankovića.

Koalicija je zastopala mnenje, da se Jankovića izvolitev ima verifikirati, ker je že verifikacijski odsek enkrat soglasno proglasil to izvolitev za nesporno. Ker je pa Jankovića protikandidat župnik Jem er šić med tem stopil v „Starčevićansko stranko“, so frankovci naknadno vložili protest proti volitvi in zahtevali, da se volitev mora razveljaviti.

Koalicija je pa to zahtevo odbila, ker se mora držati dotičnih predpisov v poslovniku. Radi tega je bila dolgotrajna seja in je bil frankovski predlog odbit z ogromno večino.

V kratkem se pričre v saboru tudi adresna debata. Koalicija bo predložila svojo adresno, ki se bo omejila na aktualno delovanje sabora, dočim bodo frankovci brez dvoma paradirali z velikimi državnopravnimi frazami. △.

Pismo iz Srbije.

Pred sestankom skupštine. — Glasovi o prestolonasledniku Jurju. — Protestni shod radi nasilj bosanske vlade. — Novi glasovi z Dunaja.

Belgrad, 22. novembra.

— ut. Jutri se zopet sestane narodna skupština, ki je pavzirala 15 dni, da more finančni odsek pregledati vladni proračun. Finančni odsek je teh petnajst dni marljivo delal in njegovo izvestje je sedaj končano, pa se predloži narodni skupštini takoj jutri. Potem se začne proračunska debata, ki bo trajala zelo dolgo in bo tudi burna, kakor moremo sklepati že danes iz pisanja organov opozicijskih strank. Ker redno zasedanje narodne skupštine ni bilo otvoreno v oktobru s prestolno besedo, kakor je bila dosedaj navada in je bila vsled tega nemogoča kritika vladnega programa od strani opozicije, ker ni bilo adresne debate, hoče opozicija izrabiti priložnost proračunske debate in napasti na vladno z vso silo.

Vladna večina je stavila v proračun za prihodnje leto nekaj čez 300.000 dinarjev, ki se naj uporabijo kot apanaža prestolonasledniku, ki do sedaj ni imel nobene apanaže, nego samo svojo lajtnantsko plačo, a v kolikor mu ta ne zadostuje — in mu zadostovati niti ne more — mu daje kralj, oče, od svoje civilne liste.

Celokupna opozicija je odločno nasprotna vladnem poskusu, da se da prestolonasledniku apanaža in pravi, da je to popolnoma nepotrebno, ker da prestolonaslednik ni kralj in ne potrebuje velikih dohodkov. Da se izogne neprijetni debati o tem predmetu v narodni skupštini, je predlagala opozicija vladi, naj odstopi od svojega predloga, ali do sedaj vlada tega še ni storila — in najbrže sploh ne odstopi od svoje zahteve — ker smatra, da prestolonaslednik srbske kraljevine ne more živeti od lajtnantske plače, a nepravilno bi bilo, ko bi se zahteval od kralja, da on iz svojih sredstev vzdržuje svojega polnoletnega sina, ki je službeno proglašen polnoletnim naslednikom prestola. Tudi meni se zdi, da nima zmisla tolikih vsot denarja vporabljati za dvor, ali ako narodu že tako ugađa monarhična državna forma, potem mora biti pripravljen tudi na posledice, ki prihajajo iz tega. Smešno je zahtevati, da kralj in njegova rodbina živi „skromno“. Kralj je glavni države, njegov socialen položaj je enak socialnemu položaju drugih vladarjev, pa mora imeti tudi dohodke vsaj približno dohodkom svojih kolegov na drugih evropskih prestolih.

Ako pride pri proračunski razpravi radi prestolonaslednikove apanaže do nemilih prizorov, zakrivila jih bo opozicija s svojim demagoštvom, ker opravičiti svojega stališča ne bo mogla.

* * *

V pomanjkanju drugega materiala proti Srbiji, je začelo dunajsko

časopisje prinašati senzacionalne laži o srbskem prestolonasledniku Jurju, kateremu pripisuje silne ekscese in končno je prišla — kot krona na vse to — vest, da je prestolonaslednik Juri duševno bolan in da se name-rava, poslati ga v kak senatorij v inozemstvu.

Vse te laži so bile skovane v avstro-ogrskem poslanstvu v Belgradu, ki hoče na ta način škoditi ugledu Srbije in srbskega vladarskega doma. Da so se porajale vse te laži ravno v avstro-ogrskem poslanstvu, vidi se najbolje iz tega, da je tudi dunajski „Fremdenblatt“, organ ministra zunanjih zadev, objavil prve laži. Sedaj se hoče „Fremdenblatt“ oprati, pa je objavil beležko, da je žalostno, da so te laži prinašali posamezni avstrijski listi in da je to vse obsodbe vredno ... a sam je začel!

* * *

Iz Sarajeva prihajajo čudne vesti. Bosanska vlada je vedno z vsemi sredstvi zatirala vsako svobodno gibanje v Bosni in Hercegovini, ali to, kar ona dela v poslednjem času, presega že vse meje. Časopisje se zatirava v Bosni, — turške hišne preiskave so na dnevnem redu — tudi kakor na Turškem. Sedaj je vlada izgnala iz Sarajeva znanega srbskega književnika Petra Kočića in urednika „Srbske Riječi“, Stijepa Kobasića, a urednika mohamedanskega lista „Bosansko-hercegovački Glasnik“, Sulejmanpašića, je pozvala k sebi in mu je strogo prepovedala propagiranje sloge mohamedancev in pravoslavnikov in ako se tega ne bo držal, mu kratkomalo prepove nadaljno izdajanje lista.

To so v istini lepe reči! Vlada prepoveduje časnikarjem propagiranje sloge v narodu, kar je najjasnejši dokaz, da slouji vsa njena moč na medsebojnih prepirih med pripadniki različnih ver, ki so pa vsi sinovi enega naroda! Pač, žalostna vlada!

Radi poslednjih dogodkov v Sarajevu sklicuje društvo srbskih časnikarjev v Belgradu v nedeljo velik protestni shod, a ti protestni shodi se bodo nadaljevali po celi Srbiji. Ko je bosanska vlada zvedela za to burjo ogorčenja, ji je postalo neprijetno in nepristransko je „izgnala“ iz Sarajeva tudi svoja dva zvesta služabnika Šegvića in Barbića, davši jima predhodno lepo vsoto denarja.

O toku protestnega shoda v Belgradu pošljem brzojavno poročilo.

* * *

Na Dunaju so končno sprevideli, da so doživeli s svojo agresivno politiko v Srbiji fiasco. Priznati noče Dunaj tega odkrito, ali v „Neue Fr. Presse“ čitamo besede, ki močno dišijo po retradi. Sedaj, ko je topovsko vprašanje v Srbiji rešeno, ker se je vlada že odločila za francoske topove, trdi ta dunajski poluficiozus, da Avstro-Ogrska ni stavljala nikdar zahteve, da Srbija kupi škodove topove kot „conditio sine qua non“ in da

se trgov. pogodba med obema državama lahko zaključi, samo da mora Srbija storiti prvi korak k temu.

To je že druga pomirljiva pesem, ali Srbija je ne mara poslušati — vsaj v polnem njenem obsegu ne. Kakor znano, avstro-ogrsko ministstvo zunanjih zadev še ni odgovorilo na poslednjo noto srbske vlade o vprašanju carinskega konflikta in Srbija ne mara storiti nobenega koraka, dokler na svojo poslednjo noto ne dobi odgovora.

Besedo ima torej Dunaj in ne Belgrad, ki je svoje že rekel! Od besede, ki jo izreče Dunaj, je odvisno, kak bo odgovor. Pribiti pa se mora še enkrat, da Srbija ne trpi vsled carinske vojne nobene škode in da se ji zato čisto nič ne hiti zaključitjem trgovinske pogodbe z Avstro-Ogrsko!

* * *

Državni zbor.

Dunaj 23. novembra. Današnja seja je zopet pokazala, da deluje zbornica pod mogočnim pritiskom. Cognala je celo sedmo skupino volilne reforme, ki obsega 25 paragrafov, in ki je bilo prijavljenih 14 minoritetnih predlogov.

Posl. dr. Tavčar je govoril obširno k § 36 (nadomestniki po proporcionalnem) zistemu dokazuje, da bo § v sedanji svoji obliki zelo škodoval slovanski skupini v drž. zboru, ker bodo celi slovanski volilni okraji leta in leta brez svojega zastopnika v parlamentu. Izmed 14 minoritetnih predlogov jih je 13 utemeljeval posl. dr. Tavčar, a nekatere je umaknil. Zahteval je med drugim, naj bo volilni dan prost šole in tudi praznik za vse državne urade. Delodajalci morajo delavcem dati za volitev potrebni prosti čas, sicer se lahko kaznujejo do 100 K.

Posl. dr. Vogler je utemeljeval svoj minoritetni predlog, naj se osnuje posebni sodni dvor za volilne stvari.

Posl. Seitz je zahteval, naj bo volilni akt javen.

Posl. Baxa je že v naprej protestiral, da bi gosposka zbornica kaj spremenila na volilni reformi, posebno da bi sprejela pluralitetni zistem.

Glavni govornik pro posl. Gesmann se je odpovedal besedi ter je govoril le contra govornik posl. Sobotka skoraj prazni dvorani. Potem se je glasovalo o celi skupini, t. j. o § 16 do 41, nakar se je vzel v pretres osma skupina, t. j. § 42 (devetretjinsko varstvo) in Pergeltov predlog o spremembi delegacijskega zakona v prid Nemcem. O tem predlogu se bo debata dognala šele prihodnji terek.

Volilna reforma pred gosposko zbornico.

Dunaj, 23. novembra. V današnji seji gosposke zbornice se je že pojavil napovedani boj volilni reformi s tem, da je pri volitvi v to-

zadevno komisijo bivši minister grof Bylandt-Rheidt, ki ga smatrajo za očeta volilne reforme, klaverno propadel. Pozneje se je tudi pokazalo, da velika večina v gosposki zbornici noče ničesar vedeti o enaki volilni pravici, temuč se hoče zavzeti za pluralitetni zistem, in sicer za takega, ki določa le dva glasa, in sicer za rodbinske očete, ako so stari 35 let. Seveda bo tudi tu brezdvomno pritisnil najvišji faktor, kakor je na polslovesno zbornico.

Najprej je sprejela gosposka zbornica lekarniški zakon nespremenjen, kakor ga je sestavila poslanska zbornica. — Potem se je na predlog kneza Schönburga sklenilo, da se volilna reforma, ko pride iz poslanske zbornice, izroči brez prvega branja komisiji 21 članov. V to komisijo so bili izvoljeni skoraj sami nasprotniki enake volilne pravice. Za načelnika komisije je bil izvoljen grof Thun, za namestnika pa baron Chlumecky.

Delegacijsko zasedanje.

Dunaj, 23. novembra. V seji delegatov poslanske zbornice se je sklenilo, da se ne voli novo predstvedstvo za delegacije, temuč bo predsedoval zopet princ Lobkovic.

Iz ogrsko-hrvatskega državnega zbora.

Budapešta, 23. novembra. Na razpravi je proračun. Včeraj je govoril posl. dr. Polit (Srb), in sicer proti proračunu. V svojem govoru se je dotaknil tudi konflikta med Avstrijo in Srbijo, ter napovedal, da bo v kratkem času nastalo v Budapešti in v Belgradu veliko razočaranje. V Belgradu mislijo, da bodo Madžari prisilili Avstrijo, da vodi napram Srbiji pomirljivo politiko, in da so Madžari protivniki okupacije Bosne. V Budapešti pa so mnenja, da bi mogli doseči simpatije balkanskih narodov, ako bi tudi bili za okupacijo. Ker pa se varajo na Dunaju in v Budapešti, nastane razočaranje na obeh straneh. Nadalje je dr. Polit zahteval, naj se uvede takoj splošna volilna pravica. — Odgovarjala sta mu ministri Apponyi in posl. Shagy. Zadnji je pozival nemadžarske narodnosti, naj si vzamejo za zgled Hrvate Zrinski in Frankopani, ki so bili obenem tudi dobri Madžari (?) Madžari bodo šli na roko narodnostim, ako bodo narodnosti dokazale, da delujejo le na prosvetnem polju, a niso proti državi. — V današnji seji se je začela podrobna razprava o proračunu. Postavka „skupni izdatki“ se je na predlog posl. Hoitsyja odločila, dočler ne doženejo delegacije svoja posvetovanja. — Posl. Vlad (Rumun) je predlagal pri točki „pokojnine“, naj se odpravijo pokojnine za ministre, državne tajnike in velike župane. — Pri postojanki „potrebščine za notranjo upravo Hrvatske“ je izrazil posl. grof Batthyányi veselje, da vsled spremembe

Dalje v prilogi.

in „Marie Grubbe“ v izvirniku in marsikako knjigo nekega gotovega Jurija Brandesa, ki je bil, kakor utegneta znati, rimski konzul in je padel pri Wagramu v boju proti hunskega kralju Artakserksu.

Toda jaz, dični prerok, sem silno otročji in špekuliram tako-le: Duševnih otrok, ki ste jih krpucali, zajtrkujoči svinčnike in radirke, pameten človek itak ne bere, ako bi bili torej svoje mnenje zaupali le prijateljem in znancom, v „Slovencu“ pa bi bili priobčili kak aktualen sestavek, ki bi le nekoliko dišal po praktičnem pomenu, bi bila to vsaj koristna domača naloga, služba v pomirjenju Vaše brunne vesti, četudi ne literaren čin. Vi pa ste egoist, mili avgur, Vi nečete živeti, kakor se spodobi poštenemu Solzislavu Hejslovanu, Vi ste torej lažnjivec, in to ni lepo, ni krščansko!

Vi navajate par oddaljeno ujemajočih se odlomkov; rad verjamem, da se Vam je zdelo umestno zamolčati vse, kar se ne ujema in je moj lastni, subjektivni komentar. Vsak slovstvenozgodovinski spis se opira na vire; čim več naj pove na čim

tesnejšem prostoru, tem odvisnejši je od virov in tem več pravice ima pisatelj, da se jih poslužuje. Ako pa prihajam v spisu do sorodnih zaključkov, kakor nemški esejist, je to znak sorodnega stališča in v drugi vrsti relativno pravilnega izsledovanja, ki briga edino le mene in mi služi v zadovoljnost. Opozarjam Vas končno na določbe avtorskega prava, ki dovoljuje dobesedno uporabo, ne pa samo ujemanja posameznih misli in pridržanja časoslovne razvrstitve življenjepisa. Tako dvorljiv nisem niti napram Vašemu blagorodijcu, da bi rodil Jacobsena po njegovi smrti, ali narobe!

Ni Vam zameriti, božanstveni avgur, da so Vas varala proroška piščeta, kajti ta, kdor hodi z maslom pod kučmo na solnce et in inexpressibili parte vestimentorum calamitate facta v salon, pač ni odgovoren za svoje početje ... Prvo možnost glede Vaših nagibov in namenov sem že razložil; druga, tudi zelo verjetna, je ogorčenost Apolovega čevljarja; bistveno v obeh pa je to, da sta navidezni in napačni; zakaj tretja in prava pravcata se sploh ne tiče Vas,

božanstveni fakire, temveč cele Galileje z rednimi izjemami.

Petdeset odstotkov človeštva ljubim brezpogojno, petdeset v toliko, kolikor mi genus meum dopušča; toda ljubezni, v kakršni se je postavil v zadnjem času „Slovenec“ z neumorno privzdignjeno nogo ob mojo stran, ni zmožna moja duša in je ne razume. Ne spotikam se nad tem, da defecira name isti list, ki se včasih ni pritoževal, ako sem mu prinesel feljtonček, in še manj nad tem, da se loteva „Slovenec“ imena, ki nemara ni najslabšega glasu med sodrudniki „Leposlovne knjižnice“; zakaj „Slovenec“ ni moj edini prijatelj in moja radovednost se omejuje zgolj na dilemo: Kaj je nemogoče v Galileji, — ogorčenje nad človekom, ki brezobzirno živi po svoji fasoni, ali napačna strategija napram predrežu, ki se po isti svoji fasoni ne sramuje nešablonskega in odkritosrčnega dela? Ne gre se za to, kaj „Slovenec“ govori, temveč za to, da sploh govori, in zdi se mi, da od njegove prve nesramne pozornosti do zadnjega feljtona ne kritikuje moje osebe niti moje v tem poglavju de-

jansko popolnoma nevažne študije o Jacobsenu.

Dejstvo je, da se ima muzikalični maček za edinega trubadurja in da je v očeh kozla edino estetično bitje na svetu njegova oboževana kozica; in bogme, ako se najdejo takšni kozli, obdarovani s človeškim — bodisi pozitivnim ali negativnim — razumom in trčijo ob drugo estetiko, potem je naravna posledica boj.

Ne obotavljam se govoriti o tem, ker moje besede ne veljajo samo o meni.

Možje Galilejei! Dolgo časa je bila naša kultura podobna krtini z napisom „Himalaja“. Ni še pozabljen vrišč, ki je šel po Izraelu, ko se je prvi zločinec začel boriti proti lili-putski lenobni, ki je koketirala s svojim nippe-kraljestvom in štela naše Goetheje in Shakespeareje z obrazom Zuloagove „Kretinke“. A ne le Aškerc, tulj Cankarja in Zupančiča ste drli na meh, ko ste videli pri njiju tisto bogokletno lastno fasono, ki se smeji tradicijam in zahteva za umetnost prave pravcate anarhistovske svobode, da more brez dogem in mej in milonarodne higijene iskati svet in

idealov. Smradili ste in boste pred vsakomur, kdor je odkrit in odločen in se vas boji tem manj, čim bolj se penite. Literatura ni konkubina principov, literatura ni dekla vere in morale, niti resnice in lepote. Večji od resnice je dvom in večje od valjenja prazgodovinskih jajec je iskanje. Kdor pa je čist, ta bo pošten v dvomu in pošten v tisti zmoti, ko meni, da je našel neizrazljivo resnico. Resnica ima tisoč čel in mogoča je neomejena vera v njeno tisečnost z neomejenim dvomom vred. Kdor je preozkosrčen, prelaznjiv ali prebedast, da bi to priznal, s tistim ne debatiram, tistemu ne bom reagiral nikdar več, v lice tistega obrišem kvečjemu svoje čevlje. So ljudje, katerih barva je slep biološki ekvivalent za nestalnost in kapricio življenja, in bodo vendar tajili to, kar je golo in nago, kakor mops na koncertu. Strižejo!

Z Vašim blagorodijcem, avgure jasni, sem davno opravil, vam, o žvžžž „Aßdñpñz“, pa moje zadnje besede: Ne boste nas učili manire in ne boste nam regljali šablon, temveč tudi Vaše kure bodo pocrkale v morju. Amen!

V Parizu, 15. listopada 1906

zistema sporazumljenje med Ogrsko in Hrvatsko čimdalje lepše napreduje. Izjavil je, da goji zaupanje v politiko hrvatskega ministra. Minister Josipovich se je zahvaljeval za zaupanje ter izjavil, da bo storil vse, da se bratska vzajemnost med Ogrsko in Hrvatsko čim bolj utrdi. — Vse postavke so se sprejele.

Spokorjeni dr. Stransky.

Brno, 23. novembra. V sled poraza Mladodohov pri zadnjih deželno-zborskih volitvah na Moravskem je postal dr. Stransky spokornik. Na zadnjem shodu v Mezeriču je namreč govoril: „Jaz sem proti svobodni soli in proti ločljivosti zakona, nasprotno sem za intezivnejšo versko vzgojo v šolah. Kar sem, imam se zahvaliti vzgoji pri pijaristih.“ — Žid ostane pač žid.

Nemški navali na Bosno.

Dunaj, 23. novembra. „Oesterr. landwirthschaftliches Wochenblatt“, ki ga urejuje profesor politehnike Krafft, priporoča bosanski deželni vladi, naj naseljuje v Bosni čimveč kmetov iz Nemčije, češ, da je edini ta mirni, inteligentni in delavni element sposoben, da deluje vzgojno na trdoglavo in leno domače prebivalstvo. Svoje nasvete zaključuje. „Načelno bi morala biti naloga bosanske komisije za kolonizacijo ista, kakršna je naloga pruske komisije na Poznanjskem.“

Dogodki na Ruskem.

Petrograd, 23. novembra. V ministrskem svetu izdelani zakonski načrt o razširjanju pravice židovskemu prebivalstvu dovoljuje Židom prosto naseljevanje tudi v vaseh. V najem si smejo jemati mestna, cerkvena in občinska zemljišča. Ruske politične zveze so brzojavno protestirale pri carju zoper židovski zakon, roče ga, naj ne izroči kmetov v židovske kremplje. Razni klubi groze s pogromi, ako bi ministrski svet odobril ta zakon.

Varšava, 23. novembra. V Pultusku so oboroženi roparji med požarom na pošti odnesli 14.000 rubljev.

Zaradi lanskim nemirov v Krasnojarsku so izročili vojnemu sodišču enega častnika, 116 vojakov in 104 civilne osebe.

Odesa, 23. novembra. V Rigi so ustrelili sedem izpod 16 let starih dečkov zaradi revolucionarnih zločinov, dasi so vsi dečki še na morišču zatrjevali svojo nedolžnost.

Obrtni vestnik.

Akcija v pospeševanje malega obrta. Veleindustrija čim dalje huje grozi malemu obrtu. Prišaja si vedno več polja, ki ga je včasih izključno sam obvladoval mali obrtnik. Velika denarna sredstva omogočajo veliki industriji, da si more svoje obrate urediti kar najpopolneje, da more hitro slediti hitremu današnjemu tehničnemu napredku, ter si ga izkoristiti za kar najnaglejše in največje proizvodnje. Novodobna prometna sredstva, ki se jim okrožje in omrežje od dne do dne bolj širi, omogočajo vedno bolj izboljšanje, da se posposlabijo veleindustriji, da si more odjemalcev iskati tudi daleč proč od svojega stališča, da more hitro razposlati svoje izdelke v najoddaljenejše kraje, najoddaljenim konsumantom brzo narediti pristopne vse novosti. Čim večji je tehnični preprek, tem huje je za malega obrtnika, tem več predmetov njegovega proizvodnje mu jemlje veleobrt: trgovina se razvija, mala obrt peša, gine.

Kje iskati pomoči malemu obrtniku, temu važnemu stanu za državo? Odprava veleindustrije je nemogoča, njena omejitev, ovira njega razvoja — če sploh, le za kratek čas izvedljiva: pravo pot, po kateri naj vlada odda malo obrtništvu do rešitve in krepitve, ji je l. 1891. pokazal državni pozivom, naj pomore malemu obrtniku, da si tudi on more osvojiti uporabljati moderne tehnične naprave, da si tudi on more novodobnim zahtevam primerno urediti in poditi svoj obrat. Poskrbeti ji je, da hitreje razširijo med mali obrt vsem porabni stroji in novodobni glavni pripomočki. Kolikor mogoče, korekcijsko industrializira naj se mali obrt, če se hoče vzdržati. Kakor si tak veleobrat hitro mora prisvojiti, če hoče obstati v konkurenčnem boju drugimi podjetji, vse, kar je novega dobrega, tako naj se vsposobi

mali obrt, hitro iti za napredkom. Vsposobi naj se duševno pa seveda tudi finančno.

Tako torej je bila izprožena takozvana državna akcija za pospeševanje malega obrta. Izročena je bila trgovinskemu ministrstvu, ki je v ta namen osnovalo poseben urad z imenom „obrotni pospeševalni urad c. kr. trgovinskega ministrstva“ na c. kr. tehnološki obrtnem muzeju na Dunaju. Ta urad je v tem času razvil jako obsežno in plodonosno delovanje. V strokovni pojasnilnici, kjer ima urad nastavljen posebne strokovnjake, si morejo obrtniki brezplačno iskati sveta v vseh tehničnih in trgovskih vprašanjih, zlasti ob nakupu strojev in orodja, ob uvedbi ugodnih načinov izdelovanja, radi poizvedbe dobavnih virov in razporečevališč, ob osnovi pridobitnih in gospodarskih zadrug. Posebno te zadruge je uradu pospeševati kolikor le mogoče. Saj one premnogokrat edino omogočujejo, da mali obrtniki stroje morejo ne le si nabaviti, temveč tudi uspešno in ekonomično izrabiti. Dočim bo posamezniku nabava strojne naprave dostikrat nemogoča, na drugi strani pa se tudi njena uporaba ob majhni množini blaga, provedenega po posamezniku, ne bo izplačala, je oboje omogočeno združbi večjega števila obrtnikov. V združbi pred vsem bo mali obrtnik mogel vzdrževati konkurenco veleobratov, večja združba obrtnikov se le bo prečesto mogla moderno urediti, opremiti in voditi obrat. Da se morejo obrtniki poučiti o strojih, orodju in motorjih, ki se morejo rabiti v malih, srednjih in v združnih obratih, v to služijo razstave takih pripomočkov. Na Dunaju je trajna taka razstava, izven Dunaja prireja uradčasne razstave. Trajna razstava služi tudi kot preizkušališče za delovne pripomočke, ki jih pod gotovimi pogoji prepusti ministrstvo obrtnim združbam. Da se seznanijo obrtniki z novodobno tehniko, z urejenim knjigovodstvom in proračunavanjem stroškov v malih in srednjih obratih, prireja urad takozvane mojstrske tečaje, ministrstvo pa finančno podpira tudi tečaje, ki jih priredijo drugi činitelji. Mojstrskih tečajev na Dunaju se je udeležilo doslej okoli 3000 mojstrov in pomočnikov, tečajev izven Dunaja pa okoli 8000. Omenili smo že da minist. prepušča obrtnim združbam tehnične delovne pripomočke pod gotovimi pogoji; preskrbi jih po svojem obrtnem pospeševalnem uradu proti plačilu nabavnih izdatkov v obrokih. 240 pridobitnih in gospodarskih zadrugam in drugim obrtnim združbam je tako država doslej prepustila tehnične pripomočke v vrednosti okoli 1.000.000 K; iz deželnih sredstev se je v to prispevalo 280.000 K. Minister pa daje tudi posojila obrtnim surovinskim, skladiškim, produktivnim in sličnim združbam na podlagi poizvedb in predlogov obrtnega pospeševalnega urada. Okoli 90 rokodelskih zadrug je doslej iz državnih sredstev dobilo posojila v skupnem znesku 414.000 K, ki jih je obrestovati s 3 odstotki. Naposled bi bilo še omeniti razstav vajejskih del, katere naj pospešujejo izobrazbo vajencev. Ministrstvo podpira prirejanje takih razstav, ki naj bodo najprej krajevne in na to osrednje, na katerih je razstaviti predmete, ki so bili na prejšnjih krajevnih razstavah odlikovani s prvimi darili. To je torej v glavnem delokrog obrtnega pospeševalnega urada na Dunaju. Ponašati se more sicer z izvrstnimi uspehi, ki so vzbudili celo v inozemstvu pozornost, priznanje in posnemanje. Vendar pa bi ta urad imel za obrtništvo v posameznih kronovinah manjši pomen, če se ne bi tu osnovali nekaki posredovalni zavodi med centralnim zavodom in obrtništvom. Po zgledu državne akcije so se v večini dežel osnovali posebne deželne akcije, ki ojačujejo uspehe državne akcije. Taki zavodi za pospeševanje obrta so se ustanovili doslej v Pragi, Liberecu, Brnu, Gradcu, Celovcu, Inomostu, Bolzanu, Roveretu, Gorici, Trstu. Ti zavodi so v ozki zvezi z osrednjim uradom. Organizacija in delokrog sta posneta po velikosti dežele in sredstvih, ki so na razpolago, bolj ali manj posneta po osrednjem uradu. Naravno pa je, da se ti zavodi ozirajo na specijalne potrebe v deželi. V pokritje stroškov, ki znašajo v večjih kronovinah od 100.000 kron na leto, v manjših od okoli 20 do okoli 40.000 kron, prispevajo pred vsem dežele in država, potem trgovske in obrtniške zbornice, občine, denarni zavodi in drugi javni in zasebni činitelji. Pri nas na Kranjskem se posebno občutno kaže nedostatek takega zavoda. Oddaljenost osrednjega urada in jezikovne težkoče so pred vsem vzrok, da je naše obrtništvo imelo doslej le prav majhno korist od državnega pospeševalnega urada. Že l. 1899, ko je še malo dežel — samo Češka v Pragi in Liberecu, Moravska v Brnu in Koroška v Celovcu — imelo obrtne pospeševalne zavode, je sicer deželni zbor kranjski ustanovil posebno de-

želno obrtno komisijo z nalogo, urediti na Kranjskem obrtno pospeševanje. Ta komisija pa radi razmer v deželnem zboru ni došla do nobenega pozitivnega dela. Naposled je z ozirom na premenjene sedanje razmere prepustila zadevo trgovski in obrtniški zbornici, ki je v več plenarnih sejah še poudarila nujno potrebo, da se stvar spravi v tir in izjavila tudi, da je pripravljena sama se lotiti dela. V sled poziva deželne obrtne komisije je sedaj izdelala organizacijski statut in sestavila proračun stroškov za osnovo in prvo leto obstoja zavoda, ki se predložita odločilnim činiteljem. Naj bi kmalu napočil dan otvoritve obrtnega pospeševalnega zavoda za Kranjsko!

Glasovi z Jesenic.

Zadnja občinska seja je bila polna napadov na župana in občinske uslužbence od klerikalno-nemškutarske strani. Najbolj se je širokoustil znani bojnikov tovarniškega vodstva, ki bi menda najraje podalil vse napredne odbornike in uslužbence. V prihodnji seji bo dobil primerne toba, da se ne bo več dolgo repenčil v svoji časti obč. svetovalec.

Delo nemške tovarne. Kranjska industrijska družba je gospodarsko podjetje ter bi se kot taka nikdar ne smela vmešavati v politične zadeve deželnega prebivalstva. Pod vodstvom pokojnega ravnatelja Luckmanna je šla tovarniška stranka v boj proti slovenski napredni stranki hoteč v zvezi s klerikalci dobiti popolno moč v jeseniški občini. Pri občinskih volitvah je namera sijajno spodletela. Mislili smo, da bo skušal novimenovalni ravnatelj Noot vplivati v pomirjevalnem smislu, da pride občina vendar enkrat do poštenega gospodarskega dela. Temu pa ni bilo tako. Miru nočejo. Nemškutarska tovarna pošilja v boj nekega duševno silno omejenega človeka, ki slihi na ime: Tone Pongratz. Ta človek je slepo orodje tovarniškega vodstva in je sposoben za največje politične neumnosti in preteklosti. Ne bomo se ukvarjali z osebo pisarja Pongratza, povemo pa, da bomo za vsako hujskarijo, ki jo bo izvršil, dolžili tovarniško vodstvo, v katerega močije, datemu možakarju že vendar enkrat vrat zavije.

Klerikalno nemška zveza še obstoji. Pri vseh občinskih sejah glasujejo klerikalci in Nemci skupaj. To se je zlasti pokazalo pri zadnji seji. Dokler so bili na vrsti predlogi napredne stranke, sta sedela nemška kavalirja Bachmann in Vilfan kakor pribita pri seji ter junaško glasovali v vseh točkah s klerikalci. Tudi dobro, da spoznamo take korenjake.

Vilman Kristl — tudi eden tistih junakov, ki je hodil razgrajati proti staremu občinskemu odboru in je zaslovel radi svojih duhovitih besedi: zdej k' smo glih vkup, vas pa razpustim — hoče odsluviti vse občinske uslužbence naprednega mišljenja. No, temu poštenjakoviču bomo že še ohladili prevroč kri in okrajšali predolgi jezik.

Sam ne ve, kaj govori. Pri občinski seji je pobijal Pongratz predlog odbornika Fabine a radi ustanovitve obč. knjižnice, češ, da nima občina potrebnega denarja. Takoj potem pa je glasoval za predlog g. Rozmanna, da se da farni knjižnici 100 K podpore. Občinska knjižnica bi bila last občine, farna pa je farovška last. Seveda Pongratz in njegovi čedni tovariši že vedo, kako se dela za blagor občine. Davkoplačevalci naj si ogledajo take ljudi!

Naše občinske stražnike je začela napadati nemška sodrga v družbi nekaterih klerikalnih banditov po časniki. Začel je najzakotnejši koroški nemškutarski listič „Kärntner Zeitung“, na to je prišel vsled svoje neumnosti slavnostni „Grazzer Tagblatt“ in slednjič — kar se itak razume — tudi pobožni „Slovenec“. Vsa stvar izvira od tistega dne, ko je bilo vsled popevanja vsenemških pesmi in razgrajanja aretiranih par nemškutarskih železničarjev in od onega časa, ko se je začelo paziti tudi na klerikalne gostilničarje, da se ni pri njih popivalo cele noči, kakor je bilo prej navada. Umevno je, da se stražnikoma ne bo niti las skrilil, pač pa se bo postopalo še natančneje in brezobzirneje. Nemškutarsku in klerikalizmu je odklenalo v naši občini enkrat za vselej in se bodo morali ljudje te baže ravnatako ravnati po zakonu, kakor drugi.

Nekateri železničarji hočejo vsiljevati po Jesenicah svojo blaženo nemščino. Sedanjemu postaje-nadželniku se je od ravnateljstva izrečno zaukazalo, da naj pazi, da ne pride osebe v narodnostni konflikt s prebivalstvom. Naj se nam naznani vsakozar imenoma, ki bi lažnima

nastopal sovražno napram Slovincem, da se ga naznani naravnost železniškemu ravnateljstvu. Potem bomo pa videli, kdo se bo naveličal prepevati „Wacht am Rhein“ in izzivati tukajšnje prebivalstvo.

Nemškutarski „Schütztenklub“ je obhajal v soboto 17. t. m. svoj začetni dan v gostilni g. Klinarja na Savi Krokalo, zbijalo in pijančevalo se je do belega dne. Pongratz je še drugi dan hodil netrdnih korakov v enakovredni družbi po jeseniških gostilnah. Izvedeti moramo imena vseh strelcev, ker se čuje, da se celo Slovenci mešajo med to čedno družbo.

Občinske naklade so vzbudile veliko jeze in razburjenja med občani. „Slovenec“ pravi, da je stari odbor naložil tako velike naklade, drugi pa mečejo krivdo na novi odbor. Kriv pa ni stari in ne novi odbor, ampak tista druhal, ki je hodila razgrajati pod vodstvom Pongratza in Zabukovca k staremu županu, da se niso mogle seje mirno vršiti in je vse občinsko gospodarstvo zaostalo. Tako je in nič drugače!

„Naša moč“ se zove neki umazan listič, ki prihaja tudi v našo občino v dveh ali treh iztisih. Druga ne zna, kakor lagati in blatiti poštene ljudi. Neumno bi bilo še nadalje govoriti o tej črni klerikalni cunji, ki ima namen poneumniti slovensko delavstvo. Vsakdo že itak ve, kje se najhitreje porabi tako blago!

Koncem meseca se vrši pred porotnim sodiščem v Ljubljani razprava proti odgovornemu uredniku „Jeseniške Straže“ radi žaljenja časti. Tožnik je Tone Pongratz, ker mu je „Straža“ očitala vlačugarstvo in zakonolomstvo pod člankom „Oženjeni klerikalci Pongratz in svobodna ljubezen“. Pongratza zastopa vsenemec dr. Valentischagg, uredništvo pa dr. Triller.

Odsek za ustanovitev društvenega doma se v kratkem ustanovi na Jesenicah. Podoben odsek se osnuje tudi v Ljubljani. Kadar dobimo svoj dom, bo mogoče razširiti delovanje tudi med svobodnim delavstvom in drugimi sloji.

Naše somišljenike opozarjamo, da naj po vseh gostilnah zahtevajo „Slov. Narod“ in „Gorenjca“. Če tudi si že list čital, vedno vprašaj po njem in slednjič ga gostilničar gotovo naroči. Le na ta način bo mogoče uspešno delovati proti našim nasprotnikom, da pride napredno časopisje med ljudstvo.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 24. novembra.

Škofu stotisoče — kmetovalcu pa figo pod nos. Cesarica vlada je globoko posegla v žepe davkoplačevalcev, vzela iz njih 150.000 kron in jih darovala ljubljanskemu škofu. Ni ga človeka v kranjski deželi, ki bi imel vsako leto toliko dohodkov, kakor ljubljanski škof. 60.000 kron ima na leto rednih dohodkov in na 60.000 kron se cenijo njegovi postranski dohodki. A vzlic temu še davka za verski zaklad neče plačati in ker ga ni hotel plačati, mu ga je vlada odpisala. Davek se navadno odpiše le v slučaju elementarnih nezgod in še v takih slučajih postopa vlada jako ozkosrčno. Da se spozna, kako postopa vlada s škofi in kako s kmetovalci, naj navedemo jako podučen izgled. Toča je v Spodnji Šiški napravila veliko škodo. Prišla je komisija in je cenila škodo. Spodnja Šiška je velika občina in ima mnogo sveta. A komisija je bila trda, kakor kamen in je vso škodo cenila tako nizko, kolikor je mogla. In po tej cenitvi se je potem posameznim posestnikom odpisal davek. In zdaj poslušajte, ljudje božji! Vsem, ki jim je toča pobila, se je skupaj od davkov odpisala ogromna sveta — 150 kron! Podžupan Maurerju se je odpisalo — 90 vinarjev, posestniku Moharju — 10 vinarjev, posestnici Mariji Štrukelj pa — en vinar! Zaradi tega enega vinarja se je spisal odlok, je uradni šluga imel pot in je morala Marija Štrukelj pismeno potrditi, da je vzela v vednost, da ji je država v svoji brezmejni velikodušnosti vsled škode po toči odpisala od davkov en vinar. Z ljudmi, ki jim je toča naredila veliko škodo, se je postopalo tako, kakor bi se jih hotelo zasmehovati. Škofu pa, kiga ni zadela nobena nesreča, je država darovala kar 150.000 kron. Škofu stotisoče — kmetovalcu pa figo pod nos!

„Naš List“ grize v zadnjem

bi bilo, ko bi se prekrstil. „Moj“ ali „njegov“, to je dr. Robidov list, bi bil primeren naslov, kajti druge gospe, ki stoje za tem lističem, je lahko na prste seštet. Mi te gospe že danes pomilujemo zaradi velikega presenečenja, ki ga prej ali slej prav gotovo doživi. „Naš List“ je opetovano poudarjal, da se mu gre le za stvar. Ali je to stvarno, če se zaganja na nezasiščen način v znane zdravnike, na katerih delovanje smemo biti ponosni in ki z afero dr. Robide in z deželnim odborom niso v prav nikaki zvezi? To diši po prav umazani zavisti. Da spregovorimo zadnjo besedo v tej zadevi, naj povemo, da tudi najvišja zdravstvena oblast na Kranjskem odobrava sklep deželnega odbora in da smatra odpust dr. Robide iz službe vsled njegovega naravnost brezprimernega postopanja kot popolnoma utemeljeno in zaslužno, dasi obžaluje, da je zavod izgubil nadarjenega zdravnika. V tem oziru je treba nekaj opomniti. Na Kranjskem in v Ljubljani imamo veliko število izvrstno kvalificiranih zdravnikov, ki imajo boljša izpričevala in daljšo klinično izobrazbo kakor dr. Robida, ki je bil komaj eno leto na kliniki in šet le, kerga je tjakaj poslal na deželne stroške sedaj toli zasramovani deželni odbor. A vendar nismo nikdar čuli, da bi se ti zdravniki v javnosti hvalili. Dr. Robida pa se v vdanih, oziroma njegovo afero izkoriščajočih listih hvalisa in proslavlja na tako ostuden način, da kaj takega še nismo doživeli, in devlje v nič zdravnike, ki jih po njihovih uspehih čisla dežela. Skoraj da se ne imenuje dr. Robida svetovnoznanega zdravnika. V tem brezmejnem hvalisanju se razodeva naravnost psihopatična megalomanija, čemur pa se ni mnogo čuditi, saj so kolegi dr. Robide in celo neki njegov učitelj v življenju in postopanju dr. Robide večkrat kaj takega opazili.

Pri deželnem šolskem svetu vladajo pač čudne razmere. O tem nas potrjuje razpisano mesto nadučitelja v Trnju pri Št. Petru na Notranjskem. To mesto je bilo prvič razpisano pred šestimi meseci. Prosila sta zanj nadučitelj g. Vuga v Nadejmselu in učitelj g. Blaganje v Zamešku pri Raki. V sled želje krajnega in okrajnega šolskega sveta se je pa mesto še enkrat razpisalo ter se je preje imenovanim kompetentoma naznanilo, da sta njuni prošnji veljavni pri drugem razpisu. Zdej se je oglasil tretji prosilec v osebi g. Antona Požarja, upokojenega nadučitelja in kakor se čuje, bo zdaj ta imenovan za nadučitelja v Trnju. Ako človek le količkaj pozna šolske zakone, bo takoj sprevidel, da pri okrajnem šolskem svetu v Postojni, kakor pri deželnem šolskem svetu v Ljubljani kaj slabo umevajo šolske postavbe. Ravnaio se v tem trnskem imenovanju po volji kaplana Železnjaka, ki sovraži vsakega narodnega učitelja in misli zdaj spraviti v Trnje g. Požarja, o katerem upa, da bo delal tako, kot mu bo on ukazoval. Deželni šolski svet se ne briga za dobro kvalificirane mlade moči in mu je vseeno, če eden izmed prosilcev (g. Blaganje) živi 7 km oddaljen od ravno tako dobro kvalificirane učiteljice — soproge, ki bi lahko zasedla drugo učiteljsko mesto v Trnju, ki je tudi le provizorično zasedeno. Zaktevamo od deželnega šolskega sveta, da se ozira na šolske postavbe, ki veljajo pri učiteljskih nameščenjih in upošteva učne moči, ki so najboljše kvalificirane.

Veronauk najmanj važen šolski predmet. Za izobrazbo in šolo tako vneti „Slovenec“ je v soboto prijavil vest, da je gosp. nadučitelj na Primskovem opustil ponavljalno šolo in je prišel na zaupni shod v Ljubljano. K sklepu je vzdihnil, kako škodo imajo pri tem otroci. Da je bila ta notica zlobna laž, je dotični nadučitelj sam pojasnil. Pa kaj je katoliškemu „Slovenec“ za eno laž več!? Ker pa tako skrbni „Slov.“ še nikdar ni vzdihoval, kaka škoda se godi, ako veroučitelji tako pogosto

župnik ali kaplan verouk v šoli in je isti dan kak političen shod v bližini, mu niti na misel ne pride, da bi ne smel iti na shod ampak v šolo, — moramo pač iz tega sklepati, da „Slovenec“ sam ne polaga nikake važnosti na pouk v verouku. Denunci- janti, pometajte pred svojim pragom, kjerimate sami toliko nesnage!

— **Morala duhovskega stanu.** Na svetu ni stanu, v kojem bi smeli opravljati javne posle ljudje, kateri so bili sodnijsko obsojeni radi hudo- delstva ali pa so radi hudodelstva v preiskavi. Samo duhovski stan je padel tako globoko, da smejo javne posle opravljati taki ljudje, kakor je na Igu in Borovnici. Duhovniki se sami smatrajo za nekaka višja(?) bitja, ali mi vidimo, da je duhovnik lahko celo tak človek, koji je v vsakem drugem stanu nemog. Tudi známe- nje časa.

— **Srednje šole na Spodnjem Štajerskem in slovenski profe- sorji.** „Domovina“ piše: „Nemško in nemškutarsko časopisje naše profe- sorje tako terorizuje, da žive v večnem strahu pred njim in se vedno boje, da bi jih ti lističi „raztrgali“ ter jim tako pokvarili napredovanje v službi. Stojče pod tem surovim in brutalnim vplivom postopajo s slo- venskimi dijakom navadno mnogo strožje nego z nemškim in da sebe obvarujejo očitanja pristranstva, po- stanejo le prevečkrat pristranski nam na škodo. Nemški profesorji se v tem oziru ne boje podobnih očitanj z naše strani in posledice tega postop- panja se jasno kažejo v številu slo- venskih in nemških absolventov sred- njih šol na Spodnjem Štajerskem. (Slovenskih dijakov tekom osmih gimnazijskih let od- pade do 80%). Če bi že drugih razlogov ne bilo, zadostoval bi ta, da se na Spodnjem Štajerskem sred- nje šole popolnoma razdele v samo- stalne slovenske in nemške gimnazije in realke. Le tako nam bo mogoče obvarovati naše srednje šolstvo pred nemoralnim vplivom političnih bojev in brutalnim nemškim in nemškutar- skim terorizmom. Apeliramo na slo- venske profesorje, da se v tem oziru postavijo na to stališče slovenskemu dijaku nasproti, na katerem stoji nemški profesor proti nemškemu. V njih rokah je največji zaklad sloven- skega naroda — slovenska mladina. Od njih je odvisno, da se končno odpomore pomanjkanju slovenske in- teligence na Spodnjem Štajerskem. Ali ni zelo nenaravno, da ima 40.000 Nemcev na Spodnjem Štajerskem skoro toliko dijakov kot blizu pol mili- jona Slovencev? Vsi moramo delati na to, da se temu kričočemu razmerju napravi konec; glavno delo v tem boju pa morajo prevzeti slo- venski profesorji.“ — Kar se tiče klasifikacije, pripominjamo, da so tudi pri nas na Kranjskem nekateri slovenski profesorji taki, da pritis- kajo slovenskega dijaka kolikor mo- goče proti nezadostnemu redu. Kako pa nemški profesorji delajo s sloven- skimi dijaki, da bi jih vrgli, pa ve najbolj vsak, kdor je imel to srečo, da ga je tlačila vsegomočnost nemško nacionalnega profesorja.

— **O okrajnem glavarju v Bre- žicah** se govore po vsem okraju go- rostasne stvari, tako o poverje- nju ljudskega denarja, o nepoštenih manipulacijah s tujim denarjem itd. itd. Vlada je hotela s posebnim ko- munikejem vse dementirati, pa se je menda ustrašila dokazov. Ako se do 28. t. m. ne napravi red, pride vsa stvar natančno obrazložena v jav- nost.

— **Dr. Somrek**, prej kaplan, sedaj faktor Cirilove tiskarne v Ma- riboru, pravi v svoji naivnosti, da krščansko socialna stranka v Mari- boru ima kakor na Dunaju in v dru- gih mestih (prosimo, kje?) najlepšo bodočnost. On ne ve, da je pri Lue- gerjevi stranki krščanstvo le bojni klic proti židovstvu, socializem pa vabljivo okrilje za „malega moža“ proti odiračom plutokratom. Pozabil pa je popolnoma, da na Dunaju ni narodnostnih bojev, ker vsak češki pokret ti kristijani neusmiljeno zatro. Sicer pa tudi dr. Somrek hoče pri svoji novi stranki radikalno zatreti

vsako slovensko sled. Le poslušajte, ljudje božji, in primite se za glavo, ki ste še verjeli rodoljubno-duhovniku a la dr. Somrek! Prislednji volitvi za tretji razred v mariborski občinski zastop je nastopila prvič stranka dr. Somreka, dr. Hohnjeca in kdor je še v tej črni družbi! Nemci, ki jih dobro poznajo, so rekli: Ta stranka je ven- dar „windisch“. Dr. Somrek pa je zapisal v zadnji številki svojega lista, da je to eine blödsinnige Behauptung! In takšni ljudje, njim na čelu dr. Korošec, ki izdajajo vsak hip svojo narodnost, češ, vera je povsod ena, pri Nemcu in Slovencu, hočejo imeti izključno pravico, da zasto- pajo našo narodnost! In potem nam še ljudje pridigajo o slogi! Kje ste mariborski Slovenci, vzdramite se! Proč s hinavci in njihovim gla- silom!

— **„Slovenski Gospodar“ in ptujski „Štajerc“ — pobratima.** Oba sleparita. Oba sta slovensko pi- sana, a delata za Nemca, „Štajerc“ dela reklamo za nemške trgovce, „Gospodar“ pa za nemška društva, n. pr. „Kathol. Arbeiterverein“ itd. Oba rešujeta kmeta, se mu prilizujeta, hoteč ga pridno molziti. Oba napadeta slovensko posvetno inteligenco, če ne trobi v njihov rog, oba mnogo go- vorita o veri, a „Štajerc“ vsaj odkrito prizna, da nič ne veruje, „Gospodar“ pa se še dela, kakor bi res kaj verjel!

— **Klerikalni patriotje.** Tržaški duhovski list „L' Amico“ piše: „Prebivalstvo naše Furlanije je žal še jako nevedno in avstrijskega miš- ljenja. Povsod tudi v najmanjših vaseh se najdejo kipi cesarja, cesar- ski orli na cerkvah itd. Mesto Kor- min ima celo jako drag spomenik Tirolca Maksimilijana. Čemu je vse to, ko Avstrija pravzaprav ni niti toliko storila, kolikor stanejo vsi ti neumni lojalni dokazi.“ Tako pišejo duhovniki, katoliški duhovniki s privoljenjem svojega škofa. Vedno pravijo ti duhovniki, da so stebri države in prestola. Če se bo prestol še dolgo naslanjal na take stebre, zna še kaj lepega doživeti, kaj ta- kega, kakor l. 1848, 1859. in 1866. ko so avstrijski duhovniki bili naj- hušji ščuvanci zoper Avstrijo in so avstrijske italijanske vojake učili, da ni treba držati avstrijskemu ce- sarju storjene prisega. No, zaradi nas lahko delajo italijanski duhovniki kar hočejo, mi smo to le zabeležili v in- formacijo svojih čitateljev.

— **„Osa“**, Štev. 3. Vsebina: Iz- ganjanje hudiča — Zgagasta poset- nica ali razgnan shod. Tragikomična enodejanka. — Gospod Otrobar go- vori. — Pravi hudič. — Kaj nam pa morejo? — Oglas. — S Krasa. — Kandidata Sladkousta javni in tajni govor itd. — Podobe: Izganjanje hu- diča. — Kandidat Sladkoust.

— **Iz gledališke pisarne.** Jutri, v nedeljo, popoldne se igra tretjič in zadnjič veseliga „Na višavah“, zvečer se poje torej in zadnjič „Rigoletto“. — V torek se ponovi Traversijevo „Svatbeno potovan- je“, ki spada med najgenialnejša dela moderne dramske umetnosti.

— **Slovensko gledališče** je imelo včeraj reprizo Verdijeve opere „Rigoletto“. Kakor prvič, tako je bil tudi včeraj „Rigoletto“ z velikim navdu- šenjem sprejet, za kar gre predvsem zahvala onim, ki so imeli prve vloge. Če smo prej imenovali dobro, smemo reprizo z mirno vestjo ime- novati prav dobro. O gosp. Oufred- niku velja topla pohvala prve ocene, s pripombo, da je na nekaterih mestih z več temperamentom pel nego prvič. Prav tako vzdržujemo tudi prvo pohvalo gosp. Skalove in tenorista g. Rezunova. Vsi trije omenjeni solisti so kazali gotovo indispozicijo na glasu, ki pač pri ljubljanski megli izostati ne more, in zavoljo tega jim dolgujemo še toliko večje priznanje, da so pri vsem tem občinstvo v to- liki meri ogreli za „Rigoletto“, kakor se sme soditi po burnih avplavzih za vsakim dejanjem in tudi med sezanmi. Zbor, katerega smo zadnjič samo mi- mogrede opomnili, ker je kazal ne- katere nesigurnosti, moramo danes pohvaliti, da je pripovedovanje kako so Rigolettu odvedli hčerko prav čedno pel; sicer pa ima zbor pri tej operi prav majhno vlogo. — Ali ne bi bilo mogoče, da bi grofa Monte- rone pel g. Betetto? Jaz si mislim, da bi v tej vlogi prišel njegov mo- gočni bas prav lepo do veljave; si- oer je pa bil tudi v vlogi bandita Sparafucile prav dober. Letošnja vpri- zoritev „Rigoletta“ se je primerjala z ono za časa Nollija, in nekateri

obiskovalci slovenske opere so mnenja, da letošnji „Rigoletto“ ne zasluži po- hvale, če se ga primerja z „Rigolet- tom“ iz dobe Nollija, in to zaradi tega ne ker se je, po mnenju neka- terih neki parlando izpustil, in ker se je kvartet v zadnjem dejanju po- nesrečil. Po mojem mnenju primer- janje obeh vpriporitev nikakor ni na mestu, ker od prve vpriporitve ni nič drugega več nego spomin na vtisk, katerega je napravil „Rigoletto“ pred desetimi (menda še več) leti. Vtisk pred toliko leti pa je nezanesljiv! Tedanji člani opere, izvemši alti- stinje, se niti po tehniki niti po glasu ne morejo primerjati s sedanjimi soli- sti. Gdč. Sečnikova se Skalovi pač primerjati ne da, saj vsakdo ve kako, nas je neljubo iznenadila s svojim gostovanjem pred par leti. Sečnikova je bila za svoj čas — dokler nismo slišali boljše primadone, prav dobra in zato je tudi spomin nanjo še ostal zelo lep. G. Raskoviča, ki ni imel skoraj nič glasu, pa menda tudi ne moremo primerjati g. Rezunovu! In g. Nollij? Ta je prišel k nam že z iz- petim glasom, med tem ko je glas g. Oufrednika še mlad, čil in lep. — Ra- zen tega se je pa pri letošnji vpri- zoritvi vse ono pelo in še celo eno tenorsko arijo več, kot pred leti, to je izjavil g. kapelnik, tedaj tudi par- lando, kateri sploh ne eksistira, ni izostal. Kar se pa premilostne prve ocene tiče, sem jaz sledečega mnenja: Nekaterim s prvo letošnjo vpriporit- vijo „Rigoletta“ nezadovoljnim obi- skovalcem svetujem, da si naj ogleda- jo poljubno opero v ljubljanskem nemškem gledališču, katero ima vsak čas zbor, soliste in orkester na raz- pologo in ki ima tudi dovolj denarne podpore, ter naj potem citajo poro- čilo o operi v uradnem listu. Prepri- čali se bodo gospodje, da bi Ljub- ljanka, ako bi se Nemcem enkrat posrečilo Rigoletta tako peti, kot so ga naši solisti peli, prinesla sledečo poročilo: Die Vorstellung müssen wir als brillant bezeichnen, ... die Soli- sten erreichten die höchste Stufe der Kunst itd., itd. dve strani samih slavo- splovov. In da je letošnji Rigoletto zelo ugajal, nam kaže velikanski aplavz za vsako sceno in da je bilo gledališče tudi pri reprizi prodano. — Če pa hočejo imeti nekateri obisko- valci vzorno naštudiraue opere, kakor smo navajeni pri „Glasbeni Matici“, potem bi imeli vsako sezono pač samo eden ali dva krasna večera, pa še ta večera bi morda ne bilo glediš- če razprodano. Toliko v pojasnilo o mojem stališču! P. K.

— **Slovenski inženirji in ge- ometri.** Citat sem že dvakrat pod tem naslovom željo, da bi se organizoval kakor so organizovani dandanes že skoro vsi stanovji, tudi tehnični stan. Razmere časa že, kakor tudi dejstvo, da je slovenska tehnika še zelo malo razvita, vse to in drugo nas sili k temu potrebnemu koraku. Ker pa se more pravi procvit slovenske tehniške znanosti in vede, kakor tudi povzdig ugleda našega stanu doseči ravno po- tem organizacije, zato sem prav z veseljem pozdravil to vest, ko sem jo bral v časniku. Želim in tudi upam, da ne bo vsa stvar samo prazno go- vorjenje in besede na papirju, temveč da se kakor kmalu mogoče tudi ure- sui. Toda kdo naj prične? Vsekakor se mora pričeti v Ljubljani, kjer je večja množica tehnikov skupaj. Ti naj se posvetujejo, kako in kaj storiti, da se skliče že v kratkem času nekako zborovanje slovenskih inženirjev in geometrov, kjer naj bi se postavil temelj omenjeni organizaciji. Torej gospodje v centrali, pokličite nas kmalu!

Eden na periferiji.

— **Kako mogočen je bil rajni dr. Toman.** Bilo je v začetku 70. let min. stoletja, ko sem videl, da se po državni cesti pelje deputacija „Sokola“ v veliki, lepi kočiji proti kolodvoru. Sokoli so imeli na laktech črne, žalne ovitke in zastava je bila tudi v črno zavita. Jaz in naš sosed gledava nekaj časa za vozom, potem pa vpra- šam, neznaoč, kaj to pomeni: „Kam pa se leti peljejo, tako opravljeni?“ „Kaj še ne veste,“ mi odvrne sosed, „da je tam na cesarskem Dunaju umrl največji Slovenec. Tam je bil naš poslanec. Danes sem slišal pred cer- kvijo pri deseti maši, kako so se raz- govarjali možakarji, ki beró „Novice“ o tem in so sploh trdili, da je imel naš cesar tega velikega Slovenca bajé neznansko rad; da ga je večkrat vabil na kosilo k sebi in da bi bil ta naš poslanec, ko bi bil le še samó eno leto dalje živel, oprostil nas kmete vseh zem- ljiških davkov!“ Sploh se govori, da je bil „hud“ Slovenec, eden naj- prvih, samo tega pa ne vem, kako se je pisal. Ali ni škoda za takega moža, ki bi nam bil toliko dobrega storil?“ Videant consules! Da se pri prihodnjih državnozbornih volitvah ne bode agitiralo od klerikalne strani s takimi sredstvi pri „nevednih kme- tih!“ Kajti ako nezavednemu kmetu objaviš, da mu ne bode treba pla- čevati „davkov“ (fronkov), potem blebota tudi nemški „očenaš“ in po-

šilja svojo deco v nemške šole, ako zahtevaš!

— **Izpodpiranje domačih tr- govskih sotrudnikov.** Že nekaj časa sem je opazovati, da se nekako siste- matično izpodpirajo domači trgovski sotrudniki in da prihajajo na njihova mesta tuji, ki slovenskega jezika niso zmogli in ki očitno prezirajo sloven- sko narodnost. To je vredno vse ob- sode. V slovenski deželi smo in v tej mora brezpogojno obveljati na- čelo, da imajo v vseh službah doma- čini prednost. Posebno pri trgo- vskih sotrudnikih se mora strogo na to gledati, kajti produkcija je velika. Kje pa naj slovenski trgovski sotrud- niki dobi službo, če ne doma? Povsod gledajo na to, da imajo trgovci do- mačine v službi in na tujem se bra- nijo na vso moč slovenskih sotrud- nikov, dočim tem v lastni domovini odjedajo kruh. Zgode se včasih prav čudni slučaji. Tako sta v neki ljub- ljanski trgovini nastavljeni dva Ogra, ki sta le za silo zmorna slovensčine in vedno psujeta Slovence. A kaj se je zgodilo? Zaradi teh Ogrov je bila slovenskemu sotrudniku služba od- povedana, drugi sotrudnik pa jo hoče sam odpovedati, ker z Ogroma ne more izhajati. Tako izgube domači ljudje službe in stopajo na njih mesta tuji. To je absolutno nedopustno in se bo moralo proti taki praksi ener- gično nastopiti. Občinstvo ima dolžnost, da samo na to pazi in da upliva na trgovce, naj se drže načela, da morajo jemati v službo domačine.

— **„O gluhomemih“.** Opozar- jamo še enkrat na predavanje gdč. Vite Zupančič „O gluhomemih“, ki se vrši jutri, v nedeljo, ob 5. pop. v prostorih „Splošnega slov- ženskega društva“.

— **Zabavni večer koncertnega zbora „Glasbene Matice“.** Sl. ob- činstvu se vljudno nazn nja, da igra danes pri zabavnem večeru koncert- nega zbora „Glasbene Matice“ v „Narodnem domu“ popolna Ljub- ljanska društvena godba, ki je bila za ta večer zagotovljena že pred pe- timi tedni. Toliko resnici na ljubo, ker je ista godba po plakatih in no- tici v listih naznanjena za koncerto- vanje pri „Južnem kolodvoru“.

— **Pevsko društvo „Ljubljana“** ima v sredo, dne 28. t. m. v restav- racijskih prostorih „Narodnega doma“ izvanredni občni zbor z naslednjim dnevnim redom: 1.) Pozdrav. 2.) Vo- litev predsednika in podpredsednika. 3.) Prememba pravil. 4.) Raznosterosti. Z ozirom na važnost dnevnega reda je pričakovati obilne udeležbe.

— **Deželne zadruge brivcev, frizerjev in lasničarjev** izredni občni zbor bo v ponedeljek, 26. no- vembra ob 8. zvečer v mali dvorani hotela „Ilirija“.

— **V slovenske roke je prišlo** društvo „Dobra gospodinja“, v Šiški tako poročá včerajšnji „Slovenec“. Kak- šne so te slovenske roke, kažejo nam osebe novoizvoljenih odbornikov, ka- terih imena so pač slovenska, po mi- šljenju pa so hušji od poštenih Nem- cev. Kokalj, Sušnik, Hribnik so res Slovenci, a pošiljajo otroke v sulfe- rajnsko šolo. Da so taki možje pravi slovenski janičarji, najhušji sovražniki Slovencev, nam ni treba omenjati. Orehek pa tudi ne more priobčiti novice v „Slovenca“, da ne bi udaril po „Narodovcih“. Da je ta Orehek zagrižen klerikalec, prijatelj župana Burgerja in pospeševalec sulferajnske šole v Šiški, to ve vsak Šiškar. Zato mu tudi ne zamerimo, ako ne ve, na kateri strani je doma psovovanje in laž, in na kateri delo.

— **Iz ljubljanske okolice.** Zadnji „Domoljub“ št. 47. ima zopet na piki šentvitskega naduč. g. Žirovnika. Vse mogoče čenča o njem, da je brezverec, framason in Bog ve kaj še vse. Očita mu še posebej, da je bil 15. t. m. na shodu narodnona- predne stranke in tam stavil predlog: Stranka se ne vtika v verske zadeve, a tudi zahteva, da se cerkev in vera ne zlorablja v posvetne namene. — To je imel čisto prav. Ravno takega mnenja je vsak razumen človek bodisi kmet, delavec, obrtnik itd. — Ob enem prijemlje pa „Domoljub“ tudi šmartinskega naduč. g. Lavtizarja, da je bil na omenjenem shodu, kjer so govorili za razporoko, za izba- cenje verouka iz šol itd. Da boste videli, kako „Domoljubov“ do- pisnik laže, Vam sporočamo, da gosp. Lavtizar ni bil na shodu narodnonapredne stranke in da niti vabila ni dobil nanj. Tako torej pišejo o delavnih na- rodnih možeh „gospodje“, ki so sicer posvečeni, toda vzlic temu pe- klensko zlobni. — G. Žirovnik je storil — poleg drugega — za kme- tijski napredek šentvitske fare že toliko, da ga ne bodo lahko dohiteli vsi tisti „prijatelji kmetov“, ki vedno kmetu le pojejo: daj, daj! — g. Lavtizar je pa ustanovil v šmartinski fari kar tri ognjegasna društva, ki vrlo delu- jejo, imajo na tisoče vredno orodje, a po njegovi zaslugi le prav malo dolga. Nasprotno so pa „prijatelji kmetov“ na račun teh ponižnih kme- tov metali stotake v nepotrebne in

nerabne farovške vodnjake in zidati cerkev tako „solidno“, da leti z nje kamenje in opeka po zimi in poleti, da človek niti življenja varen ni. Za polirja pri tem zidanju je bil tudi sedanji tacenski župan „Maček!“ — Dolga so pa pri tem naredili na tisoče. Zdej bi ga pa radi na obžino zvalili. Pa ne bo šlo! — Gospodje pravijo: „mi smo za kmeta!“ Mi pa pravimo, da to ni delo za kmeta, če poštene može obrekujete. Mar bi poročali, kako veselo gibanje se je začelo med našimi kmeti, da so usta- novili v Šmartnem kar dve podružnici c. kr. kmetijske družbe in da bodo v Šentvidu imeli odslej vsak mesec kme- tijske poučne shode. To so vesele novice za kmeta ne pa bajke o fra- masonih! Sicer pa naš kmet, hvala Bogu, nima več „dilce“ na očeh. On že ve, kdo mu dobro hoče in kdo zanj tudi res dobro dela. Zato pa vkljub vsemu nekrščanskokatoliškemu podlemu obrekovanju — spoštuje de- lavne može.

— **Najmanjša učenka na Kranjskem** je 7letna A. Kralj, ki je vstopila letos v šolo v Šmarju pod Ljubljano. Velika je le 88 cm, sicer je povsem normalno razvita in zdrava.

— **Iz Mošenj** se nam piše: V nedeljo, dne 25. t. m. bode na Po- savcu pri Otočah veselica združena z igro „V Ljubljano jo dajmo“. Pričetek ob 1/4. popoldne. K igri vabijo združeni mošenjski in ljub- enski diletantje.

— **Iz Bohinjske Bistrice** se nam piše: 19. t. m. je divjal po Bo- hinjski dolini močan veter, ki je podrl mnogo kozolcev in vrgel v Bitnjah pri Bohinju del cerkvenega stolpa na tla. Isti dan je padel čez most v Bi- strico Martin Kavalar, star 28 let, doma iz Srednje vasi. Padel je, ko je nesel z Markom Štenclerjem p. d. Vandrovčkom iz Boh. Bistrice deske čez most. Kavalar je utonil; njegovo truplo so našli šele četrty dan v Savi pri Štengah.

— **Iz Turjaške fare** se nam piše: Volitve so minile. Kakor je bilo že naprej videti, je zmagalo kle- rikalno nasilje. „Domoljub“ vpije, kakor bi bil že Turjak v njegovem taboru. 60 naših in 13 liberalnih glas- ov; „fana“ je naša, so rjovel po vo- litvah. Pa le počasi. Bodite prepri- čani, da smo mi s tem izidom vo- litve popolnoma zadovoljni, kajti pred leti nismo imeli nobenega glasu. A zdaj 13! Zora puca, bit če dan! Čuda pa tudi ni, da ste zmagali! Kar je klerikalnega od župnika do zadnjega pastirja, bi se kmalu ve- nože polomilo. Seveda so jih pri li- beralnih pošteno skupili, Obljubovalo so jim je, da dobijo „Slovenca“ za- stonj ter da se jim bo tudi veliko — čujte in strmite — čikov iz Ljub- ljane prineslo, kajti nekateri katoli- ški možakarji v Turjaku prav radi čikajo, ter so se seveda na čikove limanice ušli. Za župana se je vo- lilo tudi čisto pristnega klerikalca. Učitelj Jaklič hodi zdaj učit novoiz- voljenega župana pisat in rajtat, kajti dosedaj je vedel samo, koliko je dva- krat štiri. Zato se pa v fari norču- jejo, da imajo šolskega dečka za žu- pana ter mu pustijo, da se igra s fano, katero si je priboril s takim težavami. Resnici na ljubo moramo še nekaj konstatirati. „Domoljub“ se je sprivil tudi na Brajerjevo mam- to, je volila z liberalci. Res je bilo to, pa zakaj? Gospa Brajerjeva je bila preje klerikalca. Župnik H. se je izposojeval od nje voz in konje, ko se je vozil v Ljubljano — menda k ljubezni. — Ker je bila pa zmera- mica Kovačeva, mu je poslala neko račun za plačat, a on jo je napadel, češ, naj pride sama v župnišče. On vzame potem dve priče ter gre v župnišče. Ali je dobila ali ne, ne vemo. Za zadnji „Narod“, v katerem je bila popisana župnikova ljubeza- so se farani kar trgali. Pošto so ob- legali, da bi prišli do kakšne številke. To je bilo smejanja in muzanja ta- dan. Župnik je bil zdaj zopet do- ali tri dni v Ljubljani — menda graščaka ni bilo doma. Ali ga gra- ščina zato plačuje, da je vedno o- soten od Turjaka. Ako ne bode nob- s svojimi dopisi v „Domoljub“, s- zna primeriti, da povemo zgodbo, kako je nekdo v neki gostilni v košek papirja risal št. 88.

— **Porotne obravnave v No- vem mestu** bodo naslednje: 26. t. m. Malenšek Anton (uboj), Pavli Bohuslav (nečistost), Kaplan Jo- (tatvina); 27. t. m. Kastelice in drugi (uboj); 28. t. m. Kosma A- ton (nečistost) in Perko Adolf (te- telesna poškodba).

— **Strela je udarila** v poned- ljek popoldne v hišo kočarja zida- goska na Martinjem hribu pri La- jatcu. Iz hiše je švignila strela v hlev, kjer je ubila najlepšo kravo. Kako potrebno bi pač bila zavav- valnica za živino, o kateri se že li- liko let govori.

— **Postojna ima prav do- pitno vodo**, to je dognala kemik

Dalje v prilogi.

preiskava, ki jo je izvršil te dni inž. chem. g. Turk na prošnjo postojnske občine. S tem so zavezani jeziki tistim ljudem, ki so tako hiteli zatrjevati, da je voda kriva legarja, ki je razsajal pred kratkim v Postojni.

— **Javno klavnico** misli napraviti postojnska občina. Predpriprave zanjo se že vrše.

— **Utopljenca so našli** v sredo na levem savskem bregu med Okroglim in Struževim. Mrtvec je star od 30 do 40 let in je bil boljši delavec. Na glavi je imel 10 cm dolgo rano. Pri njem so dobili uro in poročen prstan.

— **Zopet dva zažiga.** V poneledek ponoči je posestniku Ivanu Lapu v Topolah pri Mengšu pogorel pod, dve šupi in hlev z mnogo sena in stelje. Škoda je 4000 K, zavarovalnina znaša 3900 K. — Predvčerajšnjim je pa spet gorelo v Mengšu pri posestniku Francu Hribarju, kateremu je pogorelo gospodarsko poslopje, dve šupi, pod in dviravnica. Zavarovalnina znaša 1000 K, škoda je pa veliko večja. V obeh slučajih je zažgala hudobna roka. Ali bodo že kaj kmalu dobili tega požigalca, ki je požgal že pri 7 posestnikih?

— **Nekoliko odgovora.** Piše se nam: „Naš list“ v Kamniku že v par številkah po nepotrebnem udrha po g. županu Antonu Tomšiču v Ilirski Bistrici. Po nepotrebnem bi dopisnik rad napravil razpor v tej napredni občini. Ni naša navada odgovarjati; ker se pa tu hoče javnost nalagati, moramo pač dopisnika javno vprašati, s čim se je gospod župan tako pregrešil, da se ga po „Našem listu“ napada. Vsak nepristransko sodeč človek mora pripoznati, da se ravno g. Tomšič za bistriško občino žrtvuje, kolikor je v njegovi moči. V kratki dobi svojega službovanja napravil je mnogo v blagor občine. Dovršil je potrebno kanalizacijo, podaljšal vodovod itd. Da gospod župan skrbi za lepšavo Bistrice, je obče znano. Sam je uredil okoli „lmeta“, tako lično, da mu je le čestitati. Ali se pa gospoda župana zata napada, ker je odločen narodnjak? Ali morda zato, ker je velikodušno daroval prostor za zidanje „gasilnega doma“? Gospodu dopisniku „Našega lista“, bi svetovali, naj raje pogleda okoli sebe, gradaiva je več kot dovolj, pusti naj pa zasluženega moža in čeravno je liberalce pri miru!

— **Babjeverstvo 20. stoletja.** Na Budanju nad Vipavo je še nekaj omejenih ljudi, ki verjamejo v copernice in so tudi prepričani, da je pod zemeljsko rušo skritih in zakopanih še vse polno zakladov. Tako se je pred kratkim nekemu izmed njih sanjalo, da je na bližnjem Colu v starinskem zidovju Gregorja Božiča št. 11 zakopan „šac“. Možicu je bil to migljaj neke nevidne višje moči in s prebrisanimi svojimi tovariši je šel izkopavat zaklad. Neki hudomušnež je pa zvedel za njihov namen, se je pa namenil, da jih pošteno oplašči, da jim bo enkrat za vselej prešlo veselje iskati zakladov v starem zidovju. To se mu je tudi popolnoma posrečilo. Budanjci so tekli v takem divjem strahu proti domu in prosili Mater božjo za pomoč, da bi kmalu strahu pomrli. Vedeli so povedati, da so videli samega hudiča, ki jim je zabranil izkopati zaklad. „Hudič“ se pa zdaj smeje v pest, ko vidi, da imamo v 20. stoletju v resnici še tako neumne ljudi, da vernijevo v strahove in zaklade v starem zidovju. Seveda so taki ljudje najvernejši pripadniki klerikalne stranke in duhovščine, ki ne stori ničesar, da bi ljudi poučila, da ni ne zakladov ne strahov.

— **Nekoliko šolske statistike.** Na Kranjskem je 36 gospic-učiteljic, ki opravljajo voditeljske posle na eno in dvorazrednicah. Zupnikov-učiteljev, organistov-učiteljev ter ekskurzijskih šol je 43. Dacarjev, orožnikov in drugih podobnih pedagogov je 12. Na Kranjskem manjka torej enindesetdeset učiteljev in to le na eno in dvorazrednicah! Koliko je pa krajev, ki nimajo niti takih „učiteljev“, kakršni so zadnje imenovani! Na ta način se bodo vremenoma kranjskemu ljudskemu šolstvu kmalu zjasnila.

— **Nemškutarska šolska gosposka** pod vodstvom c. kr. okrajnega glavarja in c. kr. okrajnega nadzornika je mariborski okrajni šolski svet, ki je pritril nemškutarskemu krajnemu šolskemu svetu v Selnici ob Dravi, ko se je ta želel pri razpisu učiteljske službe dostavek in pogoj, da dovoljuje prosto stanovanje le posilcem in prosilcem nemške narodnosti. V razpisu sicer res stoji — kar je menda dostavil pravični okrajni šolski nadzornik — da morajo kompetentje imeti „slovensko usposobljenost“, vendar vprašamo: Ali se taki pogoji strinjajo z osnovnimi državnimi zakoni? Menda ne! Zato pa tudi na tem tečaju ne čitamo pri podpisu ne predsednika, ne podpredsednika mariborskega okrajnega šolskega sveta.

— **„Slovenski Gospodar“ v Mariboru** bo baje jel z novim letom

izhajati po trikrat na teden, tako poroča celjska „Domovina“. Morda hočejo mariborski kanoniki s tem paralelizovati ustanovitvijo njim tako ne ljubelega „Narodnega Lista“?

— **„Štajerc“ — tednik.** „Štajerc“ naznanja v svoji najnovejši številki, da bo z novim letom izhajal kot tednik. To je dokaz, kako zelo napreduje nemškutarstvo na štajerskem.

— **Utopil se je Ivan Končan,** uslužbenec trvdke Majdič v Celju. Potegnili so ga mrtvega iz Savinje.

— **Polom vinske trgovine.** Veletrgovec z vinom, Emanuel Mayer v Mariboru je ustavil svoje plačevanje. Dolgovi znašajo baje čez 250.000 K. Ako bi bil Mayer Slovenec, bi ga nemški listi trgali, da bi cunje telele, tako se pa le s par besedami omenja ta velikanski polom.

— **Konkurz trvdke Kaiser v Ptuj.** Dolgovi propale trvdke Kaiser v Ptuj znašajo, kakor se je dognalo, okoli poldruge milijon kron. Kaiserja, ki je pobegnil v Ameriko, so prijeli v New Yorku, predno je stopil na suho, in ga izroče avstrijskim sodiščem. Kaiserjevi upniki so: Židovska trvdka Seifritz v Pešti, ki ima terjati 286.000 K, ptujška nemška hranilnica s 320.000 K, nemški „Vorschussverein“ v Ptuj, slovenska „Posojilnica“ v Ptuj, „Ljudska Posojilnica“ (Sustersičeva) v Ljubljani, neki vinotrtar v Dalmaciji, ki ima terjati 40.000 K, razni židje v Pešti i. t. d. Trvdka Seifritz v Pešti, nemška „Sparkasse“ in nemški „Vorschussverein“ v Ptuj so pokriti, vsi drugi upniki pa izgube vse, med njimi je tudi tukajšnja klerikalna „Ljudska posojilnica“.

— **Prijet ponarejalec menic.** Ptujškega Kaiserja, ki je ponarejal menice in čigar pasiva znašajo 1.200.000 K, so prijeli v New-Yorku. Pripeljejo ga v Ptuj.

— **Celovski brigadir** generalni major pl. Hortstein je imenovan za divizionarja v Jožefovem. Za brigadirja v Celovec pride polkovnik baron Kirchbach iz Inomosta.

— **Čedne razmere v Celovcu.** Danes teden je neznana zločinec streljal 4krat na senijorja nemškega rokodelskega društva Hampla in ga enkrat zadel v lice. Oddal je nato še 3 strele, vendar policija še ni prišla lopova, dasi so ga ljudje natanko opisali. Policaj je pomiril ranjenega Hampla, katerega so vlačili povsod, predno je mogel k zdravniku, naj se ne razburja, ker se mu ni veliko zgodilo. V Celovcu se seveda bolj brigajo za kako dvojezično nakaznico, kakor pa za javno varnost.

— **Uboj zaradi kosa kruha.** Franc Potokar in J. Plaznik, delavca na novi železnici v Borovljah, sta se 13. t. m. stepla zaradi kruha, ki ga je Plaznik odnesel iz barake. Med prepirajoča stopi Peter Stifter iz Črne in se smeje reče Plazniku, ki je ravnokar s kolom mahnil po Potokarju: Če je Kranjec, ga pa kar z nožem suni. Za to ljubeznjivost ga je Potokar tako silno oplazil po glavi, da je siromak isto noč v celovski bolnici izdihnil dušo.

— **Ogenj.** V Žiboljah na Koroskem je pogorela cerkev, ki je bila iz 12. stoletja. Notranjost cerkve so večinoma ohranili, zrušila pa sta se oba zvonika.

— **Značilno!** V Otaležu na Goroskem so sprejeli na zborovanju resolucijo, ki je naperjena proti zidanju novega farovža tamkaj, ker je stari še dober. Pri nas na Kranjskem ni take odločnosti, ampak se ljudje kosajo, katerih farovž bo lepši, v največ slučajih pa duhovnik svojo graščino popravi kar na svojo roko, plačajo itak potem farani!

— **Telefonska zveza Sv. Lucija-Tolmin** se s 1. januarjem 1907 preda javnemu prometu. Triminutni pogovor med obema krajema bo stal 20 vin.

— **Na naslov ravnateljstva c. kr. državnih železnic v Trstu.** Iz Trsta smo znova dobili hude priporočbe o odtodnih razmerah železniskih uslužbenecv in docela v smislu dopisa, ki smo ga 15. t. m. priobčili pod gornjim naslovom. Opozorjamo ravnateljstvo državnih železnic v Trstu, naj za svoje uslužbence skrbi toliko kot skrbi vsak gospodar za svojega posla: če mu da dosti dela, ga mora tudi primerno prehraniti. Naj bi se poslanci pobrigali za te kričeče razmere in jih primerno osvetlili na pristojnem mestu.

— **Razpečevanje ponarejenih bankovcev.** Slepargji, prijeti v Ljubljani, so v Trstu izdali po raznih gestulah ponarejene 100lirske bankovce. Doslej se je dognalo, da so jih izdali v petih restavracijah. Hoteli so jih še več, a so ljudje spoznali, da so ponarejeni. Zato so se obrnili v Ljubljano, kjer so upali, da napravijo dobro srečo. A so se opekli.

— **Kap je zadela** 62letno delavko Frančiško Domančič v Trstu. Umrla je čez par ur.

— **Detomor.** V Barkovljah pri Trstu so potegnili otroče truplo iz morja. Otrok je živel le par ur.

— **Župnik — poitalijančevalec.** V Tinjanu pri Pulji imajo župnika, ki čuje na ime Amerigo Fragaecomo. Ta Amerigo je tip tistih italijanskih svečenikov, ki jih škof nastavlja v hrvatskih krajih in navdušeni zavezniki tistega ofenzivnega italijanskega nacionalizma, ki se ne zadovoljuje s tem, da brani italijanski interes, ampak mu je geslo: italijanizacija drugorodcev. Pred kratkim je hotel v svoji fari upeljati namesto sedanjih hrvatskih nedeljskih popoldanskih večernic italijanske. Tinjanski Hrvatje pa niso hoteli molče prenesti tega ropa svojih narodnih pravic in so začeli reagirati. To je župnika tako razjezilo, da je izpred oltarja hudo razžalil zavednega tinjanskega Hrvata Mihaljeviča. Amerigo je bil pri sodišču primerno kaznovan. Stvar je prišla nato v puljski „Omnibus“, ki je italijana po zaslugi prijeli radi nameravanega atentata na pravice hrvatskega jezika v tinjanski cerkvi. Amerigo je bil razžaljen in šel tožiti, a je sramotno pogorel s tožbo. No, Amerigo je pa resnicoljuben mož, ki je hotel natveziti z nekim pismom ljudem, da je bil „Omnibus“ obsojen radi žaljenja njegove osebe! Povsod so si enaki!

— **Slov. akad. društvo „Ilirija“ v Pragi** si je na svojem V. občnem zboru dne 14. listopada 1906 izvolilo za tekoči zimski tečaj sledeči odbor: Predsednik jur. Lenart Lotrič, podpredsednik jur. Adolf Lenart, tajnik jur. Rado Jerman, blagajnik tehn. Viljem Kuček, knjižničar tehn. Alfonz Hrovatin, gospodar tehn. Svetko Martelanc, arhivar tehn. Vekoslav Luštin, preglednika fil. Zvonimir Bernot in tehn. Peter Brelih.

— **Podporno društvo za slovenske visokošolce v Pragi** je imelo 10. listopada t. l. svoj občni zbor. Odbor je poročal o delovanju društva v preteklem društvenem letu 1905/06, kar je itak prijateljem društva znano iz letnega poročila, katero se je njim poslalo. Omenimo samo imenovanje prvega častnega člana našega društva g. profesorja češkega vseučilišča dr. Karla Chodounskega za izvanredno velike zasluge, katere ima za slovensko dijaštvo v Pragi in za naše društvo. Pri tej priliki je imel govor odbornik gosp. dr. Ivan Žmavc, iz katerega navedemo nekoliko najvažnejših točk. Velikega pomena je, da študira slovenska mladina v Pragi na čeških učiliščih. Čehi so prvi narod v Avstriji, kar se tiče kulturnega in gospodarskega napredka, in Slovenec se more od njih mnogo naučiti, mnogo več nego od Nemcev, ker mu je pot v češko družbo odprta in ga povsod radi sprejmejo ter ga o vsem pouče. Posebno slovenski tehniki imajo na Češkem kot v najindustrijalnejši deželi v državi ogromno polje za svoje študije ter morejo pozneje v svoji domovini v marsičem Čehe posnemati, zlasti pa, ker so slovenske dežele kakor nalašč ustvarjene, da se jih tehnično izrablja. Dalje omenja g. govornik težko stališče revnega slovenskega dijaka, ki pride v Prago z nemško maturo, ker si ne more ničesar postranski zaslužiti radi neznanja češčine. Toda tudi temu se je pomagalo, dokler ni še bilo podpornega društva. Gospod profesor dr. Chodounský in po njegovem posredovanju tudi drugi gospodje so takega dijaka podpirali. Sedaj pa, ko se je društvo ustanovilo, je mogoče tudi manje premožnim dijakom v Pragi študirati. Vendar ne bi moglo društvo tolikim dijakom in v taki meri podpor delati, ako bi imelo samo k razpolagi doneske, ki pridejo iz domovine, in ga ne bi podpirala češka javnost. Posebno to se je zgodilo minulo leto, ko je dalo nepričakovano darilo 1000 K neimenovane gospe povod, da se je začela med češkim narodom v prilogo našega društva akcija, na čelu katere je bil g. profesor dr. Chodounský in katere je imela velik uspeh, o čemur najbolje govore številke. Od vseh prispevkov v preteklem letu je bilo namreč skoraj 40% čeških. Kakor se gospod profesor nesebično žrtvuje za razvoj slovenskega alpinizma, ravno tako in še v večji meri za naše revne, pa pridne dijake in za podporno društvo, s čemur dejanski izvaja češko-slovensko vzajemnost. Radi tega je društvo enoglasno imenovalo g. profesorja dr. K. Chodounskega svojim prvim častnim udom in znamenje ljubezni, hvalečnosti in priznanja njegovega nesebičnega in plemenitega delovanja na polju češko-slovenske vzajemnosti ter iskreno želi, da bi nam Bog blagega gospoda še mnoga leta ohranil. — Potem so bile volitve. Izvoljen je bil zopet stari odbor, izzvestni enega člana, ki je odšel v domovino, kjer je dobil mesto učitelja na realki v Idriji. Bil je to naš I. tajnik g. Ivan Vavpotič, akademski slikar. Na mestu njega je bil izvoljen I. tajnik gosp. dr. Egon Zeis, kr. deželni koncipist, ki je prevzel češko agendo našega društva.

— **Koncert „Ljubljanske društvene godbe“** v restavraciji Seidl (hotel „Južni kolodvor“) se danes ne vrši.

— **Izhaz društvene posredovalnice slovenskega trgovskega društva „Merkur“** v službo se sprejmejo: 2 poslovodja, 1 knjigovodja in korespondent, 2 kontorista, 2 potnika, 6 pomočnikov mešane stroke, 3 pomočniki špecerijske stroke, 5 pomočnikov manufakturne stroke, 3 pomočniki železninske stroke, 4 prodajalke, 7 učencev. — Službe iščejo: 1 poslovodja, 2 knjigovodja in korespondenta, 14 pomočnikov mešane stroke, 3 pomočniki špecerijske stroke, 3 pomočniki manufakturne stroke, 2 pomočnika železninske stroke, 1 pomočnik modne in galanterijske stroke, 12 kontoristinj, 4 blagajničarke, 4 prodajalke.

— **Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju** mestne občine ljubljanske od 11. do 17. novembra 1906. Število novorojencev 12 ($=16\frac{6}{100}$), umrlih 12 ($=16\frac{6}{100}$), med njimi so umrli za jetiko 3, vsled mrtvouda 1, vsled nezgode 1, za različnimi boleznimi 7. Med njimi so bili tuji 3 ($=25\frac{0}{100}$), iz zavodov 8 ($=66\frac{6}{100}$). Za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer za ošpicami 18, za škrlatico 3, za tifusom 1, za vratico 3, za ušenom 1 oseba.

— **Jugoslovanske novice.** — Hrvatski sabor. V včerajšnji seji je sabor sprejel v tretjem čitanju zakonski načrt, s katerim se za Zagreb veljavne razlastilne določbe raztezajo tudi na Osijek. Nato je poročal posl. Budisavljevič o delovanju peticijskega odseka. Poročevalec je navetoval, naj bi se prošnja gledališkega ravnatelja Ilića za podporo priporočala vladi v uvaževanje. Posl. dr. Magdić je priporočal, naj bi vlada dovolila podporo gledališkemu ravnatelju Čiriću in naj bise ustanovila potujoča gledališka družba iz deželnih sredstev. Nato je dr. Jos. Frank interpeliral o razmerah v Gospiću. Podban dr. pl. Nikolić je takoj odgovoril na interpelacijo ter izjavil, da je že odredil v Gospiću volitev župana. Med govorom dr. Franka je prišlo do konflikta med

gajnika: g. dr. Karel Šebesta, advokat, Praha II., Spálená ulica 24.

— **Umrli** je v Zagrebu veletržec in večletni predsednik trgovske in obrtne zbornice Janko Grahor, star 79 star.

— **Samomora profesorice.** Profesorica na ženskem liceju v Zagrebu Natalija Wickerhauser se je vrgla v Savo in utonila. Vzrok samomora neznan. Bila je stara 40 let.

— **Prijeli ponarejalci denarja.** V Maku na Hrvatskem so prijeli veliko družbo, ki se je bavila s ponarejanjem srebrnih goldinarjev ter jih razpečavala. Falzifikati so bili prav dobro narejeni.

— **Otrok zgorel.** V Vukovaru na Hrvatskem je šletna Marija Seidl našla vžigalce in prižgala zastore pri oknih. Ker ni bilo nikogar doma, je ogenj objel pohištvo in otroka, ki je vsled tega umrl v groznih bolestin.

— **Umor iz ljubosumnosti.** V Zadru je sodni kancelist Pelegrini ustrelil svojo ženo, ki je živela ločena od njega z nekim obrtnikom. Sam se je potem zaprl v sobo in ker ni hotel odpreti policajem in orožnikom, ter grozil s streljanjem, če bi s silo vlomili, poslali so po ognje-gasce in brizgalnico. Morilca je premagalo in odpeljalo v zapor osem orožnikov, šest redarjev in 4 ognje-gasci.

— **Za zimo se je hotel pre-skrbeti** včeraj 36letni mizarški pomočnik Alojzij Fischler, rodom iz Veleja na Primorskem. Ko je šel po Starem trgu, mu je pred prodajalnico g. Olupa viseči havelok tako ugajal, da se ni mogel od njega ločiti. Ker mu je primanjkovalo cvenka, je nekoliko pogledal okrog sebe, potem pa havelok snel in odšel. Ni pa preteklo niti četrt ure in že se je grel brez haveloka v celici. Oddali so ga sodišču.

— **Delavsko gibanje.** Včeraj se je odpeljalo z južnega kolodvora v Ameriko 20 Hrvatov. V Heb jih je šlo 45, v Inomost 19, v Beljak pa 25.

— **Izgubljene in najdene reči.** Posestnica Marija Dovčeva je izgubila črno denarnico, v kateri je imela okoli 40 K denarja. — Gdč. Ana Lešnikova je izgubila rdeče žensko krilo, vredno 10 K. — Ana Trontljeva je izgubila črno denarnico, v kateri je imela okoli 26 K denarja. — Dijak Valentin Kos je izgubil črno denarnico, v kateri je imel 10 K 20 vin. — Neki gospod je izgubil zlat prstan z dvema briljantoma in smaragdno, vreden 80 kron. — G. Karel Paulin je izgubil zlat ščipalnik, vreden 18 K. — Poštni hlapec Lovro Košir je našel konjsko odejo.

— **Ljubljanski sekstet na lok** koncertuje danes zvečer ob 9. uri v „Narodni kavarni“. Vstopnina prosta. — Jutri, v nedeljo 25. t. m. koncert v restavraciji „Pri belem konjičku“ (Auer), Wolfve ulice. Začetek ob polu 8. uri.

— **Koncert „Ljubljanske društvene godbe“** v restavraciji Seidl (hotel „Južni kolodvor“) se danes ne vrši.

— **Izhaz društvene posredovalnice slovenskega trgovskega društva „Merkur“** v službo se sprejmejo: 2 poslovodja, 1 knjigovodja in korespondent, 2 kontorista, 2 potnika, 6 pomočnikov mešane stroke, 3 pomočniki špecerijske stroke, 5 pomočnikov manufakturne stroke, 3 pomočniki železninske stroke, 4 prodajalke, 7 učencev. — Službe iščejo: 1 poslovodja, 2 knjigovodja in korespondenta, 14 pomočnikov mešane stroke, 3 pomočniki špecerijske stroke, 3 pomočniki manufakturne stroke, 2 pomočnika železninske stroke, 1 pomočnik modne in galanterijske stroke, 12 kontoristinj, 4 blagajničarke, 4 prodajalke.

— **Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju** mestne občine ljubljanske od 11. do 17. novembra 1906. Število novorojencev 12 ($=16\frac{6}{100}$), umrlih 12 ($=16\frac{6}{100}$), med njimi so umrli za jetiko 3, vsled mrtvouda 1, vsled nezgode 1, za različnimi boleznimi 7. Med njimi so bili tuji 3 ($=25\frac{0}{100}$), iz zavodov 8 ($=66\frac{6}{100}$). Za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer za ošpicami 18, za škrlatico 3, za tifusom 1, za vratico 3, za ušenom 1 oseba.

— **Jugoslovanske novice.** — Hrvatski sabor. V včerajšnji seji je sabor sprejel v tretjem čitanju zakonski načrt, s katerim se za Zagreb veljavne razlastilne določbe raztezajo tudi na Osijek. Nato je poročal posl. Budisavljevič o delovanju peticijskega odseka. Poročevalec je navetoval, naj bi se prošnja gledališkega ravnatelja Ilića za podporo priporočala vladi v uvaževanje. Posl. dr. Magdić je priporočal, naj bi vlada dovolila podporo gledališkemu ravnatelju Čiriću in naj bise ustanovila potujoča gledališka družba iz deželnih sredstev. Nato je dr. Jos. Frank interpeliral o razmerah v Gospiću. Podban dr. pl. Nikolić je takoj odgovoril na interpelacijo ter izjavil, da je že odredil v Gospiću volitev župana. Med govorom dr. Franka je prišlo do konflikta med

njim in dr. Lukimićem, ki je korigiral nekatere izraze v Frankovem govoru. Zato je dr. Frank zaklical dr. Lukimiću: „Vi, Homunkulus!“ Dr. Lukimić je na ta klic reagiral ter naglašal, da njega žali način, kako dr. Frank hrvatsko govori in da je treba zahtevati, daje tisti, ki govori v saboru, tudi več hrvatskega jezika. — Posl. Kufrin je interpeliral radi zgradbe nove šole v Kupčini, napredni poslanec dr. Šurmin pa radi reciprocitete hrvatske univerze z avstrijskimi vseučilišči. V to je zahteval, naj se ustanove posebne stolice za materije, ki se terja v Avstriji, in uvedo posebne spraševalne komisije, ki bi omogočile pravnikom, ki so končali svoje nauke na zagrebškem vseučilišču, da bi lahko stopili v Avstriji v državno službo, ne da bi jim bilo treba polagati dodatnih izpitov. Oddelni predstojnik dr. M. Rojc je naglašal, da je združitev Dalmacije s Hrvatsko programna točka koalicijske. Kulturna združitev Dalmacije se pa lahko že sedaj doseže in vlada bo vse storila, da se doseže ta cilj. Prof. dr. Čuprovic že predava o avstrijskem pravnem redu. Treba pa bo ustanoviti še dve stolici: za avstrijsko državno pravo in za avstrijsko civilno pravo. Vlada bo to zadevo rešila v sporazumljenju s saborom.

— **Obsojen časnikar.** Urednik „Slobodne Riječi“ v Zagrebu, Stjepan Batt, je bil začetkom tega leta še pod starim režimom obsojen na 8 mesecev težke ječe, ker je kritikal bivšega podbana Chavraka. Na ničnostno pritožbo obsojenca je sedaj stol sedmorice znižal kazen na 1 mesec strogega zapora.

— **Nov hrvatski list** prične izhajati 1. decembra t. l. v Belovaru. Imenoval se bo „Nezavisnost“ in ga bo urejal dr. Lavoslav Schick, bivši član uredništva „Agramer Taglatta“.

— **Nove poštne znamke** v Srbiji. Srbija dobi v kratkem nove poštne znamke. Dotične načrte je izdelal načelnik ksilografije v „Državni tiskarni“ Petar Aničić in jih že izročil poštni upravi. Načrti so izdelani izredno okusno in so se o njih strokovnjaki izrazili zelo pohvalno.

— **O srbskem prestolonasledniku** Gjorgju so v zadnjem času mnogo pisali nemški, zlasti židovski listi, na čelu teh listov je korakala dunajska „Die Zeit“, ki je vedela povedati o prestolonasledniku vse mogoče slabe stvari in je pred nekaj dnevi celo pisala, da je kraljevič Gjorgje — zblaznel. Mi teh vesti niti nismo zabeležili, ker smo vedeli, iz katere kuhinje dohajajo. Vse dotične vesti je izkuhal dopisnik lista „Die Zeit“, Izidor Steinhardt, ki je bil radi neprestanega rovarjenja proti Srbiji izgnan iz Belgrada. Sedaj preži v Belgradu, kako bi se mogel najbolj maščevati Srbiji. In raznesel je med svet bajke o kraljeviču Gjorgju. Da so vse dotične vesti lažnjive, je te dni v celem obsegu priznalo oficijozno glasilo avstrijske vlade „Fremdenblatt“. Srbski opozicijski list „Mali Zurnal“ je priobčil te dni o prestolonasledniku Gjorgju dolg članek, v katerem kategorično zanika senzacionalne vesti tujih listov o kraljeviču in naglašala, da je prestolonaslednik sicer jako živahnega temperamenta in veliki ljubitelj sporta, a je pri tem izredno pošten in bister mladenič, ki pozna zemljo in ki pozna tudi vse domače društvene in politične pojave.

— **Najnovejše novice.** V blaznosti. Mestni delavec v Pragi Jan Froniek je hipno zblaznel ter zaklal svojo 77letno mater in 48letnega brata.

— **Francoska zbornica** in senat sta zvišala odškodnine za poslance na 15.000 frankov.

— **Za izločitev bogoslov-ske fakultete** od drugih fakultet na vseučilišču je izročilo 40 čeških akademskih društev v Pragi spomenico senatu.

— **Uživanje opija** je kitajski cesar prepovedal v svoji državi.

— **70.000 kron** primanjkljaja se je pokazalo pri reviziji založne v Dobranu v Šleziji.

— **2.400.000 kron** za dobrodelne namene je podaril londonski milijonar Bischofsheim povodom svoje zlate poroke. Njegova žena je Dunajčanka Biedermann.

— **Našli novo človeško plemo.** Profesor Klaatch, sloveči naravoslovec trdi, da je našel v severni Avstraliji neko žensko, ki je imela noge in roke popolnoma take, kakor opica. On je trdnega prepričanja, da spada ta ženska k onemu plemenu, ki je na najnižji stopnji razvoja. Učenjak je to žensko fotografiral in misli, da je to zelo važna iznajdba za biologe.

— **Največja električna centrala na svetu.** V predmestju Chelse poleg Londona je bila ob reki Temzi ne-

davno odprta za promet električna centralna postaja. Ta centrala ima namen, da goni londonske podzemne železnice. To je največja centrala na svetu. Zgradba je višja nego stolnica sv. Pavla v Londonu, dolga je 130 m, široka 60 m in visoka 46 m. Dimniki so visoki po 90 m. V njej je 64 parnih kotlov, ki gonijo 10 ogromnih turbinov. Na dan se proizvaja 60.000 kilovatov elektrike.

*** Nov podmorski kanal.** Danci in Angleži proučavajo način, kako bi se zgradil nov kanal za promet med Severnim in Baltičkim morjem na danskem zemljišču. Kajti dogoditi bi se zamoglo, da bi Nemčija v slučaju političnih zapletitijev, naenkrat ukazala zapreti kielski kanal inozemski plovbi.

*** Mleko v šolah.** V Pragi so uvedli v ljudskih šolah okrepitvene šolskih otrok začasa odmora s sterilizovanim mlekom. Otrok dobi za 8 stotink dobro zaprto steklenico, ki drži osminko litra sterilizovanega mleka. Ta odredba se je obnesla na zadovoljnost otrok in roditeljev.

*** 300.000 Hrvatov** je zdaj v Ameriki, kar tvori skoraj osmi del vsega prebivalstva Hrvatske in Slavonije. Hrvatske se izseljujejo v Ameriko, v Hrvatsko in Slavonijo se pa naseljujejo Nemci, da pomagajo polagoma graditi most do vztočne Azije!

*** V zadnjem trenutku.** Sodnik (brivcu, ki je bil obsojen k smrti): „Ali imate še kakšno željo?“ — Obsojenec: „Visoko sodišče! Naj mi bode dovoljeno še pred smrtjo obriti gospoda državnega pravnika.“

*** Izkušena gospodinja.** Mlada gospa: „Oh, to so majhna jajca!“ — Prodajalka: „Seveda so milostljiva, a jaz v resnici ne vem, odkod to pride.“ — Mlada gospa: „To bo bržkone od tega, ker jih jemljete pregodaj iz gnezda!“

*** Premoženje Zveznih držav.** Ravno kar je izšel zaznamek vsega premoženja prebivalcev Zveznih držav ameriških v letu 1905. To premoženje znaša 106.881.415.000 dolarjev ali 527.459.733.025 K. Od leta 1900. se je to premoženje pomnožilo za 81/2 milijard dolarjev.

*** Nenasičen.** Zdravnik pri bolnem revežu: „Tu sem vam napisal zdravilo, katero dobite v lekarni zastonj; zdravila vzamete vsako uro eno kavino žlico.“ — „Gospod zdravnik“, — reče bolnik — „prosim lepo zapišite mi tudi uro in žlico, da dobim oboje zastonj, ker obojega nimam.“

*** Tat — fotografiran.** V mestu Adorf je bil na zelo originalen način odkrit tat. Že nekoliko časa sem je bil iz miznega predala E. Schusterja večkrat ukraden denar, ne da bi se zamoglo zalotiti tatu. Palo je Schusterju na um in nekega dne je postavil dva metra daleč od mize fotografirni aparat, ki ga je z električno žico spojil s predalom. Dne 11. t. m. je Schuster opazil, da je aparat funkcioniral in on je hitel, da je negativ stavil na papir. Slika je pokazala šestnajstletnega vajenca Makska.

*** Ali je treba na vlaku pozdravljati?** To važno vprašanje razmotriva Emil Faguet v „Revue Hebdomadaire“. Eni pravijo: „Seveda je treba pozdraviti, saj pridemo v zaključeno družbo.“ Drugi pa pravijo: „Pozdrav pri vstopu v železniški kupelj je nekaka napoved, da hoče prišlec občelevati s prisotnimi; tak pozdrav je pravzaprav vsiljevanje.“ Pa še na druge načine se je reševalo to vprašanje, kakor: 1. V tretjem razredu pozdravi s prijaznim pozdravom „dober dan, gospoda“; v drugem razredu se je treba dostojanstveno prikloniti; v prvem razredu pa — nič. 2. Pozdravlja se le, ako so dame v kupeju, ker je treba dame vedno pozdravljati; gospodov ni treba pozdravljati. 3. Pozdravlja se le pri izstopu, ker pri vstopu še nikogar ne poznamo, dočim smo pri izstopu s sopotniki že nekoliko znani, četudi nismo sregovorili z njimi nobene besede. Faguet sam je za pozdrav, toda za poseben, površen, diskreten pozdrav, kakor bi hoteli reči: „Dober dan! Toda ne bojte se ničesar več; nimam namena vas nadlegovati!“

*** Napačni škof.** Še predno je zavzel čevljar Vogt z oboroženo nemško vojsko magistrat v Kopniku, je nastopil neki francoski vinski agent kot škof. Sleparija se je šela sedaj razkrijevati. Slepjar je prišel v mestoce Donai ter si najel skromno stanovanje. Nikamor ni šel in nikogar ni sprejel. Domačinom se je čudno zdelo, od česa mož živi, zaradi tega so opozorili nanj policijo, ki ga je povabila predse, da se izkaže, kdo je. Mož je tajinstveno izvlekel več pisem, naslovljenih na „Nj. prevz. monsignor de Rocquancourt, škof Sinaja, ter pristavil, da zaradi ponižnosti ni hotel povedati nikomur pravega značaja. Policija mu seveda ni hotela verjeti, temu je preiskala njegovo stanovanje, kjer je našla mnogo odrezkov poštnih nakaznic, na katerih so mu pošiljali razni premožni verniki po 50 in več frankov, za mi-

sijonske namene. Med darovalci so bili tudi klerikalni poslanci, senatorji in celo neki bivši ministri, ki so vsi verjeli sleparju.

*** Židovska gimnazija.** Izraelitska cerkvena občina v Budimpešti je sklenila ustanoviti v Budimpešti židovsko gimnazijo. Stroški se pokrijejo iz Freistädterjeve ustanove. Preostane pa še vedno 500.000 K kapitala za vzdrževanje gimnazije. Seveda je odvisno od naučnega ministrstva, ako bo dovolilo ustanovitev takega zavoda.

*** Cesarjeva nagrada.** Kakor znano je želel pokojni nadvojvoda Oton, naj ga nesejo k pogrebu podčastniki huzarskega in dragonskega polka, ki nosita njegovo ime. Od vsakega teh polkov je prišlo šest stražmeštrov. Cesar je podaril vsakemu zlato uro.

*** Ne da se ugnati.** V nekem nemškem mestecu ob Ruhi se je pritožila neka žena, da se je njen mož vdal pijači ter zanemarljivo rodbino. Deželni svet je poslal možu pismen opomin, naj opusti popivanje, sicer pride v imenik tistih, ki jim gostilničarji ne smejo dajati alkoholnih pijač. Mož pa je bil hudo užaljen ter je poslal sledeči odgovor: „Opomin vračam z opazko, ako res izvršite svojo grožnjo, bom primoran, si kupovati pijačo v sodih. Sicer pa vem sam, koliko smem piti.“

*** Protialkoholno gibanje na Danskem.** Na Danskem se razmoma popije največ alkoholnih pijač, zato pa je na drugi strani tudi največ abstinencijskih društev, ki skušajo rešiti rojake tega zla. Pri zadnjih volitvah v danski parlament so vsa abstinencijska društva vprašala kandidate v svojih okrajih, ali se hočejo zavzeti v zbornici za to, da v občinah odločajo vse osebe na 25 let stare, ali se naj in koliko alkoholne pijače se sme prodati. Izmed 114 kandidatov se je jih 45 brezpogojno izjavilo za tako delovanje.

*** Slovaški jubilej.** Dne 18. t. m. so obhajali ogrski Slovaki 100letnico svojega pesnika dr. Karla Kuzmánya, ki je zložil znanu pesem „Kdor bori se za pravico“ in „Na Tatrah se bliska“. Slavnostni govor je imel častnikar in književnik Svetozar Hurban Vajansky.

*** Občutki pri umiranju.** Zanimivo je, kako je profesor dr. Nothnagel opisal človeške občutke, kadar umira: Ako je človek zadet od kroglice, umira brez bolečin. — Utopljenec, katere so z umetnim dihanjem zopet zbudili, so pravili, da so čutili med tem nekaj prijetnega. Pač pa so oni, ki so se utapljali v norju, tožili, da so čutili pri potapljanju nekaj težak čut v prsih, kateri izvira od višine vode. — Osebe, ki so pale iz siane v propast, so trdile, da niso čutile nobene bolečine ob sluščanju padca, niti kadar bi se ob čem treščile. — Najhujše muke provzroča smrt pri tiganju divje zverine. Ljudje, ki so zverem utekli, pravijo, da niso čutili pri napadu nobenih bolečin, temveč jim je naskok živali napravil tako omotico, da niso čutili ničesar več. Po izkvravenju so moči pošle, kakor pravijo, brez bolečin. — Po razlaganju dr. Nothnagela je resnično telesno umiranje plašljivo ali strašno le v malih slučajih, to pa najbolj pri požaru ali drugačnem mučenju. Ta pogled naokoli, da baje napravi na umirajočega najhujši vtisk, kateri ga zabolja najbolj v sroce.

*** Prvi ženski fijakar v Parizu.** Hči nekega posestnika, ki je imela v rani mladosti lepo in udobno življenje, je sedaj zaprosila pri pariški policiji za dovoljenje, da sme pričeti fijakarsko obrt. Ako ji policija to dovoli, vozila bo kmalu lepa mlada deklica po Parizu gospodo ter bo imela vsekar dober zaslužek.

*** Koliko plačujejo državljani za svoje vladarje?** Najmanj plačuje Francoz za svojega predsednika, namreč devet centimov. V Nemčiji pride na vsakega državljanca na leto 34 centimov, v Rusiji 35, v Italiji 44, v Avstro-Ogrski celo 45 centimov. Najdražje vladarje imajo Grki in Belgijci, ki morajo prispevati za vzdrževanje svojih kraljev po 50 centimov.

*** Ženska enakopravnost v Ameriki.** Amerika se ponaša, da je v tej državi ženska popolna enakopravna ter ima pristop k vsakemu poklicu. Da pa tudi ameriško družabno življenje ni brez predsodkov, dokazuje sledeči dogodek. V Pittsburgu je „odlično“ društvo izključilo iz svojih vrst gospo Maitland Aleksander zato, ker je bila šla na konjsko dirko ter odnesla prvo nagrado. Že poprej so jo tovarišice v društvu prezirale, ker je nosila kot deke vedno kratka krila, ker je najrajši jahala v divjem diru po gozdovih in poljanah ter se sploh ni brigala za družabna pravila. Potem se je poročila z duhovnikom Aleksandrom, a je ostala zvesta svojim športom. Dirkališki odbor ji je delal vsakojake neprimolice, toda nič ni pomagalo, skoraj s silo si je priborila pristop k javni dirki ter na svojem belcu dosegla prva cilj. Odkar

pa je dobila prvo nagrado kot jahalka, noče nobena ženska več z njo občelevati.

*** Kakšnih ljudi bi bilo treba.** Svet potrebuje: ljudi, ki se ne dajo kupiti; ljudi, kojih beseda je kakor pismena zaveza; ljudi, ki značaj višje cenijo kakor bogastvo; ljudi, ki imajo stalno mišljenje in trdno voljo; ljudi, ki so pošteni v malih kakor v velikih stvareh; ljudi, kojih častiljublje ni omejeno samo na egoizem; ljudi, ki so vedno pripravljeni, žrtvovati svoje privatne koristi splošnemu blagru; ljudi, ki se ne dajo splašiti po neuspehih. Take ljudi potrebujejo po celem svetu, toda — ni jih.

*** Prijeten gost.** V London je prišel ter se naselil v hotelu Tavistock čudak ali pa norec, ki se je vpisal William Yates iz Sheffielda. Berači in reveži imajo z Yatesom veliko veselje, zakaj mož plačuje vse, kar kupi s stotaki ter ne vzame nikjer drobiža nazaj. Za časopise, ki jih kupuje od kolporterjev na ulici, plačuje stotake, ravno tako ne da manj kot stotak cvetličarki za šopek in sploh berači, ki ga slučajno naleti na ulici. Ako pa gre kateri berač za njim ali ga naprosi za dar, potem mu Yates ničesar ne da.

*** Največjo zastavo sveta** napravijo sedaj v združenih državah. Namenjena je za glavno pošto poslance v Washingtonu, ki je bilo otvoreno minolo nedeljo. Zastava bo dolga 20 metrov, široka pa 10 metrov, pobarvani pasi bodo široki 70 cm.

*** Letina v Avstriji.** Poljedelsko ministrstvo je ravnokar izdalo poročilo o pretekli letini. Ozimina je povsod posejana. Ponekod napravljajo poljske miši precej škodo. Rž kaže dobro, ponekod prav dobro, n. pr. na Češkem, v Galiciji in Solnograškem. Pšenična setev je tudi ugodna. Pridelek koruze je dober, ponekod celo prav dober, tako na Moravskem, v Zahodni Galiciji in Nižji Avstriji. Na severnem Tirolskem in Koroškem je pa rana slana preprečila, da koruza ni popolnoma dozorela. Krompirja se je pridelalo manj, kakor ga je bilo pričakovati. Pridelek je le srednje kakovosti. Sladkorne pese se je pridelalo dosti, pese za živalsko klogo pa malo. Vinska trgatav ni v nobenem oziru zadovoljila. Mnogovrstni škodljivci, neugodno vreme za cvetne dobe in v jeseni, vse to je neugodno vplivalo na dobroto pridelka. Pridelek sadja je v splošnem tudi pomanjkljiv.

*** Umori v Ameriki.** Amerika je dežela, kjer se izvrši največ hudodelstev, a pravni sistem najnezanesljivejši in najbolj zastarel na svetu. Pred vsem izkazuje Amerika največ umorov. V zadnjih petih letih se je izvršilo v Zedinjenih državah 45.000 umorov. Vzroki tiče deloma v nezadostnih zakonih. Morilec, ki ima dovolj denarja in dobrega odvetnika, je mogoče zavladevati cela leta nastop prisojene mu kazni. Lani je bilo v Zedinjenih državah 8760 umorov, na Angleskem pa, ki ima le za polovico manj prebivalcev, pa le 317. Amerikanci zvrčajo seveda vso krivdo na priseljene Evropejce.

Simon Gregorčič †.

Gorica, 24. novembra. Pesnik Simon Gregorčič je danes ob 10. uri 10 min. dopoldne umrl. Pogreb bo v ponedeljek dopoldne ob 10. uri.

Neusmiljena usoda je ugrabila tudi to žrtve. Najnežnejši slovenski liriki, ljubljenelec in ponos slovenskega naroda, je danes po dolgem bolehanju izdihnil svojo blago dušo.

Še letošnje poletje je bilo upati, da si opomore vsaj še za nekaj let. Mutil se je na počitnicah pri svojem prijatelju in ožjem rojaku notarju Gruntarju in se v tistih treh tednih telesno in duševno okrepčal. A le za malo časa. Prišedši domov v Gorico je kmalu začel bolehati, pred dobrim tednom ga je zadela kap in danes dopoldne je izdihnil.

Danes velikemu pesniku ne moremo več spisati dostojnega nekrologa, ali vsaj najvažnejše dogodke iz njegovega življenja naj zabeležimo, da s tem pokličemo v spomin svojim bralcem človeka Gregorčiča, saj pesnika Gregorčiča nosijo itak v svojem sru.

Simon Gregorčič se je rodil dne 15. oktobra 1844 na Vrsnem pod Krnom v občini Ljubušna v sodnem okraju Kobarid. Rojstna vas njegova šteje 47 hiš, prebivalstvo pa je revno. Gregorčičev oče, Jernej, ki se je iz

gospodarskih in družinskih ozirov že v starosti 18 let oženil, je umrl pred dvema letoma, star 82 let. Gregorčičeva mati Katra je umrla že pred več leti v starosti 75 let. Imela sta dvoje otrok, hčer Marijo in sina Simona.

V revnih razmerah je vzrasel Simon Gregorčič. Prvi pouk je dobival pri župniku Bevku, potem ga je poučeval župnik Gregorčič, ki sta oba že davno mrtva. Ljudsko šolo je obiskoval v Gorici in potem vstopil v gimnazijo. Ko je prišel v tretji razred, je bil sprejet v malo semenišče, kjer pa se mu ni dobro godilo. Hrana je bila slaba in nezadostna. Gregorčič je, ko je bil v četrtem razredu, močno zrasel in postal tako visok, kakor je ostal potem vse svoje življenje. V led slabe hrane je celo obolel in kdo ve, bi li bil ostal v semenišču, da mu ni kuharica skrivala dala včasih nekaj kruha. Vodja Raspet mu je takrat rad očital, da je trmast, ker je bil samostalnega mišljenja. V 7. razredu je bil sprejet v veliko semenišče, kjer je imel boljše hrano in živel v prijaznejših razmerah. Šolske počitnice je vedno preživel doma. Ker ni imel nikdar denarja in mu doma niso mogli ničesar dati, ni imel nič tistega počitniškega veselja kakor drugi dijaki. Le včasih je prišel v Kobarid. To je bila tužna mladost. Življenje med semenškimi zidovi in v borni domači vasi je gotovo močno vplivalo na pesnikov melanholični značaj.

Končno so bile študije dovršene in leta 1868. je prišel Gregorčič za kaplana v Kobarid, kjer je ostal 4 in pol leta. L. 1873. je prišel v Rfenberg in je bil tam 8 in pol leta. Od l. 1881. do 1902. je živel najprej kot vikar in potem kot zasebnik na Gradišču, prijaznem hribu blizu Pivačine. Tam si je kupil malo posestvo in si na griču sezidal prijetno hišico.

Tu na Gradišču je Gregorčiča zadela hudobija fanatičnih duhovskih sobratov. Čim so izšle njegove prekrasne večnolepe pesmi, so začeli duhovniki proti njemu besen in nad vse hudoben boj. Na čelu teh ljudi je stal Mahnič, sedanji krški škof in je vodil to gonjo toliko strastnejše, ker ga je ščeval in podpiral takratni ljubljanski škof nesrečnega spomina Missia. Ljut preganjalec Gregorčičev je bil tudi goriškega nadškofa Zorna kancelar Kravanja.

Hudobija in sovražnost teh fanatičnih ljudi je segala tako daleč, da je moral Gregorčič iti v pokoj leta 1886. Določilo se mu je pokojnine najprej 225 gld. na leto, potem 340 goldinarjev. A še tedaj niso nehali preganjalci. Novi vikar na Gradišču, Žnidaršič se je pridružil preganjalcem in zgodilo se je, da se je vzornemu in brezmadežnemu duhovniku in velikemu pesniku prepovedalo javno maševanje. Gregorčič je smel maševati samo pri zaklenjenih vratih in k njegovi maši se ni smelo zvoniti. Tedaj pa je ljudstvo svojemu ogorčenju dalo izraza s tem, da je trumoma hitelo pred cerkev in tudi v najslabšem vremenu molilo pred cerkvijo, ko je Gregorčič za zaklenjenimi vrati maševal.

Do l. 1902. je ostal Gregorčič na Gradišču, potem se je preselil v Gorico, kjer je stanoval na Lanthierjevem trgu hišna št. 4.

Prvi zvezek Gregorčičevih poezij je založil notar Gruntar. V treh mesecih je prodal 2000 izvodov in pesnik je dobil ves čisti dobiček, to je 1000 gld. Za drugi in vse dalje ponatise tega zvezka je knjigar Bamberg plačal 800 gld. Drugi zvezek je s posredovanjem župana Hribarja založil Jos. Gorup, ki je pesniku plačal 3000 gld. honorarja in za imetje zvezka 1500 gld. S tem denarjem si je Gregorčič kupil posestvo na Gradišču in si omogočil eksistenco, ko so ga z beraško penzijo zapodili v pokoj.

Lahko si je misliti, da se mu ni dobro godilo, ko je moral živeti od neznatne pokojnine in od malega dohodka svojega posestva. A prijatelji ga niso zapustili. Čast bodi zlasti trnovskemu župniku v Ljubljani, Ivanu Vrhovniku, ki je redno pošiljal Gregorčiču za maše in mu s tem lajšal življenje.

Vzlic svojim preskromnim razmeram je bil vedno pripravljen na žrtve. Pritrgal si je od ust, da je mogel kaj storiti za izobrazbo slovenske mladine in od ust si je pritrgal, da je trikrat postal pokrovitelj Šolskega doma v Gorici.

Gregorčič je bil lep mož: Visok, temne polti in kodrastih las. — A bil je vedno bolehen. Spal je malo, kajti imel je težko srčno bolezen in bil je nervozen.

Izrekel je željo, da naj ga pokopljejo na domačem pokopališču ob divni Soči, ki jo je ljubil iz vsega srca.

Gregorčiču je v slovenskem pesništvu zagotovljeno mesto, a še le. ši spomenik si je postavil v sru slovenskega naroda, kateremu je bil Gregorčič najljubši slovenski pesnik.

Književnost.

— **Novi akordi.** Šestega letnika te zbirke sta izšla 2. in 3. zvezek, ki prinašata naslednje skladbe: Vjekoslav Rosenberg-Ružič: Sonata, 1., 2. in 3. stavek za klavir; Emil Adamič: Naša zastava, za moški zbor; dr. Gojmir Krek: Pred krčmo, za en glas in klavir; Stanko Premrl: Lilije, za mešan zbor; Emil Adamič: V snegu, za mešan zbor; Fran Ferjančič: Slovo mrtvim, za moški zbor; Anton Lajovic: Romanca, za en glas in klavir; Emil Adamič: Fantu, za mešan zbor; dr. Benjamin Ipavec: Ob studenci, za en glas in klavir.

— **Slovenske narodne pesmi.** Harmoniziral in deloma za koncert priredil Oskar Dev. Založil Lav. Schwentner. Cena 1 K 40 v, po pošti 1 K 45 v. Ta knjižica je sicer drobna, a pevci jo bodo pozdravili z največjim veseljem. Oskar Dev je harmoniziral 24 narodnih pesmi. Harmoniziral jih je z umetniškim okusom in s finim občutkom za posebnosti narodnih napevov. Značaj napevov je ostal nespremenjen — le umetniško pravilno in lepo so ti napevi izpolnjeni in zaokroženi. Ne dvomimo, da bo imela knjižica najlepši uspeh in le želimo, da bi Oskar Dev nadaljeval to zbirko.

— **Stenski koledar** za prihodnje leto, prav ličen, je izdal trgovec s papirjem Jernej Bahovec v Ljubljani.

Izpred sodišču.

Kazenske obravnave pred deželnim sodiščem.

Z brzovlakom se je hotel odpeljati domu Ferdo Berzin, tovarniški kurjač v Trstu po dokončanih orožnih vajah. Ker je v veseli družbi po Ljubljani popival, je zamudil poštni vlak, s katerim se je imel na pol ceneje voziti. Prišel je dne 7. kimovca okoli trideset na 6 popoldne na tukajšnji južni kolodvor, da bi se peljal v Trst ter zanteval pri blagajni vozni listek z enakimi olajšavami kot jih imajo rezervisti pri poštinih vlakih. Ko se mu je raztolmačilo, da to ne gre pri brzovlakih, je rabil vprico več ljudi razžaljive besede na cesarja. Vse zaslišane priče so izpovedale, da je bil Berzin takrat tako pijan, da ni odgovoren za svoje dejanje. Obsojen je bil na 1 mesec zapora.

Mlada tatica. Helena Resnik, delavka iz Šmartna pri Litiji, je tekot poletja Rezi Zupančič v Ljubljani izmaknila 14 K gotovine in več ženske obleke. Obdolženka je znana vlačugarica, ki ima bivanje v Ljubljani prepovedano. Bila je 12krat zaradi vlačuganja kaznovana. Dokazalo se je, da je bil njen glavni posel lov na moške. Tatvine v celem obsegu ne priznava. Obsojena je bila na 3 mesece težke ječe, po prestani kazni se bo oddala v prisilno delavnico.

Dečka ranil. Lipe Škrabar, 24 let stari premogar, je dne 28. vel. srpana t. l. v Kotredežu dečka Martina Drnovška, zato ker je bil mnenja, da se je njemu in njegovemu tovarišu Antonu Lebnu posmehoval, z nožem v hrbet sunil in ga težko poškodoval. Obsojen je bil na šest tednov ječe.

Gozdnemu čuvaju je grozil. Gozdni čuvaj Anton Ivančič je zapazil dne 31. malega srpana Jožefa Vadnu, posestnikovega sina s Postojne, da je po prepovedani gozdni poti s svojim obloženim, z voli upreženim vozom vozil. Ker mu obdolženec ni hotel povedati svojega imena, je stopil k vpragi, da bi bral iz tablice, ki je bila pritrjena na jarnu, njegovo ime. Temu se je Vadnu s silo uprl. Grozil mu je, da bo vse sesekal, njega pa morajo na vozu na pokopališče peljati. Obsojen je bil na 2 mesece težke ječe.

Slovenici in Slovenke! Ne zabite družbe sv. Cirila in Metoda!

Telefonska in urbojavna poročila.

Dunaj 24. novembra. Novi šef generalnega štaba, Conrad pl. Hötendorf, je šel v Pešto, da stopi v zvezo z ogrsko vlado. Od pčučene strani se zatrjuje, da je bil Conrad imenovan šefom generalnega štaba ne toliko zaradi svojih zmožnosti, ne o zato, ker je bil kandidat prestolonaslednika Franca Ferdinanda, kakor sta bila njegova kandidata tudi ministrski predsednik Beck in minister zunanjih del Aehrenthal.

Praga 24. novembra. Tukajšnji listi potrjujejo, da sklne gosposka zbornica z veliko večino pluralitetni volilni sistem. Vprašanje je le, bo-li poslanska zbornica to akceptirala ali ne. Grozi se, da bo konec parlamenta nagel in krvav, če se gosposka zbornica ne uda.

Praga 24. novembra. „Politik“ poroča: Gosposka zbornica bo sklenila pluralitetni volilni sistem in numerus clausus za člane gosposke zbornice. Beck in Bienenrath se radi tega nista s posebno vneto uprla pluraliteti, ker se tudi na Ogrskem izvede volilna reforma na podlagi pluralitetnega sistema.

Praga 24. novembra. Češki deželni zbor se skliče na dan 27. decembra na tri dni.

Brno 24. novembra. Desno krilo mladočeske stranke, ki je vodi dr. Šilený, se pogaja s klerikali zaradi volilnega kompromisa za mestno kurijo.

Brno 24. novembra. Češki klerikali so odklonili ponudeni jim kompromis z mladočehi za deželni zbor. Volitve.

Petrograd 24. novembra. Witte je padel v „popolno nemilost“ pri carju, ker se mu je dokazalo, da je imel tajne zveze z revolucionarji.

Petrograd 24. novembra. Policija v hiši nekega čevljarja našla 11 bomb, več pušk in 1800 patron.

Berlin 24. novembra. „Voss Ztg“ poroča: Avstrijski poslanik v Beogradu, Czikan, se je vrnil na svoje mesto, a zopet odpotuje, ne da bi stopil v kako zvezo s srbsko vlado.

Novi York 24. novembra. Tenorist Caruso je bil obsojen na globo 10 dolarjev. V prvem trenutku je hotel v sodni dvorani vse razbiti, potem pa se je razjokal, zatrjujoč neprestano, da je nedolžen.

Poslano.)*

Čast mi je, prijavljati javnosti, da sem plačal l. 1905 3500 K pristojbine, ker sem prodal na debelo 3500 hl vina. Ker sem tega leta prodal samo okoli 2500 hl vina, sem moral plačati 2500 K, kar odgovarja pristojbini, določeni po 1 K za hl.

Vprašam pa kompetentne osebe, ki poznajo vinsko trgovino, koliko naj zaslužim pri vsakem hektolitru, da morem držati tolikšne pristojbine, živeti sam, vzdrževati obrt, in misliti na svojo starost, ko ne dobim opravila nikjer.

Pomisliti je potem na konkurenco, ki mi jo delajo agenti drugih firm, ki tudi prihajajo v ta kraj (Zagorje), da prodajajo vina na imena tretjih oseb, in se ogibljejo gospoda davčnega nadzornika, kakor bi jih lovil v mrežo, in ker ničesar ne plačujejo, — so zadovoljni z 1 gl. pri hektolitru.

Če se pomisli in preudari, da moram plačevati tolike pristojbine brez podlage, moram skončati kakor Kaiser v Ptuj in Bratje Majer v Čakovcu, moji konkurentje.

Ako ne bo slavno finančno ravnanje izprevidelo te krivice, ki so mi jo storili moji neprijatelji v Zagorju (za katere se pa ne brigam), bom s 1. januarjem 1907 opustil svojo obrt, — rajši nego da propadam.

V Zagorju ob Savi, 20. novembra 1906.

Josip Rossi,
veletrežec z vinom.

*) Za vsebino tega spisa je uradništvo

Razširjeno domače zdravilo. Vedno večja povpraševanja po „Moll-ovem francoskem žganju in soli“ dokazujejo uspešni vpliv tega zdravila, zlasti koristnega kot bolešči utešujoče, dobro znano antirevmatično mazilo. V steklenicah po K 1.00. Po poštnem povzetju razpošilja to mazilo lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik na DUNAJI, Tuchlauben 9. V zalozah po deželi je izrečno zahtevati MOLL-ov preparat, znanomovan z varnostno znamko in podpisom 4 31—16

Regulacija telesnega odvajanja je glavni pogoj v zdravljenju nerednosti prebave. Premočna sredstva za odvajanje so kakor znano škodljiva. Zato se uporablja jako lahko odvajajoče sredstvo, ki nima nobenih stranskih učinkov in ki ne škoduje prebavi, temveč jo vzbuja in krepi, to je balzam dr. Rose za želodec iz lekarn B. Fragnerja, c. kr. dvor. dobavitelja v Pragi. Dobiva se tudi v tukajšnjih lekarnah.

Se dobi povsod!
885 neobhodno potrebna zobna krema 37
vzdržuje zobe čiste, bele in zdrave

Zahtevajte
ilustrovan cenik
podjetja za žarnice
„Ideal“
Hugo Pollak
DUNAJ, VI. Wallasse 34.
Cena, lepa svetloba brez instalacije in nevarnosti, Poraba 1 1/4 kr. na uro. 3911—4

POSTAVNO TAVROVNO
Vasko pomaranje in po-
natiskovanje kozoivo.
Edino pristen je Thierryjev
balzam
je z zeleno znamko „redovnica“
Staroslovno, neprekosno
proti slabosti prebavljanja, kričen
želodec, koliki, katari, prstnim
bolezni, influenci itd. itd.
Cena 12 majhnih ali 6 dvojnih
steklenic s 1 l. velika specialna
steklenica s 2 l. velika zamaškom
K 5.— franko.
Thierryjevo centifolijsko mazilo,
povsod znano kot non plus ultra
proti vsem se tako starim ranam vnetjem, raznim, ab-
scesom in otokom vseh vrst. Cena: 2 lončica K 3.60
se pošlje le proti povzetju ali denar naprej.
Lekarnar A. Thierry v Pregradu pri Rogoški Slatini.
Brošura s tabelo originalnih zaloznih pisem gratis in franco
V zalozih v skoraj vseh večjih lekarnah in medicinskih
trgovinah. 4.50—49

Aurova luč.
Pristni in polno-
vredni so samo naši
izvirni žarilci, ki nosijo
v varnost občinstva
pred ponarejanjem na-
stopno na žarilcu razločno
vidno znamko
AUERLICHT
Žarilec 60 h, štedilni ža-
rilec 55 h, cilindri 30 h
in 20 h z dostavljanjem
na dom. 3220—6
Dobivajo se v plinarni v Ljubljani.
Aurova družba na Dunaju IV/1.

P. n.
Za občutljive noge so sve-
tovnoznani gorki črevlji z
volneno podlogo za odrasle
in za otroke iz c. kr. priv.
Mnihovgraške črevljars-
ske zaloge neprecenljivi.
Mnihovgraški črevlji
so nepremočljivi, nedosežni v
obliki ter jamči tovarna za
vsak edini par. 3531—5
Henrik Kenda
zaloga Mnihovgraške črev-
ljarske tovarne.

Proti zobobolu in gnilobi zob
Izborno deluje dobro znana
antiseptična
Melusine ustna in
zobna voda
ki utrdi dlesno in odstranjuje
neprijetno sapo iz ust.
I steklenica z navodom 1 K.
Bl gorodnemu gospodu M. Levstiku,
lekarnarju v Ljubljani.
Vaša izborna Melusine ustna in zobna
voda je najboljšo sredstvo zoper zobobol,
odstranjuje neprijetno sapo iz ust in je
neprekosljiv pripomoček proti gnilobi
zob, zato jo vsakemu najtopleje priporo-
čam. Obenem pa prosim, pošljite še
3 steklenice Melusine ustne in zobne vo e.
Dovolim, da to javno oznamite, ker
je res hvala vredno.
Leopold Gangl, mestni tajnik.
Metlika, 24. aprila 1906.
Dež. lekarna Mil. Leusteka
v Ljubljani, Resljeva cesta št. 1
leg. novozgrajenega Fran Jožefovega
inhib. mosta 48—46

Darila.
Upravištvu našega lista so poslali:
Za družbo sv. Cirila in Metoda:
Gg. Gustelj Del Linz stud. iur. in phil. Josip
Habe K 3.—, nabrala v veseli družbi pri
gospodu Del-Linzu v Hruševju. — Gospod
dr. Fran Novak, odvetnik v Ljubljani K 16.—,
darovali skupno gg.: dr. Senčar, sodni
pristav v Brdu, dr. Sturm, odv. kandidat v
Ljubljani in dr. Fran Novak odvetnik v
Ljubljani. — Skupaj K 19.—. Srčna hvala!
Zivel zavedni Slovenci!

Borzna poročila.

Ljubljanska
„Kreditna banka v Ljubljani“.
Uradni kurzi dne borze 23. novembra 1906.

Naložbeni papirji	Denar	Blago
4 1/2% majska renta . . .	99 30	99 50
4 1/2% srebrna renta . . .	100 35	100 55
4% avstr. krona renta . .	99 10	99 30
4% zлата . . .	117 60	117 80
4% ogrska krona renta . .	95 50	95 70
4% zлата . . .	98 60	99 60
4% posojilo dež. Kranjske	100 50	101 50
4% posojilo mesta Spiljet	99 30	100 30
4% posojilo mesta Zadar	99 30	100 30
4% bos.-herc. železniško	99 90	100 85
4% posojilo 1902 . . .	98 80	99 40
4% češka dež. banka k. o.	99	99 50
4% z. o. . .		
4% zast. pisma gal. dež.	100 45	101 45
4% hipotekne banke . . .		
4% pešt. kem. k. o. z	105	106
4% pr.		
4% zast. pisma innerst.	100	101
4% hranilnice		
4% zast. pisma ogr. centr.	100	100 30
4% dež. hranilnice	100	100 40
4% z. pis. ogr. hip. ban.		
4% obl. ogr. lokalnih žele-	100	100 20
4% znic d. dr.	100	101
4% obl. češke ind. banke		
4% prior. lok. želez. Trst-	99 90	
4% Poreč	99 50	100
4% prior. dolenskih želez.	315 25	317 25
4% prior. juž. žel. kup. 1/2%	100	101
4% avstr. pos. za žel. p. o.		

Srečke	Denar	Blago
Srečke od l. 1860 1/2 . . .	218 50	224 50
od l. 1864	273 60	275 50
tiške	15 75	15 75
zem. kred. I. emisije . .	281 75	291 75
II.	291	301
ogrške hip. banke . . .	267	263 50
srbske a frs. 100— . .	103 50	110
turške	164 05	165 05
Basiliška srečke	32 90	34 90
Kreditne	456	466
Inomoške	79	87
Krakovske	89	95
Ljubljanske	58 50	54 50
Avstr. rdeč. križa	47 75	49 75
Ogr.	28 90	30 90
Rudolfove	55	60
Salcburške	71	78
Dunajske kom.	5 5	5 1/2

Delnice	Denar	Blago
Južne železnice	174 90	175 90
Državne železnice	675 20	676 20
Avstr.-ogrške bančne deln.	777	791
Avstr. kreditne banke . .	681	682
Ogrske	818 75	819 75
Živnostenske	242 50	243 50
Premogokop v Mostu (Brux)	712	718
Alpinske montan	604 25	605 25
Praške žel. ind. dr.	2672	2675
Rima-Murányi	566 40	567 40
Trbovejske prem. družbe	281	285
Avstr. orožne tovr. družbe	579	586
Češke sladkorne družbe .	146	148

Valute	Denar	Blago
C. kr. cekin	11 35	11 39
20 franki	19 14	19 17
20 marke	23 48	23 56
Sovereigns	24 02	24 10
Marke	117 60	117 75
Laški bankovci	95 60	95 80
Rubli	2 53	2 54
Dolarji	4 84	5

Žitne cene v Budimpešti.
Dne 24. novembra 1906.

Terazn.	Denar	Blago
Pšenica za april	50 kg K 7 45	
28. april	50	6 63
Koruzna	50	5 16
Oves	50	7 49

Effektiv.
Nespremenjeno.

Meteorološko poročilo.

Žitna nad morjem 68.5. Srednji strani tlak 756.5 mm.

Novemb.	Čas opazo- vanja	Stanje baro- metra v mm	Tempera- tura v °C	Vetrovi	Nebo
23.	9. sv.	751.2	3.5	sl. jvzh.	jasno
24.	7. sv.	751.3	0.8	sr. jvzh.	megla
2.	2. pop.	749.2	5.9	sl. svzhod	oblačno

Srednja večerajša temperatura: 4.6, no-
čnega: 1.90 — Padavina v mm 0.0

„SLOVENSKI NAROD“

se prodaja v posameznih izvodih po 10 vin. v sledečih trafikah:

Ljubljana:
Bizjak I., Vodmat, Bohoričeve
ulice št. 10.
Blažnik L., Stari trg št. 12.
Blaž M., Dunajska cesta št. 14
Dolenc Jerica, Prešernove ul 52
Elsner M., Kopitarjeve ulice 1
Fuchs H., Marije Terezije cesta,
nasproti Kolizeja
Guštin Lina, Šelenburgove ul. 6.
Hinner Alojzij, hotel „Union“.
Kano A., sv. Petra cesta št. 14.
Kleinstejn J., Jurčičev trg št. 3.
Kos I., Kolodvorske ulice št. 26.
Košir Julija, Hilšerjeve ulice št. 12.
Kristan Iv., Resljeva cesta 24.
Kustrin A., Breg št. 6.
Kušar J., sv. Petra cesta št. 52.
Mrzlikar A., Sodnijske ulice št. 4
Pichler I., Kongresni trg št. 3.
Sever M., Gosposke ulice št. 12.
Sušnik J., Rimska cesta št. 18
Svatek J., Mestni trg št. 25.
Šešark F., Šelenburgove ulice št. 1.
Tenente R., Gradaške ulice št. 10
Treo Julija, Sv. Petra cesta št. 36.
Ušeničnik Fr., Židovske ul št. 1.
Velkovrh A., Sv. Jakoba trg 8.
Weinert H., južni kolodvor.

Šiška:
Franzot M., Spodnja Šiška na
kolodvoru.
Kotnik J., trgovec v Šiški
Glince pri Ljubljani:
Traun Janko, trgovec.

Kamnik:
Ažman Marija, trafika.
Škofja Loka:
Žigon Matej, trgovina in trafika
na Glavnem trgu št. 34.

Kranj:
Florian Karl, knjigotržec.
Trzič:
Ahačič Jos., trgovec
Radovljica:
Homan Oton, trgovec.

Zgoše, Begunje pri Lescah:
Jagodic Matija, posestnik, trgo-
vec in gostilničar.
Lesce (v bufetu na kolodvoru):
Legat Ivan, gostilničar in posestnik.

Bled:
Pretnar Ivan, trgovec.
Javornik (Gorenjsko):
Zorè Leopold, trgovec.
Hrušica (Gorenjsko):
Podpac Stefan.

Bohinjska Bistrica:
Grobotek Mijo, trgovec.
Jesenice:
Mesar J., posest. in gostilničar
Schwarz Julija, na kolodvoru.

Ribnica:
Lovšin Ivan, trgovec.
Novo mesto:
Kos Josip, knjigovez
Boštanj pri Radni:
Dermelj Alojzij, posestnik in
trafikant.

Krško:
Stanzer Henrik, trgovec.
Raka pri Krškem:
Varšek Ivan, trgovec.

Vrhnika:
Gostilna Mantua (Fran Dolenc).
Logatec:
Rus Jos., trgovec
Črni vrh nad Idrijo:
Lampe Ivan, trgovec.
Cerknica:
Kravanja Anton, trafikant.
Pogačnik Alojzij, trgovec;
Popovič Janko, trgovec;
Werli Kaolina, trafikantinja.

Begunje pri Cirknici:
Stergulec Ivan, hišna št. 31.
Starigr pri Ložu:
Bencina Ivan, trgovec.
Postojna:
Marinšek Jakob, prodajalec.
Št. Peter na Krasu:
Schmelzer J., na kolodvoru

Ilirska Bistrica:
Tomšič Roza, trgovka
Senožeče:
Zelen Ant., gostilničar in trafikant
Komen pri Nabrežini:
Lucija od Švara, trafika.

Zidani most:
Peterman Mary, trafika na kolo-
dvoru.
Celje:
Miklauc Marija, trafika v „Na-
rodnem domu“.

Celovec:
Sowa Josip, časopisni biró.
Gorica:
Bajt J., ulica Campo Sar to št. 43.
Gabršek A., knjigotržnica
Hovanski Ivan, Via Corno št. 22.
Kvebelj Peter, Kapucinska ul. 1.
Leban Tereza, Corso G. Verdi
št. 21.

Schmelzer Karel, trafika na ko-
lodvoru.
Schwarz Josip, trafika, Šolska
ulica št. 2 (via scuole 2)
Nabrežina:
Na kolodvoru

Divača:
Na kolodvoru.
Trst:
Grammaticopulo Aristide, Pi-
azza Barriera vecchia (vogal
ulice Bosco št. 1).
Lavrenčič Mihael, Piazza Ca-
serma št. 1.
Može Karolina, ulica Miramare
št. 1

Stanič Št., ulica Molin piccolo
št. 8
Opatija:
Tomašič Anton, trafikant.
Pulj:
Schütz Marija, trafika na postaji
državnega kolodvora

Reka:
Časopisni biró „Globus“, via
Adamich št. 2
Sikič Gjura, trgovec, via An-
drassy št. 7
Trbojevič Gjura, Via del Molo.

Dunaj:
Hočevar Helena, trafikantinja,
VIII. Alserstrasse št. 9.

Samo 50 vinarjev

stane 1 kilo

olja proti prahu

priznana najboljša vrste pri

Adolfu Hauptmann

tovarna oljnatih barv, firmežev in stekl. kleja

v Ljubljani.

3258—11

MATTONIEN
GISSHÜBLER
naravnos
alkalična kislina

katera je kot zdravilni virec že več sto let na dobrem glasu v vseh boleznih dihal in prebavil, pri protinu, želodčnem in mehurnem kataru. Izvrstna je za otroke, prebolele in med nosečnostjo. 94-6

Najboljša dijetetična in osveževalna pijača.

V Ljubljani se dobiva pri Mihaelu Kastnerju in Petru Lasnik-u in v vseh lekarnah, večjih specerijah, vinskih in delicatessnih trgovinah.

Gostilna
v Ljubljani se odda v najem. 4241-1
Izve se Pred igriščem št. 1.

Učenca
sprejme Alojzij Gatsch, trgovina z mešanim blagom v Kostanjevici. 4224-1

Mizarski pomočnik
se sprejme takoj pri 4230
R. WARBIK
v Ljubljani, Hilšerjeve ul. 5, I. nadst.

Mesečna soba
s posebnim vhodom ter ena manjša se oddaste takoj

v Kolizeju vrata št. 64, I. nadstropje na ulico. 4237-1

Veliko množino samih izbranih namiznih

jabolk
ima naprodaj 4232-1

J. Krašovic v Žalcu pri Celju.

Panorama-kosmorama

Dvorski trg št. 3
pod „Narodno kavarno“
Od 25. novembra do 1. decembra 1906:

Velezanimivo
potovanje na sever.

Spretna šivilja

ki ima veselje postati samostojna, zmožna slovenskega in nemškega jezika, dobi jako ugodno priliko pri velikem trgovcu na Gornjem Štajerskem. Postane lahko samostojna in jo bo tudi že trgovec podpiral. 4226-1

Samo resna, pridna in zanesljiva moč naj se oglasi pri g. **Rajko Petzu** Ljubno (Leoben), Judendorfer na Gornjem Štajerskem.

LOJ

sirov ali raztopljen ku-
puje po najvišjih cenah
Parna topilnica 4236-1
za loj in tvornica za margarinu
P. Hatheyer v Celovcu.

Poskusite
in priporočite
izdelke
Vydove tovarne hranil
v Pragi VIII. Cenovnik zastoj.

Domača tiskarna.
Vsakdo svoj lastni tiskar!
Z mojim tiskalnim aparatom iz kavč-
kovih črk lahko vsakdo takoj tiska po-
setnice in naslovne karte, obvestila,
okrožnice uradna povabila itd. Enkratna
sestavitev se lahko utiša na tisoč-
krat. Cene z vsemi potrebščinami:

65 črk K 1-	90 črk K 1-4
20 " 2-	140 " 2-40
211 " 4-	255 " 4-80
354 " 6-	468 " 6-20
650 " 10-	809 " 10-12

4210-1

Za 2 K dobiti avtomatno
štampiljo „Samo-
barvar spoljub na-
pisom, plošča za besedilo 38 x
14 mm. Velikost 43 (60 x 15
mm) K 3, s (50 x 20 mm) K 4.

J. LEWINSON
tvarnica štampilj in livarnica gum. črk
Dunaj, I 22 Adlberg. 12
podružnica v Odesi na Ruskem.

Neugajajoče vzamemo nazaj.
Cenovnik zastoj.

Za 4 K. okusno izvršena
gumasta štampil-
lija, do 4 vrste
besedila, neome-
jene stanovitosti
v vele-leg. javor-
jevi kaseti z
vedno trajno barvno blazinico; kras za
pisal o mizo; s kartonasto kaseto in
trajno barvno blazinico samo K 3-.

Zastopniki se iščejo.

Trgovski pomočnik

več specerijske kakor tudi mešane
stroke želi službo takoj **spremeniti**.

Naslov pove upravnistvo „Slov.
Naroda“.

Vsa
prodajalniška oprava
in nova steklena vrata so naprodaj
po nizki ceni na **Vodovodni cesti**
št. 28 v Ljubljani. 4214-1

Proda se popolnoma nov
pianino

po jako ugodni ceni Po pogodbi tudi
na obroke. Več pove: 4239
I. K. poste restante Voloska. Istra.

Proda se
stavbena parcela

nasproti kopališča Kolizej, zelo pri-
pravna za kakšnega gostilničarja.

Naslov pove upravnistvo „Slov.
Naroda“.

Odda se
kovačnica

z lepim stanovanjem
poleg glavne ceste, kjer bo dosti dela.

Prednost ima oženjen in v kova-
škem obrtu dobro izurjen kovač.

Natančno se poizve pri **Antonu**
Štruklju na Trati, pošta št. Vid nad
Ljubljano. 4211

Gostilna

na Brezjah pri Mariji pomagaj
na Gorenjskem, 100 korakov od cerkve,
se prodaja zaradi družinskih razmer.

Več se izve pri lastniku **Ivanu**
Kleindinstu v Predtrgu pri Radovljici.

Opr. št. A 117/6/31

Oklic,
s katerim se sklicujejo zapuščinski upniki.

K. c. kr. okrajnemu sodišču v Višnji gori, oddelek I., naj vsi tisti,
katerim gre kot upnikom kakor terjatev do zapuščine dne 4. oktobra 1906. brez
oporoke zamrliga gosp. župnika **Jurija Sore** iz Krke, pridejo zaradi
napovedi in dokaza svojih zahtev dne 7. grudnia 1906 dopoldne ob 9. uri,
ali pa naj do tega časa vložijo pismeno svojo prošnjo, ker ne bi sicer imeli
upniki do te zapuščine, če bi vsled plačila napovedanih terjatev pošla, nikake
nadalnje pravice, razen v kolikor jim pristojna kaka zastavna pravica.

C. kr. okrajno sodišče Višnja gora, oddelek I.,
dne 21. novembra 1906.

Le od ponedeljka 26. do sobote 1. decembra

se dobe

za 10 gl. 3 dolgi paletoti za dame ali
3 zimske površne jope za dame ali
3 zimske suknje za gospode ali
3 haveloki ali
3 pelerine s kapuco ali
3 narejene obleke

za **Miklavža!**

za 10 gl. 6 suknenih oblek za dečke.

Največja zaloga konfekcije za dame in gospode.

Najnižje cene!

Angleško skladišče oblek

O. Bernatović
v Ljubljani na Glavnem trgu št. 5.

Lepo stanovanje

v I. nadstropju obstoječe, iz 2 sob,
kuhinje in pritlikin se za februar ter-
min poceni odda na **Dunajski cesti**
št. 69. 4227-1

Poizve se ravnotam v pritlikju.

Revmatiki in
astmatiki

dobe iz hvalečnosti radovoljno in brez-
plačno pojasnilo, kako je bilo mojemu
očetu pomagano pri zgorajšnjih boleznih
Herman Baumgartl
Silberbach pri Grasslitzu na Češkem, št. 397.

Išče se za takoj
kolar

samostojen, dober delavec za izdela-
vanje vozov vsake vrste ter v kolarskem
obrtu dobro izurjen; samci imajo
prednost. Stanovitno delo. Plača po
dogovoru. 4228-1

Ponudbe na **Josipa Bachmayer,**
Kočavje, tovarna cesta št. 95.

Kupim
HIŠO

z malim posestvom ali brez njega,
blizu postaje, zraven tekoče vode ali
studenca, pripravno za gostilniško obrt.
Vzamem tudi za več let gostilno v
najem. 4229-1

Naslov pod „**Kupec**“ na upravn.
„Slov. Naroda“.

Gostilna

na račun ali pa v najem se odda
na Savi pri Jesenicah, nasproti tovarne.
Tudi se prodaja celo posestvo. Hiša
ima 20 sob, 4 prostorne kleti, salon,
ledenico, prostorni bled in poleg tega
2 joha polja, oziroma sadnega vrta, ki
se lahko parcelira in drago prodaja za
stavbene prostore. 4212

Več pove **Jožef Markež**, po-
sestnik na Jesenicah, Gorenjsko.

4195-2

Urarski pomočnik

se sprejme pri 3878-23
H. Suttnerju v Ljubljani.

Učenca

za trgovino z mešanim blagom iz dobre
hiše v starosti 14-15 let sprejme
takoj **Luka Brus**, trgovec v **Spodnji**
Idriji. 4235-1

PATENTE preskrbuje
in spravlja
v prid
inženir in pat. posrednik
J. Knöpfelmacher
Dunaj, II. Praterstrasse 37.
Telefon 22132. 3683-7

že 15 let obstoječa
najstarejša ljubljanska
posredovalnica stanovanj in služeb
G. FLUX

Gospodske ulice št. 6 4205
Išče se za takoj

varhinjo enemu otroku čez dan, jako fina
hiša; vzgojiteljico z glasbenim znanjem k
trem otrokom na deželo, ljubezljivo ravnanje,
stalno mesto; 2-3 hišne, 4-5 kuharic,
deklice za vse za Ljubljano in zunaj; ko-
čijaža k dvem konjem, 12-15 il. plače,
konjskega hlapca na deželo itd.
Več v pisarni.

Panorama International
Pogačarjev trg.

Razstavljeno od nedelje 25. novembra
do vštete sobote 1. decembra 1906:

Potovanje po severnih
kraji od Stavangerja
do Hammerfesta in na
Severni rtič.

Naznanilo.

Podpisani si usojam p. n. občinstvu vljudno naznanjati, da odprem z
današnjim dnevom

v **Konjušnih ulicah št. 13 (Konjušnica)**
popolnoma nanovo urejeno

gostilno
s posebnimi sobami za družbe.

Točil bom pristna vina in vedno sveže **puntigamsko pivo**, ter postrežal
z gorkimi in mrzlimi jedili. Priporočam se p. n. občinstvu k obilnemu obisku.

Z odličnim spoštovanjem

4238

Mihael Weiss, gostilničar

Restavracija Auer
Wolfve ulice 12

se priporoča slavnemu občinstvu
za obilen obisk in naznanja, da ima
vedno na razpolago sveže pivo v
steklenicah in ga na zahtevo na
dom pošilja.

S spoštovanjem

Jakob Trontelj, restavrater.

Nedeljo zvečer KONCERT ljub. sekst. na lok
proti prosti vstopnini.

Zatekel se je „Karo“
lovski pes

(Vorsteher)

rjav, kratke dlake, z znamko št. 165.

Odda naj se proti dobri nagradi
na **Dunajski cesti št. 25.** 4215-2

Kovaški pomočnik

dobi stalno službo na **Bledu** pri

Antonu Kapusu

kovaču v **Zagoricih**.

Plača po dogovoru. 4216-1

VINO

dobro letošnje, rdeče in belo, okoli
20 hl, in dober jabolčevce, še 15 hl,
se ceno prodaja.

Ponudbe na **E. pl. Zoldy** na
Vidmu pri Krškem. 4193-5

Posojila, predujmi, krediti!

Veliki in majhni zneski po najugodnejših
pogojih. Nič predznamb. Hitra, točna rešitev.
oz. r. takojšen predujem na račun. Prikladna
večletna vračila. Posebno ugodno za častnike,
uradnike na vseh mestih, stanovske osebe, upo-
kojence itd. Na dedščine, užitke legat, zaloge
najvišje zneske brez učitavanja na 5% obresti.
(Poštnino za odgovor.) Natančni dopisi pod
„**Sekretar**“ na anonimo ekspedico **Edvard**
Braun na **Dunaju, I., Rotenturmstrasse 9**
4034-3

Sode

vinske od 100 do 700 litrov vsebine
prodaja po nizki ceni 3465 20

Fran Cascio

Vegove ulice št. 10.

Oddaja se
služba občinskega sluga

v **Cerknici** z letno plačo 800 krov.
Lastnoročno spisane prošnje po-
šlje, o se naj do 10. decembra 1906 na
županstvo v Cerknici.

Nastop službe 1. januarja 1907.

Franjo Šerko
zupan.

! Svetovno čudo !

Zastoj dobi vsakdo pristno švicarsko Roskopf
patentno žepno uro s 3 letnim točnim jamstvom
in pa po plačeno oklepno verižico, svilnato možko
kravato, fin niktast pisalnik, prima angl. 5 delni
nožek, prima elegantno cevko z jantarnjem in
paima popotno toaletno, kdor kupi od mene za
5 krov 100 dragocenih razglednic. Razpošilja po
povzetju ali denar tudi naprej, tudi znamke
R. Wolf, eksportna trgovina **Bielle**
št. 183 (avstr. Šlezija.)

Kdor vzame 2 zavitka, mu zastoj priložim
angl. britve ali 6 najč. žepnih robcov. 4222

Thielejev razdebelilni čaj
znano uspešna specialiteta proti debelosti, zjamčeno neškodljiv. Zavitek K 2. - Prodaja ga lekarna „Pri Angelu“ v Celovcu. 3325-10

Iščem s 15. decembrom
meblovano mesečno sobo
z posebnim ubodom 4213-2
Ponudbe na upravnishvo „Slov. Naroda“ pod „15. december“.

Ednasto športno moderno sukno, perilo za lovce kakor tudi **sukno in loden za dame** nudi po nizkih cenah in le v dobrih kakovostih razpošiljalnica

Josip Prunar, Trautenau i B.
Vzorec na zahtevo franco. Blago je carine prosto. 3411-10

Dobra kavarna
na lepem prostoru v Ljubljani je **naprodaj.**
Ponudbe po „Kavarna“ na upravništvu „Slov. Naroda“. 3182-30

Seno in slama
vse v balah, se ceno prodaja na skladišču. **Metelkove ulice šte. 4.**
Ondi se kupujejo sveže goveje kože, teletine in svinjine po najvišjih cenah. 974-37

V najem se daje na novo sezidana **enonadstropna hiša**

z gostilno in prodajalno tik novega mostu pri Brezicah na „Griču“. Poslopje stoji ob velikem smrekovem gozdu, kjer so lepa sprehajališča. Krasna stanovanja za letoviščarje. Neopisno lep razgled na Posavje. Dobra voda, mrzle in termalne kopeli. 4173-3
Vsa pojasnila daje lastnica „Posojilnica v Brezicah“.

Novoizšle koledarje za 1907
priporočila:

Stenski koledar, 40 vin.
Mali skladni koledar, 50 vin.
Slovenski sokolski koledar, 1K
Trgovski koledar, 1 K. 4221-1
Po pošti primeroma več.

Jernej Bahovec
v Ljubljani, poleg Prešernovega spomenika.

Vabilo na vinski semenj
ki bode

v Dornbergu 2. decembra
od 9. zjutraj do 7. zvečer.

Razstavljena bodo izvrstna bela in črna vina, katera se po zmernih cenah prodajo. Na semnju bode na razpolago kupcem poseben strokovnjaški odbor, ki bode na zahtevo ocenjeval vina. Za pristnost razstavljenih vin jamči županstvo in vinorej-ko društvo v Dornbergu. Pridite kupci in prijatelji rujnega vipavca in napolnite si svoje zaloge. 4223

Vinorejsko društvo Dornberg. Županstvo Dornberg.

Napredaj HIŠA.
V Rožni dolini blizu Ljubljane na lepem prostoru se prodaja iz proste roke **HIŠA**

s 6 stanovanji in velikim vrtom.
Več pove lastnik hiše št. 147. 4178-2

V najem se oddajo gostilniški prostori

v hiši **Sv. Petra nasip št. 67**, spodobni tudi za kak drug obrt ali skladišče s 1. majnikom 1907.

Več se izve v hiši. 4185-2

Sodi stari in novi
več vrst, se prodajo pri **J. BUGGENIG**
sodarski mojster v Ljubljani
Cesta na Rudolfovo železnico 5
Bleiweisova cesta 4. 4064-3

500 litrov mleka
15 „ smetane
20 kg čajnega masla
15 „ skute 4217
za dnevno dobavo proti gotovini
išče solidna tverka.

Ponudbe nasloviti do 30. novembra.
Franc Sever, zastopnik
Trst, Via Giulia 12.

V nedeljo, dne 25. t. m. plesna veselica
v gostilni pri „Dachsu“
Florijanske ulice št. 33.
Začetek ob 4. uri. Vstop prost.

Izšla je knjiga Kralj Matjaž.

Povest iz protestantskih časov na Kranjskem.
(Ponatis iz „Slov. Naroda“.)
Lična brošura obsega 363 strani ter obdeluje v zanimivi povesti kmetski punt na Vrhniki in okolici ter napad na samostan krutih menihov v Bistri.

Cena 1 K, s poštnino 1 K 20 vin.
Dobi se edino pri
L. Schwentnerju, knjigarju
v Ljubljani, Prešernove ulice.

Reelno in dobro!
Prekrasna žepna ura in verižica za samo fl. 1.50
50.000 komadov
nakupljenih zaradi opustitve neke švicarske tvornice za ure, zaradi tega razpošiljam prek. Gloria srebrno 36 urno precizijsko uro remontoarko z lepo pozlačeno verižico z obeskom, natančno idočo, za kar se tri leta pisмено jamči, za samo 1.50.
Po povz. razpošilja I. nemška zaloga blaga
S. Kohane Krakov št. 37.
Za neugajajoče denar nazaj. 4201
Mnogo zahvalnih pisem.

Pri prvovrstni avstrijski zavarovalni družbi proti požaru in za življenje najdejo **posredovalci** 1650

kot krajevni in okrajni zastopniki izplačujoč se postranski posej, kot glavni zastopniki in stalni potovalci pa dobro trajno službo. — Ponudbe pod „18 305“, Gradec, poste restante.

Trgovski pomočnik
specerijec, sedaj v mešani stroki, vojaščne prost, zmožen obeh dež. jezikov, želi sedanjo službo premeniti s 15. decembrom t. l. 4163-3
Pisma naj se pošiljajo pod „Z. 19“ na upravništvo „Slov. Naroda“.

Ustanovljeno leta 1842.
ČRKOSLIKARJA, SLIKARJA
NAPISOV IN GRBOV 1397
BRATA EBERL
LJUBLJANA, Miklošičeva cesta št. 6.
Igriške ulice št. 6.
Telefon št. 154.

Cisti samo
GLOBUS
PUTZ
EXTRACT
Čistilnim ekstraktom
Globus
Najboljše čistilo na svetu

Schichtovo milo
je najboljšje!

Čisto je perilo čisto oprano, sosede vse gledajo ga neprestano! Nič ni zakrpano, nič preluknjano; skivati treba ni ga očem.
Hupujte, perice, le-to vam povem, Schichtovo pristno jelenje milo; trgalo nič se ne bo vam perilo.

Dijaki
se sprejmejo v boljšo rodbino pod zmernimi pogoji na stanovanje in hrano. 4068-3

Prodaj dober klavir
za 75 kron in 2 stružnici za les.
J. OBLAK v Šelenburgovih ulicah št. 1 v Ljubljani. 4131-2

Skladatelj
išče primeren tekst (libreto) za opero lirčne ali epične vsebine, ali pa za opereto. Ponudbe v najkrajšem času na naslov: **Libreria Hromatka, Fiume, Via del Governo.** 4180-3

Išče se zelo čedna, priletna **postrežnica**
samaka ali vdova, okrog 35 let stara v mirno in dobro plačano službo.
Kje, pove upravništvo „Slov. Naroda“. 4181-3

Gostilna
v „Narodnem domu“ v Celju
se odda od 1. marca 1907 event. tudi poprej pod jako ugodnimi pogoji v najem. 4180-2
Ponudbe sprejema do 20. decembra 1906 Posojilnica v Celju.

Vglašuje glasovirje!
dobro in ceno, preglaševanje brezplačno
G. F. Jurasek
prvi kranjski ubiralec glasovirjev v Ljubljani, Stari trg 17 II. nadstr.
Prevzame tudi igranje na glasovir pri veselicah. 4145-3

Ljudevit Borovnik
puškar v Borovljah (Ferlach) na Koroškem
se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih pušek za lovce in strelce po najnovejših sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi predeluje stare samokresnice, vsprejema vsakovrstna popravila, ter jih točno in dobro izvršuje. Vse puške so na c. kr. preskušene in od mene preskušene. — Ilustr. 50 vani ceniki zastoj. 47

Globooko znižane cene
pri **„Veliki tovarni“**
LJUBLJANA
Resljeva cesta 3 Sv. Petra cesta 37.
Priporoča
svojo veliko in svežo zalogo konfekcije za gospode in dečke.
Velikanska izbira konfekcije za dame in deklice.
Velika zaloga kožuhovine za gospode.
A. LUKIČ,
poslov. 4202-1

Donosno postransko opravilo
za železniške upokojence. Posebne znanja ni potrebna. 4171-3
Ponudbe pod „postransko opravilo 100“ na upravn. „Slov. Naroda“.

Kontorist
išče za 3-4 ure na dan v kakem kontorju ali pisarni proti majhni plači službo.
Cenjene ponudbe pod „A. G. 21“ na upravn. „Slov. Naroda“. 4174-3

Soba
tudi s hrano, se odda pod ugodnimi pogoji.
Natančnejša pojasnila **Gorupove ulice 4 II, vrata št. 9.** 4177-2
Ljudska zavarovalnica prve vrste išče po vseh krajih na Kranjskem spretnih zastopnikov.
Silajni pogoji.
Ponudbe pod „Ljudska zavarovalnica“ na upr. „Slov. Naroda“. 4175-2

Trgovski pomočnik
specerijske stroke, star 25 let, večš slov. in nemšk. jezika, želi svojo sedanjo službo premeniti.
Vprašanja na upravništvo „Slov. Naroda“. 4161-3
Odda se s 1. prosincem 1907 ali tudi pozneje

strojarna
opremljena z vso opravo, prav po nizki ceni v najem.
Ponudbe pod „V“ na upravništvo „Slov. Naroda“. 3852-5

Proti suhosti
je edino izvrstno krepilno in jačilno sredstvo **redilna moka Käthe**
zdravniško priporočena, z izvrstnim uspehom porabljiva, za okroženje telesnih oblik izredno preizkušena, v 6 tednih 6 funtov teže več, zjamčeno neškodljivo. Strogo pošteno, ni sleparsvo, mnogo zahvalnih pisem. Karton stane fl. 1.10 po povzetju ali v pis. znamkah Kdor naroči 4 kartone, jih dobi poštnine prosto. Glavno razprodajališče
16 gospa Käthe Menzel 1269
Dunaj XVIII. Schulgasse 3, I. Stock, 1. I.

V villi v Spodnji Šiški št. 219 se odda več lepih stanovanj
z dvema in tremi sobami poleg kuhinje, kleti, drvarnice, vrta, podstrešne sbrambe perilnice in kopalnice za februarjski termin. — Eno stanovanje z dvema sobama in kuhinjo se odda takoj.
Vpraša naj se ravnotam v prodajalnici Marije Večaj. 4179-2

Na prodaj nova hiša
z vso opravo, pripravna posebno za tužje.
V najem se da v stari hiši sredi vasi 4165—
trgovina
z mešanim blagom. Več se izve pri **A. Klotfarju v Kranjski gori.**

Najpreprostejša poraba!

„PACIFIC“
MOČNATI
IZDELEK IZ
POSUŠENIH
JAJEC

je preizkušen v uradnem preizkuševališču za živila in se sme prodajati in uporabljati brez vsakega zadržka.
Pod stalnim nadzorom stvom preizkuševališča lekarnarskega gremija.

„PACIFIC“
MOČNATI IZDELEK

iz
POSUŠENIH JAJEC JE NEUTRPLJIV
za pripravljane vseh jedil, za katera je sicer treba rumenjakov.
Telefon št. 1329 **LUDVIK WILD** na Dunaju VI. Magdalenenstr. 14

Izredno ceno!

10	4196-1
60	
120	
240	

vinarjev.

„PACIFIC“
MOČNATI
IZDELEK IZ
POSUŠENIH
JAJEC

Edina prodaja za Kranjsko: ENGLHOFER & Co. v GRADCU, Moserhofgasse 45.

Pristne le z znamko ZVEZDA.
Tovarna jamči za stanovitnost.
Glavna zaloga pri
Vaso Petričiču v Ljubljani.

Edini kontrahent za Avstro-Ogrsko Herman Hirsch na Dunaju.

Pristne ruske galoše
„Zvezdna znamka“
„PROWODNIK“ Riga
so najboljše.

Julija Štor

v Prešernovih ulicah št. 5
Največja zaloga moških, damskih in otroških
čevljev, čevljev za lawn-tennis in pristnih
goisserskih gorskih čevljev.

Elegantna
in 1665
jako skrbna
izvršitev po
vseh cenah

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda.

Veljaven od dne 1. oktobra 1906. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. žel.:

7:10 zjutraj. Osební vlak v smeri: Jesenice, Gorica c. kr. drž. žel., Trst c. kr. drž. žel., Celovec, Glandorf, Salzburg, Inomost, Linc, Budejovice, Praga.
7:17 zjutraj. Osební vlak v smeri: Novo mesto, Straža-Toplice, Kočevje.
11:30 popoldne. Osební vlak v smeri: Jesenice, Gorica c. kr. drž. žel., Trst c. kr. drž. žel., Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec, Salzburg, Inomost, Bregenc.
1:05 popoldne. Osební vlak v smeri: Novo mesto, Straža-Toplice, Kočevje.
4:00 popoldne. Osební vlak v smeri: Jesenice, Gorica c. kr. drž. žel., Trst c. kr. drž. žel., Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec, Stajer, Linc, Budejovice, Praga, Dunaj zahodni kolodvor.
7:08 zvečer. Osební vlak v smeri: Novo mesto, Kočevje.
7:35 zvečer. Osební vlak v smeri: Trbiž.
10:23 ponoči. Osební vlak v smeri: Jesenice, Gorica c. kr. drž. žel., Trst c. kr. drž. žel., Beljak, Inomost, Monakovo.

Dohod v Ljubljano juž. žel.:

7:09 zjutraj. Osební vlak iz Trbiža.
8:44 zjutraj. Osební vlak iz Novega mesta, Kočevja.

11:15 popoldne. Osební vlak iz Gorice c. kr. drž. žel., Trbiža, Celovca, Linca, Praga, Dunaja zahodni kolodvor.
2:32 popoldne. Osební vlak iz Straže-Toplice, Novega mesta, Kočevja.
4:30 popoldne. Osební vlak iz Selctala, Celovca, Inomosta, Monakovega, Beljaka, Trbiža, Gorice c. kr. drž. žel., Trsta c. kr. drž. žel.
8:35 zvečer. Osební vlak iz Straže-Toplice, Novega mesta, Kočevja.
8:45 zvečer. Osební vlak iz Praga, Linca, Dunaja juž. žel., Celovca, Beljaka, Trbiža, Trsta c. kr. drž. žel., Gorice c. kr. drž. žel.
11:34 ponoči. Osební vlak iz Pontablja, Trbiža, Trsta c. kr. drž. žel., Gorice c. kr. drž. žel.

Odhod iz Ljubljane drž. kolodvor:

7:28 zjutraj. Mešani vlak v Kamnik.
2:05 popoldne. Mešani vlak v Kamnik.
7:10 zvečer. Mešani vlak v Kamnik.
10:45 ponoči. Mešani vlak v Kamnik. (Samo v oktobru in le ob nedeljah in praznikih.)

Dohod v Ljubljano drž. kolodvor:

6:49 zjutraj. Mešani vlak iz Kamnika.
10:59 popoldne. Mešani vlak iz Kamnika.
6:10 zvečer. Mešani vlak iz Kamnika.
9:55 ponoči. Mešani vlak iz Kamnika. (Samo v oktobru in le ob nedeljah in praznikih.) (Odhodi in dohodi so naznačeni v srednjeevropskem času.)

C. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Trstu.

Najkrajša in naicenejša pot v Ameriko

z modernimi velikimi brzoparniki iz Ljubljane čez Antwerpen v New York je proga

Red Star Line
deča soesda *

Na naših parnikih Finland, Kroonland, Vaderland, Zeeland in Samland ki uskrbujejo vsak teden ob sobot h redno vožnjo med Antwerpenom in Novim Yorkom je snaznost, izborna hrana, vpludna postrežba in spalnice po novem urejene v kajite za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega potnika eminentnega pomena, ter traja vožnja 7 dni. Odhod iz Ljubljane vsak **torek popoldne.** 51-47

Naši parniki vozijo tudi na mesec po večkrat čez Kanadu v Severno Ameriko in je ta vožnja izdatne cenejša kakor na Novi York. Pojasnila daje vladno potrjeni zastopnik

Franc Dolenc

v Ljubljani, Kolodvorske ulice 26

od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno „pri starem Tišlerju“.

A. KUNST

Ljubljana
Židovske ulice 4
Velika zaloga obuval

lastnega izdelka za dame, gospode in otroke je vedno na izbero
Vsakršna naročila se izvršujejo točno in po niski ceni. Vse mere se shranjujejo in seznamujejo. — Pri sunanjih naročil naj se blagovoli vzorec vpo-
slati.

Ustanovljeno leta 1845.

JOS. REICH

Edini zavod

za kemično čiščenje obleke ter zastorjev, barvarija in likanje sukna

na par.
Poljanski nasip —
Ozke ulice št. 4.

Sprejemališče

Šelenburgove ulice št. 3.
Postrežba točna. Solidna cena.

Pariski modercil

Pariski modercil

Sprejdi ravna oblika, ne tišči na želodec.

priporoča v največji izber
Flojzij Persché
v Ljubljani
Pred škofijo št. 21.

Pekarija
slaščičarna
in
kavarna

J. ZALAZNIK

Stari trg št. 21.

= Fil. jalke: =

Glavni trg 6

Sv. Petra cesta 26

Važno! za Važno!
gospodinj, trgovce in živinorejce.

Najboljša in najcenejša postrežba
za droge, kemikalije, zelišča, cvetja, korenine itd. tud po Kneippu, ustne vode in zobni prašek, ribje olje, redline in posipalne moke za otroke, dišave, mila in splih vse toaletne predmete, fotografirane aparate in potrebšline, kirurška obve-
zila vsake vrste, sredstva za desin-
fekcijo, voski in paste za tla itd. —
Velika zaloga najfinjšega rumna in
konjaka. — Zaloga svežih mi-
neralnih vod in soli za kopel.

Oblastv. konces. oddaja strupov.
Za živinorejce
posebno priporočljivo: grenka sol, dvojna sol, soliter, encjan, kolmož, krmilno apno itd. — Vnjanja naročila se izvršujejo točno in solidno.

Drogerija 47

Anton Kanc
Ljubljana, Židovske ulice št. 1.

Kupuje po najvišji ceni razna zelišča (rože), cvetja, korenine, se-
mena, skorje itd. nd

Janko Rebec

bivši trg. sotrudnik turške N. Zanier & sin v St. Petru,
Savinjska dolina

Mici Rebec roj. Lujh

trgovka

poročena.

4192

Litija, dne 25. novembra 1906.

Prostovoljna prodaja.

V šiški pri Ljubljani se prostovoljno prodaja
**enonadstropna hiša, gospodarsko po-
slopje pri cesti in nekaj stavbišč**
pod ugodnimi cenami.

V hiši se izvršuje gostilniška obrt. — Hiša je pripravna tudi za vsako drugo obrt.

Natančnejša pojasnila v pisarni gosp. dr. Albina Kapus, odvetnika v Ljubljani.

C. kr. priv. tovarna za cement

Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah

priporoča svoj priznani izvrsten **Portland-cement** v vedno enakomerni, vse od avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene pred-
pisne glede tlakovne in odporne trdote daleč nadkriljujoči dobroti. kakor
tudi svoje priznano izvrstno **apno.**

Priporočila in spričevala

raznih uradov in najslavitejših tvrdk so na razpolago.

Centralni urad:

3449-10

Dunaj, I., Maximilianstrasse 9.

Št. 38 976.

4155-8

Razglas.

Vsled sklepa občinskega sveta deželnega stolnega mesta Ljubljane z dne 23. oktobra 1906 se bode upravljalo

mestno drsališče in ribnik pri Podturnski graščini

za sedaj v lastni režiji mestne občine.

Magistratni gremij je v svoji seji dne 2. novembra 1906 določil glede drsanja v drsalni sezoni in glede vožnje s čolni na ribniku v poletnem času sledeče cene

a) za drsanje:

- 1.) Sezonska (letna) karta 9 kron za osebo.
- 2.) Sezonska karta za družino dveh ali več oseb po 6 kron za osebo.
- 3.) Sezonska karta za dijake 6 kron.
- 4.) Sezonska karta za gledalce in spremljevalke (gardoe dame) 2 kroni.
- 5.) Visokšolci in častniki, ki so v Ljubljani začasno na dopustu, plačajo po 4 krone za sezono.
- 6.) Duplikat vsake sezonske karte stane 1 krono.
- 7.) Dnevne karte stanejo 60 h, kadar svira godba 80 h.
- 8.) Dnevne karte za dijake, ki se izkažejo z legitimacijo šolskega vodstva, stanejo 20 h.
- 9.) Od omare za shranjevanje drsalnic v gorderobnem paviljonu se plača 60 h za sezono.
- 10.) Letne vstopnice se dobivajo pri mestni blagajnici in pri hišniku na drsališču; dnevne vstopnice pa pri blagajnici na drsališču.
- 11.) Otvoritev in zatvoritev drsališča se objavi na primernih krajih mesta in po ljubljanskih dnevnikih.

b) za vožnjo s čolni:

1. od velikega čolna za polurno uporabo za osebo 20 h, za 2 ali 3 osebe 40 h, za več kot 3 osebe pa za vsako osebo po 10 h.
- 2.) Od malega čolna za pol ure 20 h, za dijake pa 10 h.

To se naznanja z dostavkom, da daje tozadevna pojasnila in sprejema eventualne pritožbe gospodarski urad mestnega magistrata.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 9. novembra 1906.

L. Schwentner

knjigotržec

v Ljubljani, Prešernove ulice št. 3.

Naznanjam, da sem prevzel od „Narodne Tiskarne“ v Ljubljani v izključno razprodajo Jurčičeve brane spise, potem letnike in posamezne številke „Ljubljanskega Zvona“ in vse one knjige, katere so izšle v aložbi „Narodne Tiskarne“. — Te knjige so:

Josipa Jurčiča zbrani spisi, zvezek I.

do XI., broširan à 60 kr., elegantno ve-
zan à 1 gld.

Posamezne številke „Ljubljanskega
Zvona“ po 40 kr.

Zbirka zakonov. I. Kazenski zako-
nik, vezan à 3 gld.

Zbirka zakonov. II. Kaz. pravdni red,
vezan à 2 gld. 80 kr.

Zarnikovi zbrani spisi. I. zvezek,
broširan à 50 kr.

Dr. Nevešek: „4000“. Povest,
broš. à 50 kr.

A. Askerc: Izlet v Carigrad, broš.
à 20 kr.

Turgenjev: Otel in sinovi. Roman,
broširan à 50 kr.

— Štiri novele, broš. à 20 kr.

Beneš-Třebizsky: Bledno juho.
Roman, broširan à 70 kr.

Po znižani ceni priporočam: Fran Kocbek, Pregovorji, prilike in reki. Prej
50 kr., sedaj samo 30 kr.

Sprejemam tudi naročila na vse modne žurnale, na
vse domače in tuje časnike ter knjige.

Lefebvre: Pariz v Ameriki, broširan
à 50 kr.

Stat nominis umbra: Osnikar-
stvo in naši časniki, broširano
à 40 kr.

Jelinek: Ukrajinske dume, Povest,
broširana à 15 kr.

Halévy: Dnevnik, broširan à 15 kr.

— Razne pripovedke, broširane à
40 kr.

— Dve povesti, broš. à 25 kr.

Theuriet: Undina. Povest, broš. à
20 kr.

A. Trstenjak: Slovensko gleda-
lišče, broširan izvod à 1 gld.

Jurčič: Listki, broš. à 15 kr.

— Gregorčičevim kritikom, broš. à
30 kr.

Avstrijski patrijot: „Parteiwesen
der Slaven“, broširano à 50 kr.

Največja izbira

najboljših in najcenejših

dvokoles in
šivalnih strojev

za rodbino in obrt.

Pisalni stroji. * Večletno jam-
stvo. * Vezanje poučujemo
brezplačno. * Lastna delav-
nica za poprave. 256-48

IVAN JAX in SIN
v Ljubljani, Dunajska cesta št. 17.

Mnihovgraška zaloga črevljev

Henrik Kenda v Ljubljani

1149-18

prodaja nedvomno najboljša, najbolj solidna in najbolj zanesljiva obuvala vseh vrst in oblik za gospode, dame in otroke po jako 'skromnih cenah.

Novost! Cigaretni papir in cigaretne stročnice

nedosežno izvrstne kakovosti.

Vprašanja naj se naslavljaajo na vodstvo družbe „sv. Cirila in Metoda“ v Ljubljani.

1009 15

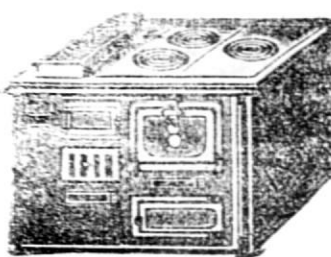
Krošnjariji-agenti

proti visoki proviziji ali stalni plači iščejo
tako za prodajanje patent. predm. ta. Ponudbe
pod „A. E. 104“ odpošilja Rafael & Wittek
Graz 1. Graben 28. 3615-8

Ceno češko posteljno perje!

5 kg novega skubljenega
K 960, boljšega K 12—, belega, jako
mehkega skubljenega K 18—, K 24—,
snežno belega, mehkega, skubljenega
K 30—, K 36—. Pošilja se franko proti
povzetju. Tudi se zamenja ali nazaj
vzame proti povrnitvi poštnih stroškov.
Benedikt Sachs, Lobes 35.
pošta Pizen na Češkem. 4008 3

Triumph-štedilna ognjišča

za gospodinj
stva, ekono-
mije i. t. dr. v
vsakršni iz-
peljavi. Ze 30
let so najbolj
priznana. Pri-
snana tudi kot
najboljši in naj-
prejetojši. Največja prihranitev
goriva. Specijalitet: Štedilna ognjišča
za hotele, gostilne, restavracije, kavarne
i dr. Ceniki in proračuni na razpolago.
Glavni katalog franko proti doplaču
namiki. 1435 32
Fabrika za štedilna ognjišča „Triumph“
S. Goldschmidt & sin
Wels 12, Gorzova Avstrija

Martin Lampert gostilna „Port Artur“

Ljubljana, Kolodvorske ul. 31
prodaja najboljši

trgoveljski premog.

Obenem se priporoča slavnemu
občinstvu za razne 4096-A

vožnje in selitve

po nizkih cenah.

Pred ponarejanjem se hrani z vzorcem in znamko.

Sol za želodec

Važni za vsakogar so gotovo prikladni, stano-
vitni in elegantni

črevlji.

o o o o o Take nudi nedvomno o o o o o

avstr.-AMERIKA nska
zaloga črevljev

LJUBLJANI

Prešernove ulice 50.

Polno jamstvo za popolno stanovitnost.

Julija Schaumanna

deželna lekarnarja v Stockeravi.

694-16

Mnogo let že izpričano dietetično sredstvo za pospeševanje
prebavljanja. Odstranjuje takoj želodčno kislino. Neprekošno
za uravnanje in ohranjanje dobrega prebavljanja.

Dobiva se v vseh renom. lekar-
nah avstr.-ogrske države. Cena i škatljice K 1-75. Razpošilja se po poštne povzetju
če se naročita najmanj 3 škatljici

Glavna zaloga: deželna lekarna JULIJA SCHAUMANNA v Stockeravi.

Pozor!

Pozor!

V občini Črni vrh (Verteneglio) v
Istri, železniška postaja Buje, je letos
vino obrodilo izredno dobro in ga je
trikrat več nego lani. Gg. trgovci z
vinom, gostilničarji in drugi kupci
naj se obračajo name podpisane, ki
bom vsakemu naznanil, kakšne cene
ima tukajšnje vino, črno ali belo. Tudi
preskrbim vzorce od naših vin. Sodi
naj se pošiljajo name.

Josip Sauro, Črni vrh (Verte-
neglio) v Istri, posestnik in kupčijski
posredovalec. 4138-3

Svoji k svojim!

Opozorjamo vsakega varčnega rodoljuba
na edino hrvatsko zavarovalno zadrugo

„CROATIA“

pod pokroviteljstvom kraljevega glavnega
mesta ZAGREBA

Ista zavaruje na štajerskem, Kranj-
skem in Koroškem vse premičnine,
živino in pridelke proti ognju po
najnižjih cenah. 2009 26

Vsa pojasnila daje:

Podružnica „CROATIE“ v Trstu.

Zastopniki se iščejo po vseh večjih krajih
štajerske in Koroške.

Za Kranjsko sprejema vsa zavarovanja in
išče potnikov in posredovalcev pod ugod-
nimi pogoji.

Zastopstvo „CROATIE“ v Ljubljani

Cesta na juž. železnico št. 26.

„Ljubljanska kreditna banka“

Podružnica v SPLJETU.

v Ljubljani, Stritarjeve ulice šte. 2.

Podružnica v CELOVCU.

Delniška glavica K 2,000 000.—.

Rezervni zaklad K 200.000.

sprejema od 1. novembra t. l. vloge na vložne knjižice in na tekoči račun po 4 1/2%, ter je obrestaje od dne vloge do dne vzdiga;
obenem zvišuje obrestno mero starih vlog na knjižice od sedanjih 4% na 4 1/2%, začeti s 1. novembrom t. l. 135

Rentni davek plača banka sama.

Delniška družba združenih pivovaren Žalec in Laški trg

Telefon št. 163.

v Ljubljani

Telefon št. 163.

priporoča svoje

izborna pivo v sodcih in v steklenicah

Zaloga v Spodnji Siški. — Telefon šte. 187.

1606-52

Grand hotel „Union“ v Ljubljani

naznanja, da toči

originalno plzenjsko pivo prazdroj (Urquell)

iz meščanske pivovarne v Plznju

strogo po predpisih pivovarne vketeno in točeno.

V vinski kleti

cviček, izborna štajerska, istrijanska in avstrijska vina direktno iz soda.

4167-3

Vsak večer posebne jedilne specialitete, fin zajtrk, izborna kuhinja.

Prva domača slovenska pivovarna G. AUER-jevih dedičev

Ustanovljena leta 1854.

v Ljubljani, Wolfove ulice šte. 12

Številka telefona 210.

prporoča slavnemu občinstvu in spoštovanim gostilničarjem svoje izborno

marčno pivo v sodcih in steklenicah.

Zdravnik - strokovnjak

univ. med. dr. Bogdan Derč

usoja si javiti, da ordinira

za otroške in notranje bolezni

vsak dan od 10.—11. ure dop. in od 2.—4. ure pop.

v hiši šte. 1. v Sodnijskih ulicah I. nad. v Ljubljani.

Brezplačne ordinacije za otroške bolezni v mestnem ambulatoriju v „Mestnem domu“.

Službo išče

izvežban zalagatelj in zastopnik pive, kot zastopnik pri kaki pivarni, ali pa kot graščinski oskrbnik ali kaj enakega. Položi lahko kavejo do 2000 kron.

Ponudbe pod „2000“ na upravn. „Slov. Naroda“.

4115-3

Zaloznik c. kr. avstrijskih državnih uradnikov

Klobuke cilindre in čepice

v najnovejših faconah in v velikih izberah

Ivan Soklič.

Pod trančo št. 2. Postaja elek. želez. nter.

Knjižna novost:

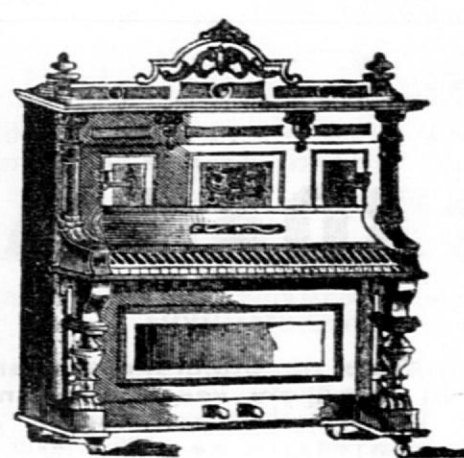
Ljudmila Poljanec Poezije.

V tej lično opremljeni knjižici je izšla zbirka poezij pesnice, ki jo je poznalo doslej občinstvo pod pseudonimom Nataša kot odlično so-trudnico slov. leposlovnih listov, zlasti „Ljubljanskega Zvona“. Mehka lirika, polna globokega čuvstva, se bo s svojim mehkim elegičnim tonom brez dvoma prikupila vsakemu čitatelju. — Priporočamo jo posebno slov. naobraženemu žensstvu.

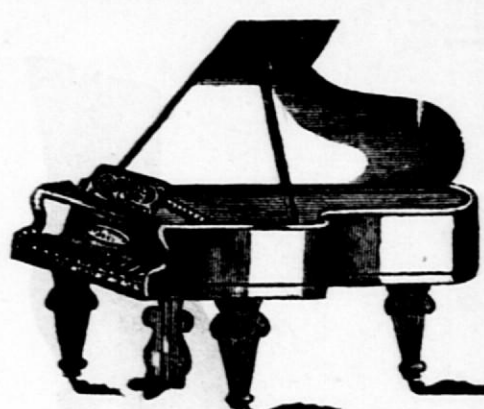
Cena broš. K 2.—, po pošti K 2-10, eleg. vez. K 3.—, po pošti K 3-10.

Založništvo L. SCHWENTNER v Ljubljani.

Prva kranjska tvornica klavirjev v Ljubljani
Rimska cesta št. 2. Hilserjeve ulice št. 5.

**WAR
BIN
EK-ovi**

piani so
neprekosljivi

Prepričajte se osebno.

Klavirji, harmoniji, tudi samoigralni, elektriški. Prodaja se tudi na obroke. Stare klavirje jemljem v zameno. Dajem tudi naposodo. Poprave, uglaševanja se izvršujejo točno in dobro. Solidne cene, 5letna garancija.

2159 48

Ohranitev zdravega ŽELODCA

tihi največ v ohranitvi, pospeševanju in v uravnavi prebavljanja ter odstranitvi nadležnega čr-
prja. Preizkušeno, iz izbranih najboljših in uspeš-
nih zdravilnih zeli skrbno pripravljeno, tek zbu-
jajoče in prebavljenje pospešujoče in lahko od-
vaja juče domače zdravilo, ki ublaži in odstrani
mnoge posledice nezmernosti, slabe diete, preha-
lenja in zoprednega zaprtja, n. pr. gorčico, na-
pujanje, nezmerne tvoritve kislin ter krče je
dr. Kose balzam za želodec iz lekarn B.
FRAGNERJA v PRAGI.

SVARILO!
Vsi deli embalaže
imajo postavno de-
ponovano varstveno
znamko.

Glavna zaloga
lekarna B. FRAGNER-ja v Pragi,

c. in kr. dvornega dobavitelja

„pri črnem orlu“

Praga, Malá Strana, oget Nerudove ulice 203.

Po pošti raspošilja se vsak dan.

Cela steklenica 2 K, pol steklenica 1 K.

Proti vpošiljati K 1-50 se pošlje mala steklenica in za K 2-80 velika ste-
klenica, za K 4-70 2 veliki steklenici,
za K 8 — 4 velike steklenice, za K 22—
14 velikih steklenic poštne prosto na
vse postaje avstro-ogrske monarhije
poštne prosto.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogrske.
V Ljubljani se dobiva pri gg. lekarnih:
G. Piccoli, U. pl. Trnkoczy, M. Mar-
a detschlager, J. Mayr. 3352-6

4018-5

Naznanilo.

Z ozirom na inserat v „Slov. Narodu“, da se je tvrdka Jos. Makovec, preselila iz Kolodvorskih ulic, naznanjam, da sem to

pleskarsko in slikarsko firmo

kupil podpisani že pred enim letom, ter bodem izvrševal obrt tudi

o o o o o o o o o o nadalje o o o o o o o o o o
v Kolodvorskih ulicah šte. 6
pod firmo Karel Makovec.

Zahvaljujem se za dosedanje naklon-
jenost in se priporočam tudi za naprej
za mnogobrojna naročila. o o o o

Izvrševal bodem vse točno, solidno
o o in po zmernih cenah. o o

Z odličnim spoštovanjem

Karel Makovec
pleskarstvo in slikarstvo.

3999-6

Slavnemu občinstvu vljudno naznanjam, da sem svojo

pleskarsko in slikarsko obrt

— iz Kolodvorskih ulic preselil —

na Sv. Petra nasip št. 45

ter se priporočam tudi nadalje za vsa v to stroko spadajoča dela,
katera izvršujem točno, solidno in po zmernih cenah. o o o o o

Jos. Makovec

pleskar in slikar

Ljubljana, Sv. Petra nasip 45.

Božična in novoletna darila!

Nanovo založena trgovina!
! Blago najnovejše vrste!

Razpošiljanje
blaga na vse
kraje sveta.

Najcenejša,
največja eks-
portna tvrdka.

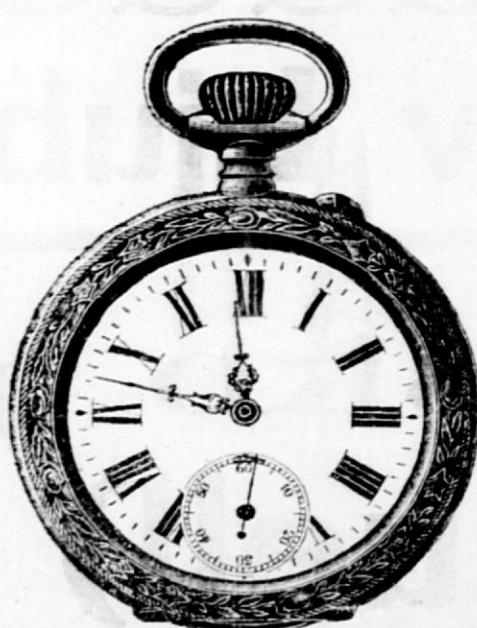
H. SUTTNER

urur in trgovec z zlatino in srebrnino

v Ljubljani

na Mestnem trgu naspr. rotužu

Cene brez konkurence!
Mali dobiček, velik promet!

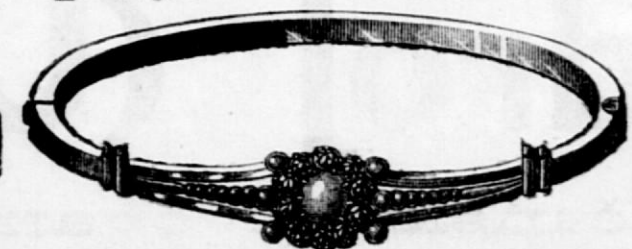
14 kar. zlata ura z dvojnim
pokrovom . . . fl. 19-50
prav močea . . . fl. 25-

14 kar. zlata ura . . . fl. 12-
prav močea . . . fl. 16-
srebrna . . . fl. 4-75

Srebrna cil. rem. ura fl. 3-90
boljša v kamnih tek. fl. 5-75
prav fina . . . fl. 8-50
14 kar. zlata . . . fl. 25-
prav fina in močea fl. 45-

3/70-6

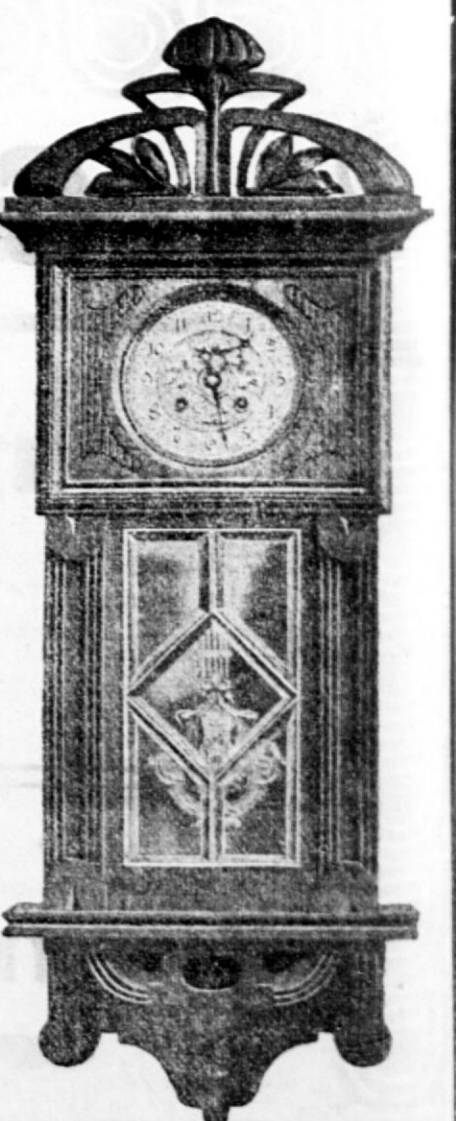

Velika izbira: vse najnovejše vrste prstanov, uhanov,
veržic, zapestnic itd., tudi briljantni kamni po najnižjih
cenah. Razno blago iz kina srebra.

Izborna zaloga najfinjših preci-
zijskih švicarskih ur, sloveče
znamke kakor Glashütte, Schaff-
hausen, Omega, Intakt, Schild,
Bilodes, Urania, Cenit, Roskopf.

Srebrna cil. rem. ura z
dvoj. pokrovom . . . fl. 6-50
enaka Anker . . . fl. 7-50
iz tula srebra. . . fl. 9-75
14 kar. zlata . . . fl. 39-
prav močea in fina fl. 55-
in naprej.

Razpošiljanje ur, zlatnine
in srebrnine na vsake kraje
sveta!

Cenik zastoj in pošt. prosto.